

Konfliktrådet

Årsrapport 2020

Sekretariatet for konfliktrådene

Møllergata 16

0179 Oslo

www.konfliktraadet.no

22 77 70 01

—

Sist oppdatert 02.03.2021

Innhold

DEL I – Leders beretning	2
DEL II – Introduksjon til virksomheten og hovedtall	4
DEL III – Årets aktiviteter og resultater.....	8
Mål 1: Mer effektiv straffesakskjede	8
Mål 2: Redusere alvorlig kriminalitet	25
Mål 3: Styrke forebygging av kriminalitet.....	43
Øvrig rapportering - Tilskuddsordninger	47
DEL IV – Styring og kontroll i virksomheten	50
DEL V – Vurdering av framtidssikter	58
DEL VI - Årsregnskap.....	60

DEL I – Leders beretning

Året 2020 ble for Sekretariatet for konfliktrådene (Sfk) og konfliktrådene i høy grad preget av koronapandemien. Møter mellom mennesker og gjennomføring av straffereaksjoner som skal skape positive endringer for våre brukere er kjernen i vår virksomhet. Selv om konfliktrådene raskt omstilte seg til digitale løsninger, har brukerne våre blitt berørt av pandemien. Vårt fokus har i 2020 vært å sikre at påvirkningen ble så begrenset som mulig, samtidig som virksomhetens øvrige drift ble opprettholdt.

Våren 2020 måtte vi stenge meklingsstilbudet vårt helt i en periode. Organisasjonen omstilte seg raskt, og i løpet av kort tid kunne vi tilby meklingsmøter digitalt. Vi ser likevel at det er begrenset hvor mange digitale meklingsmøter vi har gjennomført i 2020, fordi mange av partene ønsker fysiske møter. Konfliktrådene har derfor tilrettelagt så godt som mulig innenfor gjeldende smittevernregler for fysiske meklingsmøter, i tillegg til digitale møter.

Konfliktrådene er avhengig av tett samarbeid med lokale kommunale og statlige myndigheter, og det har vært krevende gjennom hele pandemien å få tilgang på tiltak (eksempelvis i forbindelse med rus, psykiatri, barnevern, jobb og skole) for ungdommene som gjennomfører straffereaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Vi har gitt uttrykk for vår bekymring rundt dette gjennom vår deltakelse i koordineringsgruppen for tjenester til sårbare barn og unge under koronapandemien. Når tiltak mangler fører det til at innholdet i straffegjennomføringen i stor grad faller bort for ungdommene, og det har i perioder også ført til forsinket oppstart av saker. Vi er bekymret for hvordan pandemien har påvirket ungdommene som er under straffegjennomføring, da mange av disse i utgangspunktet er i en sårbar situasjon. Vi mener at utfordringene med tilgang på tiltak i 2020 viser at det må satses mer på forpliktende samarbeid med statlige og lokale myndigheter.

Sfk har gjennomført en organisasjonsendringsprosess, og ny organisering ble implementert 16. mars 2020. Den nye organiseringen er en del av arbeidet med å sette konfliktrådet i posisjon til å levere enda bedre tjenester til befolkningen, gjennom økt synlighet utad mot samarbeidspartnere og offentligheten, og mer kraft til utvikling og digitalisering av våre tjenester, og god styring av virksomheten.

Som en del av vårt digitaliseringsprogram er Sfk inne i implementeringsfasen av flere digitaliseringsprosjekter. Vårt digitaliseringsprogram har to formål; å optimalisere og digitalisere samtlige saksprosesser, og utvikle gode digitale plattformer for informasjon og samhandling med brukere og samarbeidspartnere. Dette er et arbeid som ble enda viktigere etter at koronapandemien rammet Norge. I 2020 har vi tatt i bruk nytt saks- og arkivsystem, digitalisert tilskuddsprosesser, implementert Office 365 og har gjennom Justishub lagt til rette for sikker digital overføring av saker fra andre aktører i justissektoren. Vi har også startet arbeidet med å etablere nye digitale kommunikasjonsplattformer som nye nettsider, intranett og meklerportal. Meklerportalen vil blant annet muliggjøre digital oversendelse og retur av meklingsaker til våre mer enn 500 meklere over hele landet. Konfliktrådet er også valgt som pilotvirksomhet til felles statlig HR-system og har deltatt i DFØ sitt utviklingsarbeid med både kjernemodul og rekrutteringsportal.

Selv om en økt digitalisering av arbeidshverdagen har vært avgjørende for at konfliktrådet skal kunne levere et godt tjenestetilbud også under pandemien, så har det vært krevende med implementering av nye

arbeidsmetoder parallelt med en pandemi med ansatte på hjemmekontor, og implementering av ny organisering i Sfk.

Sfk har et sterkt brukerperspektiv og måler blant annet tiden det tar fra konfliktrådene mottar saken til saken sendes til mekler. I 2020 oppnådde vi ikke målet på syv dager (median), men endte på ti dager. Dette tilskrives primært pandemien, hvor vi opplevde forsinkelser i gjennomføring av meklingsmøter og utfordringer med tilgang på egnede meklingslokaler som tilfredsstilte våre smittevernregler. Vi forventer at tid før sak oversendes til mekling vil normaliseres i 2021.

For ungdomsstraff og ungdomsoppfølgings saker er det et mål at det ikke skal gå mer enn 55 dager (median) fra saken mottas i konfliktrådene til straffegjennomføringen starter. I 2020 gikk det 54 dager (median), som var en nedgang fra 2019 hvor det gikk 59 dager, og dette til tross for at pandemien satte begrensninger på tilgjengelige tiltak for ungdom under straffegjennomføring. Vi tilskriver det gode resultatet et sterkt fokus på dette målet over tid, føringer under pandemien om oppstart selv om ikke alle tiltak var tilgjengelige og et stort engasjement fra konfliktrådernes ungdomscoordinatorer som har jobbet dedikert med ungdommene i en krevende situasjon.

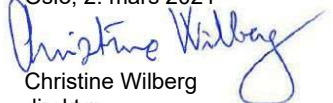
Det er et mål at flest mulig av ungdommene skal fullføre straffereaksjonene. I 2020 fullførte 78 prosent av ungdommene straffereaksjonene, som er en økning på syv prosentpoeng fra 2019 hvor 71 prosent fullførte. Andelen ungdom med brudd under straffegjennomføringen har gått ned med tre prosentpoeng fra 2019 til 2020, fra 16 prosent til 13 prosent.

Bruken av straffereaksjonene for ungdom har vært jevnt økende siden reaksjonsformene kom i 2014, men i 2020 ser vi en nedgang på syv prosent. Vi varslet i 2019 at vi så tendenser til utflating i trenden, så det ser ikke ut til at pandemien har hatt avgjørende innvirkning på sakstilfanget.

2020 viste at trenden med nedgang i antall saker til konfliktrådet totalt sett fortsetter, og særlig er det en nedgang i straffesaker. Vi ser også at det er en tendens til at mekling i straffesaker benyttes i mindre grad i politidistrikt med mange innbyggere enn i politidistrikt med færre innbyggere.

Nedgangen i bruk av konfliktråd i straffesaker og de store geografiske variasjonene er uheldige på mange måter. Gjenopprettende prosesser kan løse konflikter og skape trygghet på en måte som er vanskelig å få til med andre strafferettslige reaksjoner, fordi partene selv må ta ansvaret for situasjonen sin og sammen finne løsninger. Lokalsamfunn preget av tillit, trygghet og mennesker som tar ansvar overfor hverandre, er bedre rustet mot mange typer kriminalitet. Konfliktrådet er en stor ressurs for det norske samfunnet. Den beste måten å ta vare på og videreutvikle denne ressursen, er å ta den i bruk. Et tett og godt samarbeid mellom myndigheter både lokalt og nasjonalt er en forutsetning for å lykkes med dette. Det vil fortsette å være et viktig satsingsområde for oss i årene fremover.

Oslo, 2. mars 2021

Christine Wilberg
direktør
Sekretariatet for konfliktrådene

DEL II – Introduksjon til virksomheten og hovedtall

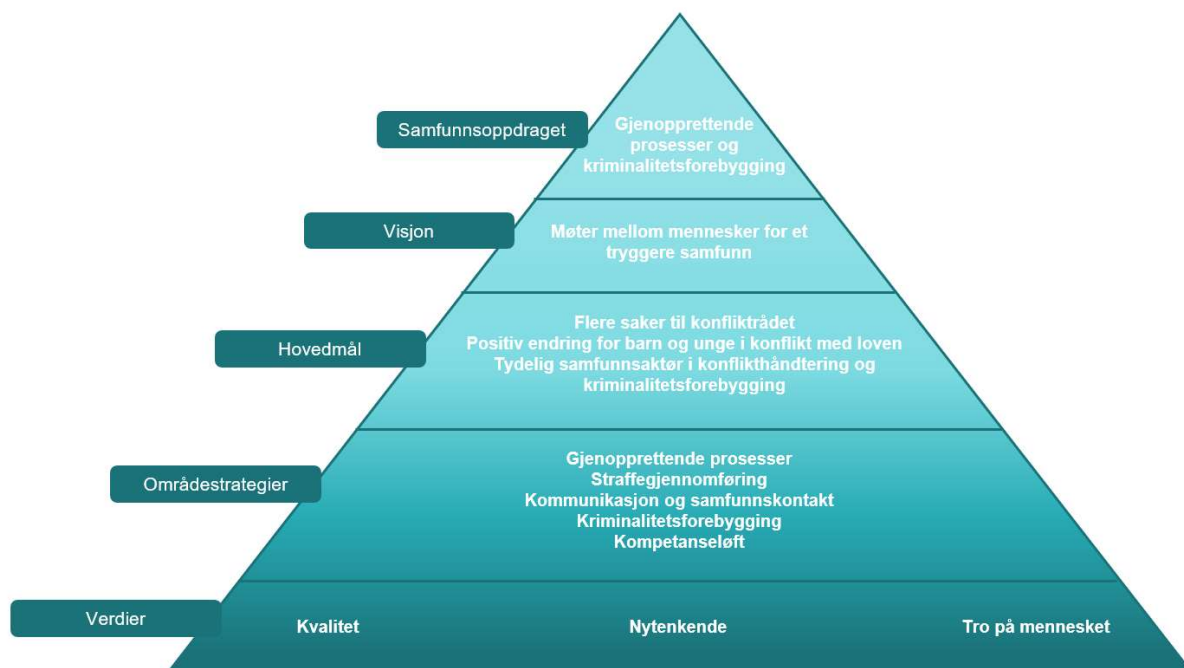
Konfliktrådet

Konfliktrådet mekler mellom parter i en konflikt som følge av en straffbar handling eller mellom parter i sivile konflikter. Konfliktrådet har ansvar for straffereaksjonene ungdomsstraff, ungdomsoppfølging og oppfølging i konfliktråd, og har et spesielt ansvar for unge i konflikt med loven. Konfliktrådet skal videre bidra til å formidle og bygge kunnskap om kriminalitetsforebygging, med vekt på samhandling lokalt.

Konfliktrådets virksomhet bygger på gjenopprettende prosesser som innebærer at parter, og andre som er berørt av et lovbrudd eller en konflikt, i fellesskap bestemmer hvordan virkningene skal håndteres. Konfliktrådet ivaretar fornærmede, pårørende og gjerningspersoner ved å tilby tilrettelagte møter, i sivile saker og straffesaker.

Styringspyramiden under gir en visuell fremstilling av retningen konfliktrådet styrer mot fram mot 2025, med samfunnsoppdraget som øverste nivå. Selve bærebjelken, og grunnlaget for vårt arbeid er våre verdier – kvalitet, nytenkende og tro på mennesket. Verdiene skal prege og styre all vår samhandling og alt arbeid vi gjør.

Illustrasjon 1: Styringspyramide

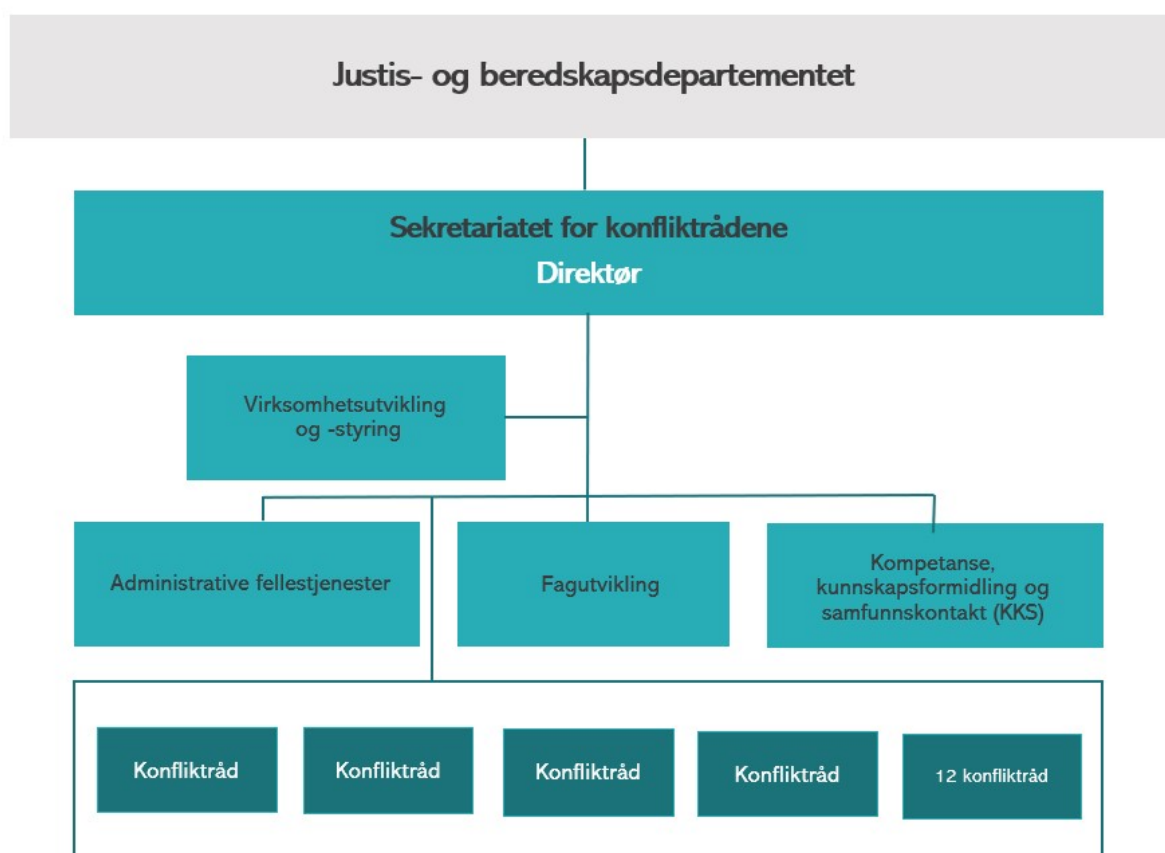

Organisering og ledelse

Konfliktrådet er en del av strafferettspleien og er underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. Sekretariatet for konfliktrådene har det faglige og administrative ansvaret for landets tolv konfliktråd.

Konfliktrådet har to organisatoriske nivå – Sfk og konfliktrådene. Sfk er konfliktrådenes sentrale administrasjon med kontor i Oslo, og er ansvarlig for faglig ledelse, styring og oppfølging av tolv lokale konfliktråd. I tillegg ivaretar Sfk oppgaver innen regnskap og IKT-drift for Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker.

Illustrasjon 2: Organisasjonskart for konfliktrådet

Utvalgte hovedtall

Per 31. desember 2020 hadde konfliktrådet 145 ansatte, fordelt på 141 årsverk. Av disse er 34 ansatt i Sfk. I tillegg har konfliktrådet to lærlinger. De enkelte konfliktrådskontorene varierer i størrelse fra to til 17 medarbeidere, i tillegg til lekmeklere. Konfliktrådet hadde til sammen totalt 537 aktive meklere i 2020.

Tabell 1: Utvalgte nøkkeltall¹ (per 31.12.2020)

Kap. 0474 Konfliktrådene, post 01 Driftsutgifter	2019	2020
Bevilgning	144 358 000	151 277 000
Regnskap		
Lønnskostnader	97 889 000	101 778 000
Meklerhonorar	6 767 000	6 866 000
Reiseutgifter	6 907 000	4 020 000
Totalt	137 734 000	143 984 000

Forbruket for 2020 på kap. 0474, post 01 var samlet 143 983 761 kroner. Av forbruket gikk 71 prosent til lønn og 5 prosent til meklerhonorar. Det resterende er knyttet til drift og kompetansehevingstiltak for meklere og ansatte. Betydelige poster her er husleie på 6 prosent, og reiser for meklere og ansatte på 3 prosent. Reiseutgiftene reflekterer i stor grad aktiviteter og reise knyttet til ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, mekling og opplæring og veiledning av meklere.

Saksutvikling

Tabellen under gir en overordnet oversikt over saksutviklingen i alle sakstyper for 2020. Tallene er også kommentert under de ulike kapitlene i årsrapporten der dette er relevant.

Tabell 2: Utvalgte nøkkeltall for saksutvikling (per 31.12.2020)

Saksutvikling	2019	2020	Prosentvis endring
Straffesaker	2 382	1 939	-19 %
Henlagte saker	1 420	1 622	14 %
Sivile saker	2 200	2 079	-6 %
Ungdomsstraff	70	62	-11 %
Ungdomsoppfølging	483	451	-7 %
Oppfølging i konfliktråd	34	37	9 %
Totalt	6 859	6 190	-6 %

Konfliktrådene mottok 6190 saker i 2020. Sammenlignet med året før er dette en nedgang på 6 prosent. Nedgangen gjelder samtlige sakskategorier med unntak av henlagte saker og oppfølging i konfliktråd. Nedgangen i straffesaker er betydelig, også i 2020.

¹ Tall avrundet til nærmeste tusen

Implementering av nytt saksbehandlingssystem

I forbindelse med implementering av nytt saksbehandlingssystem i 2020, skilles nå gjenopprettende prosesser tilhørende ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, fra ordinære straffesaker – også bakover i tid. Straffesaker for 2019 (og tidligere år) er oppdaterte og kan ikke gjenkjennes i tallene som ble oppgitt i årsrapportene i perioden 2014 – 2019. En grundigere redegjørelse av denne endringen og konsekvensene av tidligere praksis beskrives der det er relevant i denne rapporten, og kan også leses om i *Vedlegg 1: Antall straffesaker over tid – endring av tidligere registreringspraksis*.

DEL III – Årets aktiviteter og resultater

Konflikthåndtering og kriminalitetsforebygging er et felles ansvar som konfliktrådet deler med flere aktører – godt tverretattlig samarbeid er derfor et suksesskriterium for måloppnåelse, og et samfunn hvor innbyggerne føler seg trygge. Det er essensielt at konfliktrådets arbeid gir positiv effekt for brukere og samfunnet som helhet, og at det arbeides kontinuerlig med å identifisere, måle og beskrive disse effektene.

Konfliktrådene hadde i 2020 tre sektormål, med tilhørende styringsparametere. Målene bygger opp under samfunnsoppdraget og var førende for konfliktrådets prioriteringer.

De tre sektormålene er:

1. En mer effektiv straffesakskjede
2. Redusere alvorlig kriminalitet
3. Styrke forebygging av kriminalitet

Konfliktrådet gjennomførte i 2020 en risikovurdering av de tre sektormålene, og har hatt fokusområder med tilhørende tiltak for å styrke måloppnåelse. Styrket samarbeid med politi- og påtalemyndighet er et konkret eksempel på et fokusområde som har hatt, og vil fortsette å ha, en positiv effekt på måloppnåelse for alle tre sektormålene. Beskrivelse av tiltak og effekt gjøres under det enkelte mål og oppdrag.

Implementering av nytt saks- og arkivsystem i februar 2020 har bidratt til en mer effektiv og intuitiv saksbehandling. Tidligere saks- og arkivsystem fungerte i hovedsak som et arkivsystem med svak støtte for saksbehandling, og mange manuelle operasjoner. Økt automatisering fra februar 2020 har resultert i mindre manuell saksbehandling og mer treffsikker registrering av saker, datoer og annen relevant informasjon om konfliktrådets saker. Overgangen til nytt system har også gitt oss mulighet til å kvalitetssikre og oppdatere informasjon om sakene i perioden 2014 - 2019. Her vil blant annet saksutvikling i straffesaker (meklingssaker) og ungdomsreaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging skille seg fra det som er blitt rapportert tidligere. Årsrapporten inneholder vedlegg som dokumenterer større endringer som er blitt gjort, og som har hatt innvirkning på sakstallene vi har presentert tidligere. Mindre endringer vil kunne leses i fotnoter og i selve teksten.

Mål 1: Mer effektiv straffesakskjede

Konfliktrådsbehandling kan være effektivt og kostnadsbesparende, og gi gode løsninger for partene. For at flere skal få tilbud, er det en forutsetning at samarbeidspartnere og innbyggerne har kjennskap til konfliktrådets tjenester, og har tillit til at tjenestene har god kvalitet og effekt. Målet om en mer effektiv straffesakskjede omfatter både kvantitative og kvalitative indikatorer. Den kvantitative delen omhandler utvikling i sakstilfang og saksbehandlingstid, mens den kvalitative delen omhandler digitalisering og samarbeid med aktører i straffesakskjeden.

Konfliktrådets arbeid med utvikling av metoder og kvalitet på våre tjenester for øvrig er en kontinuerlig prosess. Kompetanseutvikling og tett og god samhandling med relevante samarbeidspartnere har følgelig vært høyt prioritert i vår virksomhetsdrift- og utvikling i 2020. Sekretariatet for konfliktrådene (Sfk) har hatt

jevnligte møter med Politidirektoratet i tillegg til møter med Riksadvokaten, Kriminalomsorgsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Helsedirektoratet.

Prioriterte oppgaver i 2020 har vært å profesjonalisere våre metoder og prosesser gjennom nye digitale løsninger og plattformer, og gjennom økt samhandling med de andre aktørene i straffesakskjeden, og aktører som jobber opp mot fornærmede. Vi har i 2020 startet et mer strategisk arbeid med dette gjennom vår områdestrategi for kommunikasjon og samfunnskontakt.

I 2020 har vi også hatt et særlig fokus på å videreutvikle og forbedre kvaliteten i de gjenopprettende prosessene. Sfk har utarbeidet en områdestrategi for gjenopprettende prosess for perioden 2020 - 2022 for å jobbe strategisk og systematisk med prioriterte områder. I 2020 har vi særlig prioritert det innledende arbeidet opp mot gjerningsperson og fornærmet. Vi har samarbeidet med kriminalomsorgen og etablert samarbeid med Bistandsadvokatutvalget og Støttesenter for kriminalitetsutsatte (SKU). Statistikken viser at en stadig økende andel av sakene vi behandler gjelder vold og integritetskrenkede kriminalitet. For å sikre at brukerne og samarbeidspartnerne har tillit til at tjenestene våre er trygge, har god kvalitet og møter deres behov, har vi i 2020 hatt en særlig satsning på utvikling av kompetanse og bedre rutiner knyttet til håndtering av voldssaker og ivaretagelse av fornærmede. Dette vil være et hovedsatsningsområde også i 2021. Vi har i 2020 erfart at en hovedutfordring er at fornærmede, særlig ved alvorlige lovbrudd, i liten grad har takket ja til tilbudet. Vi vil i 2021 derfor fokusere mer på fornærmede og den som er rammet av et lovbrudd slik at vi når fram til dem med god og tillitsvekkende informasjon, og at de i større grad kan ta initiativ ut fra egne behov.

Vi vil fortsette å samarbeide med aktørene i straffesakskjeden om videreutvikling av prognosearbeidet med mål om å styrke kapasitetsstyring i rådene.

I 2020 satte Sfk i gang et prosjekt for å utrede årsaker til nedgangen i ordinære straffesaker og identifisere tiltak som kan snu utviklingen. I 2021 vil dette være et av konfliktrådets høyest prioriterte virksomhetsmål, og vi vil invitere Politidirektoratet og Riksadvokaten med i et felles arbeid for å snu utviklingen.

Dette kapitlet svarer ut de parametere, rapporteringskrav og oppdrag som er gitt i tildelingsbrevet for 2020:

Tilstandsindikator	T1: Utvikling i antall straffesaker, sivile saker og henlagte saker
Styringsparameter	SP1: Antall dager fra saken mottas til saken oversendes til mekler
Rapporteringskrav	<p>R1: Status i digitaliseringsarbeidet, herunder en vurdering av faktorer som fremmer og ev. hindrer en effektiv saksbehandling</p> <p>R2: Rapportere på grad av lokalt samarbeid mellom konfliktrådene og kriminalomsorgens enheter, jf. Strgjfl. § 2:</p> <ul style="list-style-type: none">- Vurdere på hvilken trinn i straffegjennomføringen tilbud om gjenopprettende prosess kan være særlig aktuelt og hvilke tiltak som bør styrkes i denne sammenheng mht. informasjon til ansatte og de som soner

	- Rapportere på hvilke tiltak som er iverksatt for å nå fram til fornærmede og andre berørte med god informasjon om mulighetene for gjenopprettende prosesser med en vurdering
Oppdrag/tiltak	O1: Samarbeide med Domstoladministrasjonen, Kriminalomsorgsdirektoratet og Politidirektoratet om å samordne og utvikle prognose- og analysearbeid for å bedre mulighetene til å planlegge for fremtidig saksvolum i straffesakskjeden. KDI tar initiativ til arbeidet og vil lede og koordinere arbeidet
Statistikk/ tilleggsinformasjon	- Antall straffesaker, sivile saker og henlagte saker over en 5-årig periode, nasjonalt og per konfliktråd - Oversikt over saksforhold i straffesaker, sivile saker og henlagte saker

Vi har kategorisert meklingsaker som ikke knytter seg til mekling i ungdomsstraff og ungdomsoppfølging i tre kategorier: straffesaker, henlagte saker og sivile saker.

Straffesaker er saker der mekling er ilagt av påtalemyndigheten eller idømt av domstolen. Konfliktrådet har også ansvaret for å følge opp straffereaksjonene ungdomsstraff, ungdomsoppfølging og oppfølging i konfliktråd, men disse sakene inngår ikke i begrepet «straffesaker» i den videre statistikken og omtalen i denne årsrapporten. For at en straffesak kan avgjøres med mekling i konfliktråd, krever det at partene inngår en skriftlig avtale, og at avtalen innfris. Konfliktrådets mekler i saken må også ha godkjent avtalen.

Henlagte saker er saker som av ulike årsaker er blitt henlagt av politi- og påtalemyndighet, men der de vurderer at partene bør få et tilbud om mekling i konfliktråd. Blant annet inngår saker med gjerningspersoner under den kriminelle lavalder i denne kategorien.

Sivile saker er saker som meldes direkte fra sivilsamfunnet eller fra andre offentlige etater enn påtalemyndigheten. I sivile saker vurderer konfliktrådet sakens egnethet for mekling. Enhver innbygger kan melde inn en sivil sak til mekling.

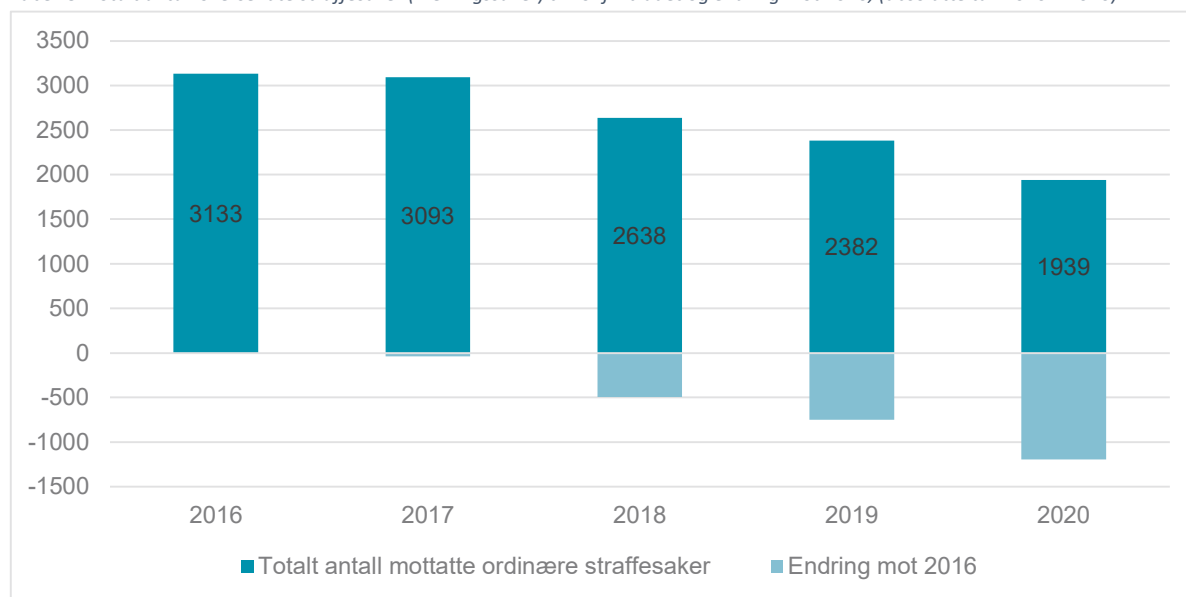
Forskjellen mellom straffesakene og de andre (sivile/henlagte) sakene, er at i en straffesak er mekling en straffereaksjon og dersom siktede ikke samtykker til denne reaksjonen, vil han/hun få en annen type straffereaksjon. Dersom mekling ikke blir gjennomført, eller avtale ikke blir oppnådd/innfridd, vil saken gå tilbake til påtale/domstol for ny vurdering.

Utvikling i antall straffesaker, sivile saker og henlagte saker

Straffesaker

Straffesaker har i perioden 2016 - 2020 gått ned med 38 prosent. I dette avsnittet skal vi presentere og vurdere utviklingen i straffesaker, og hvordan en økt kompleksitet i saker som mottas kan påvirke tallene og måloppnåelsen.

Tabell 3: Totalt antall oversendte straffesaker (meklingssaker) til konfliktrådet og endring mot 2016, (absolutte tall 2016 – 2020)

Tabellen over viser at antall straffesaker overført til mekling i konfliktråd har hatt en nedadgående tendens de siste fem årene, med kraftig nedgang de siste tre årene. På slutten av året hadde antall straffesaker overført til konfliktrådene gått ned ytterligere 19 prosent sammenlignet med 2019. Nedgangen er betydelig, og kan ikke alene tilskrives koronapandemien, da nedgangen har pågått over tid. Vi har gitt en grundigere redegjørelse for saksnedgangen i perioden 2019 – 2020 nedenfor.

Tabell 4: Totalt antall oversendte ordinære straffesaker fordelt på konfliktråd og år (absolutte tall, 2016 – 2020)

Nedgangen i antall oversendte straffesaker i en femårsperiode har funnet sted i nesten hele landet. Av de tolv konfliktrådene er det bare Agder og Nordland som ikke har hatt en tydelig nedadgående trend i løpet av samme periode. Nedgangen er ikke jevnt fordelt, og enkelte konfliktråd skiller seg ut. Konfliktrådet i Oslo har i perioden 2016 - 2020 hatt en reduksjon i antall mottatte straffesaker på hele 54 prosent, fra 426 saker i 2015 til 197 i 2020, mens Konfliktrådet Agder hadde lavest nedgang på 17 prosent. Gjennomsnittlig straffesaksnedgang for alle råd, i denne tidsperioden, var på 38 prosent. Det bemerkes at nedgangen i straffesaker fra 2019 til 2020 er noe større enn de foregående år.

De konfliktrådene som har opplevd størst nedgang i straffesaker i 2020 har også opplevd en betydelig økning i antall overførte henlagte saker. Dette gjelder primært større konfliktråd som Oslo, Sør-Vest, Sør-Øst, Øst og Nordland. Økningen av henlagte saker i disse konfliktrådene ser ut å sammenfalle med nedgangen i overførte straffesaker. I den anledning påpeker flere av de nevnte konfliktrådene at henleggelse av kapasitetshensyn er en vesentlig årsak til saksnedgang i straffesaker i 2020, og at saksutviklingen i henlagte saker og straffesaker i konfliktrådene i 2020 bør sees i sammenheng med midlertidige direktiver om straffesaksbehandling. I mars 2020 åpnet Riksadvokaten² for at også straffesaker (og da særlig mindre alvorlige vinningsforhold, økonomisk kriminalitet, skadeverk og straffbare forhold som har et sivilrettslig preg) kan henlegges av kapasitetshensyn. Det er derfor grunn til å tro at saker som tidligere ville blitt overført som straffesaker, istedenfor har blitt overført som henlagte saker.

² Pandemisituasjonen. Riksadvokatens midlertidige direktiver for straffesaksbehandling 30.03.2020, 3.4 Om henleggelse på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet: <file:///C:/Users/lafo/Downloads/Midlertidige-direktiver-for-straffesaksbehandlingen300320-1.pdf>

Økt kompleksitet i straffesaker

Samtidig som antallet straffesaker totalt sett har gått ned ser vi en økt kompleksitet i straffesaker. Sfk mener at vi kan se dette i sammenheng med at vi fikk ny konfliktrådslov i 2014. Med økt kompleksitet mener vi saker som gjelder integritetskrenkende kriminalitet, herunder vold i nære relasjoner, trusler, krenkelser, seksualkriminalitet og ran. Disse sakene krever en annen tilnærming til partene enn saker som for eksempel mindre tyveri, skadeverk og vinningskriminalitet. Konfliktrådet har ført statistikk over mengden «komplekse/integritetskrenkende» straffesaker, og basert på gitte søkeord ser vi at andelen slike saker har økt fra 45 prosent i 2014 til 54 prosent i 2020³. I 2004 ble andelen komplekse saker i straffesaker estimert til å være i underkant av 25 prosent.

Integritetskrenkende saker krever en annen tilnærming overfor partene og krever generelt mer tid og ressurser enn andre saker. En slik endring i saksportefølje stiller også endrede krav til kompetanse, både når det gjelder fenomenkunnskap, kjennskap til hjelpeapparat, til gjeldende lover og regler, samt tilpassede gjenopprettende metoder.

For å sikre at brukerne og samarbeidspartnerne har tillit til at tjenestene våre er trygge, effektive og har god kvalitet, har vi i 2020 fortsatt en særlig satsning på utvikling av kompetanse og bedre rutiner knyttet til håndtering av integritetskrenkende saker og ivaretagelse av fornærmede. Kompetanseutvikling som omfatter både meklere og ansatte vil være en prioritet også i 2021.

Nye saks kategorier i straffesaksporteføljen

I forbindelse med implementering av nytt saksbehandlingssystem har konfliktrådet også innført nye saks kategorier. De nye kategoriene er mer finmaskede, og gir mer detaljert informasjon om sakene vi mottar - men gjør det også vanskelig å sammenligne utviklingen med tidligere år. Tallene i 2020 bekrefter likevel fordelingen av saks kategoriene som ble mottatt i perioden 2014 - 2019⁴.

Andelen straffesaker som omhandler ulike former for vold har økt noe for hvert år, fra 33 prosent i 2016 til 36 prosent i 2019. I 2020 utgjorde voldssaker nærmere 40 prosent av straffesaksporteføljen, hvorav 10 prosent er kategorisert som vold i nære relasjoner. Andelen vold i nære relasjoner (VINR) før 2020 har vi ikke sikre tall på da dette er en av de nye saks kategoriene. Det er likevel mye som tyder på at straffesaker som omhandler vold i nære relasjoner har hatt en betydelig økning i 2020, men særlig i henlagte saker⁵ ser vi også samme utvikling.

Prosjekt for å øke sakstilfanget

Som varslet i Årsrapport 2019 igangsatte konfliktrådet i 2020 et høyt prioritert prosjekt for å utrede nedgangen i ordinære straffesaker til behandling i konfliktråd, og finne tiltak som kan snu utviklingen. Avgjørelse om

³ Grunnet innføring av nye saks kategorier fra og med februar 2020 er det noe vanskelig å sammenligne utviklingen med tidligere år. Tallene fra februar – desember 2020 bekrefter likevel fordelingen i perioden 2014 – 2019.

⁴ For en detaljert oversikt over saks kategorier i straffesaker, se vedlegg 2: Saks kategorier i straffe-, henlagte- og sivile saker

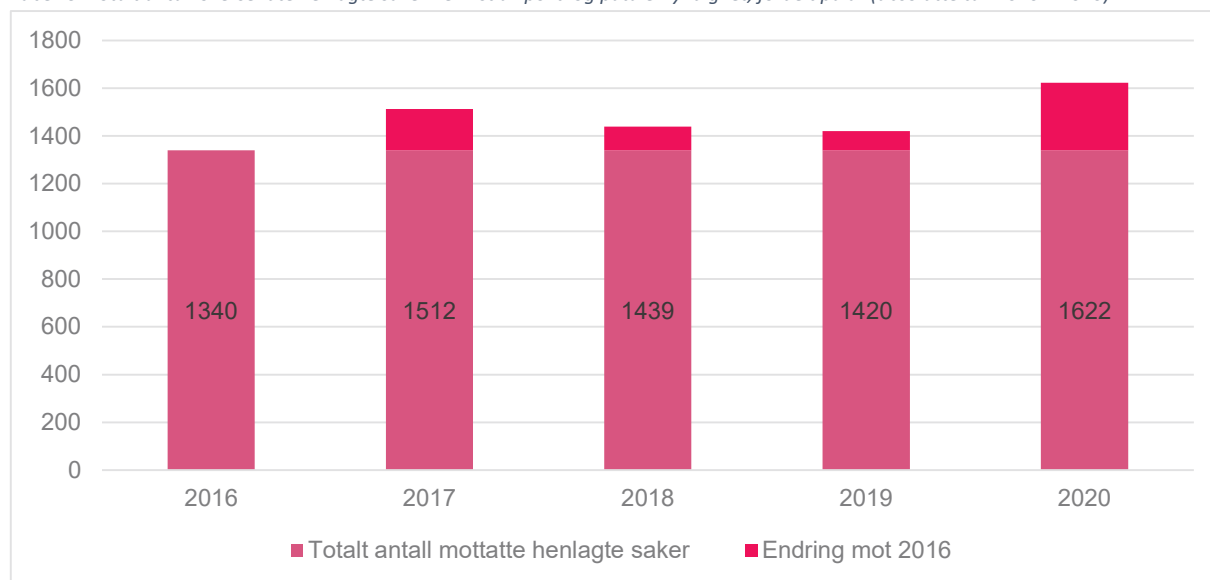
⁵ Sfk har benyttet seg av avanserte søk i det daværende systemet og har i den anledning klart å fange opp et omtrentlig sakstilfang i disse type sakene for årene 2014 – 2019. Antall *straffesaker* som har VINR som hovedlovbrudd har økt med 61 prosent i 2020, sammenlignet med 2019. Antall *henlagte* saker som har VINR som hovedlovbrudd viser til en 100 prosent økning, dvs. en dobling i 2020, sammenlignet med 2019. Tallene må likevel leses med forsiktighet da de ikke er helt sammenlignbare, av overnevnte årsaker.

oversendelse av straffesaker tas av påtalemyndigheten, og det er følgelig politiets og påtalemyndighetens beslutninger og prioriteringer som bestemmer omfanget av saker, og type saker, som overføres til konfliktrådet. Både politiet og konfliktrådet vurderer at det er et betydelig potensial for økt sakstilfang til konfliktrådet, og dette er definert som et virksomhetsmål i 2021. Tiltak som fremmer kunnskap om konfliktrådets tjenester er viktig, samtidig som en tettere og bedre strukturert samhandling mellom politiet, påtalemyndigheten og konfliktrådet vurderes å være av stor betydning. Sfks prosjekt skal belyse sannsynlige årsaker til nedgangen i antall saker og utarbeide tiltak for å snu utviklingen. Sfk vil i løpet av første halvår 2021 invitere Politidirektoratet (POD) og Riksadvokaten (RA) til å ta del i dette arbeidet.

Henlagte saker

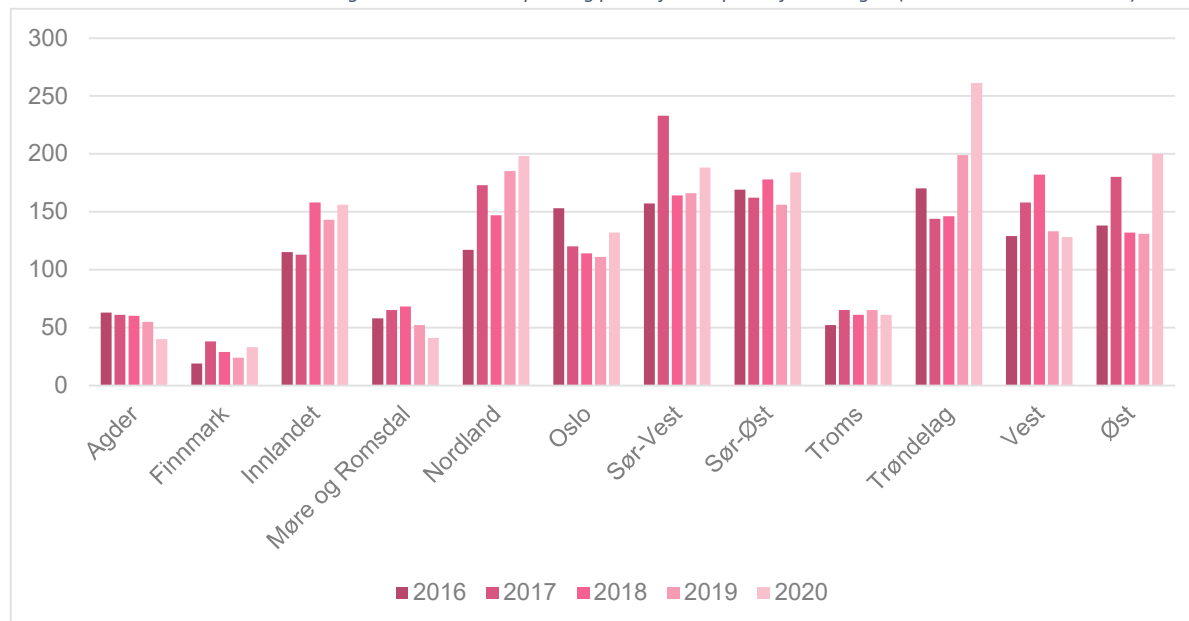
Antallet henlagte saker henvist til mekling viser en svak økende tendens de siste årene, og fra 2019 til 2020 økte antallet saker fra 1 420 til 1 622 (14 prosent). Økningen i henlagte saker er allerede kommentert under kapitlet som beskriver utvikling i straffesaker. Årsaken til dette er at de konfliktrådene som har opplevd størst nedgang i straffesaker i 2020 også har opplevd en betydelig økning i antall overførte henlagte saker.

Tabell 5: Totalt antall oversendte henlagte saker henvist av politi og påtalemyndighet, fordelt på år (absolutte tall 2016 – 2020)

Økningen av *henlagte saker* i 2020 ser ut til å sammenfalle med nedgangen i *overførte straffesaker* i den samme perioden. En slik tydelig sammenheng, mellom disse to sakstypene, har konfliktrådene ikke erfart tidligere. De konfliktrådene som har opplevd størst nedgang i straffesaker i 2020 og en betydelig økning i antall overførte henlagte saker er konfliktrådene i Oslo, Sør-Vest, Sør-Øst, Øst og Nordland. Som tidligere nevnt i årsrapporten er det grunn til å tro at saker som tidligere ville blitt overført som straffesaker, istedenfor ble overført som henlagte saker.

Tabell 6: Totalt antall oversendte henlagte saker henvist av politi og påtale fordelt på konfliktråd og år (absolutte tall 2016 – 2020)

Fordelingen av henlagte saker på de ulike konfliktrådene, sett i en femårsperiode, viser likevel ikke noen større endringer (med unntak av 2020). Konfliktrådene i Oslo, Vest, Øst og Møre og Romsdal har hatt en tydelig nedadgående utvikling, i både henlagte saker og straffesaker siden 2016. Dette til tross for at antallet henlagte saker viser økning i Oslo og Øst i 2020. Konfliktrådet Innlandet har imidlertid hatt en markant nedgang i antallet straffesaker fra 2016, mens antallet henlagte tenderer i motsatt retning og med tydelig økning fra 2018. I Troms har begge sakstypene hatt en svak økende tendens i denne perioden.

Bortsett fra 2020, er det vanskelig å se noen tydelige mønstre i utviklingen av henlagte saker annet enn at sakstallene varierer fra år til år ved de enkelte konfliktrådene. Det er likevel grunn til å tro at tydelige føringer fra høyere påtalemyndighet, som Riksadvokatens midlertidige direktiv, påvirker mengden og type saker som overføres til konfliktrådene.

Vold har i hele perioden vært den største sakskategorien, også i henlagte saker. I 2020 utgjorde voldssaker 28 prosent av samtlige saksforhold i henlagte saker, hvorav 7 prosent er kategorisert som vold i nære relasjoner.

Omtrent en tredjedel av de henlagte sakene omhandler gjerningspersoner under 15 år. Disse er overrepresentert i saker som omhandler skadeverk, trusler, hensynsløs adferd og mindre tyveri. Skadeverk utgjorde 12 prosent av samtlige henlagte saker i 2020. Dette er en økning på 6 prosent sammenlignet med 2019. Mindre tyveri, tidligere kalt naskeri, har på den andre siden gått ned med 6 prosent sammenlignet med tidligere år.

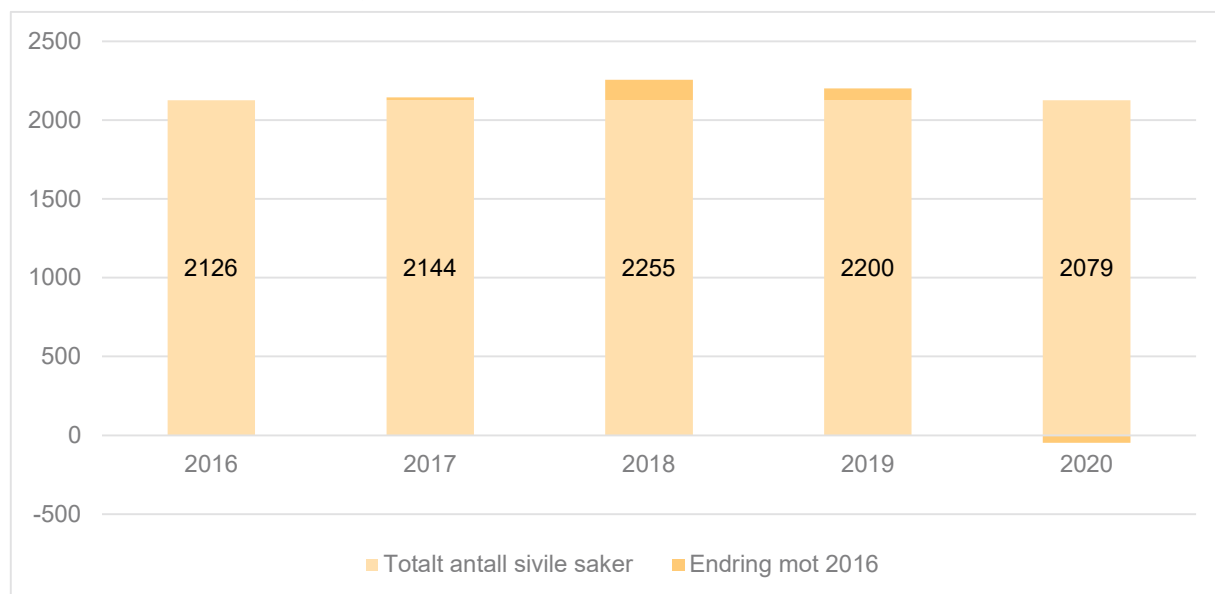
Nedstengning av samfunnet og butikker i deler av 2020 kan være mulige årsaker til at saker som mindre tyveri har gått ned samtidig som skadeverk har gått opp. I forbindelse med nedstengningen av samfunnet i midten

av mars rapporterte politiet om flere ungdomsgjenger og mer hærverk. For en mer detaljert oversikt over saks kategorier i henlagte saker, se *vedlegg 2: Sakskategorier i straffe-, henlagte- og sivile saker*.

Sivile saker

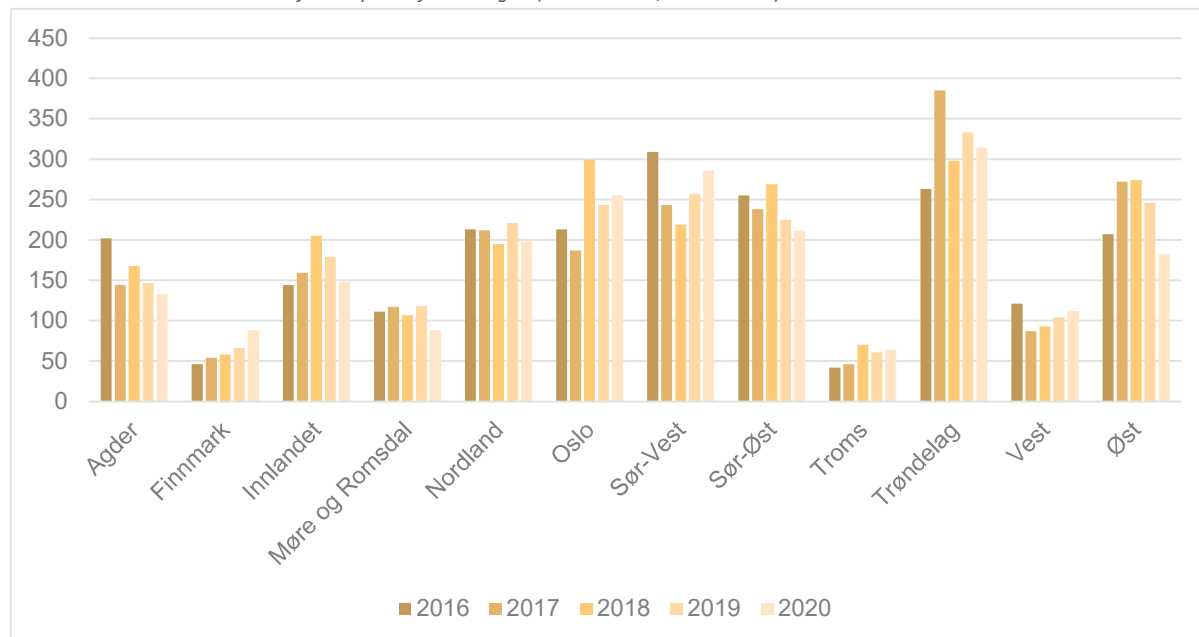
De ulike aktørene i straffesakskjeden håndterer ulike saksvolum og porteføljer som enten avsluttes/henlegges eller overføres til straffesakskjedens neste ledd. Konfliktrådet skiller seg fra resten av straffesakskjeden, ved at vi i tillegg til å være en del av strafferettspleien også behandler sivile saker meldt inn av befolkningen, kriminalomsorgen eller andre offentlige etater.

Tabell 7: Totalt antall sivile saker fordelt på år (absolutte tall, 2016 – 2020)

Konfliktrådene mottar omtrent 2200 sivile saker hvert år. De fleste dreier seg om konflikter i forbindelse med økonomi, nærmiljø og familie. Til sammen utgjør disse tre kategoriene nærmere 60 prosent av den sivile saksporteføljen - mellom konfliktrådene varierer utviklingen i antallet sivile saker per år noe mer.

Tabell 8: Totalt antall sivile saker fordelt på konfliktråd og år (absolutte tall, 2016 – 2020)

Konfliktrådene Agder, Sør-Øst, Trøndelag og Øst har hatt en nedadgående tendens i perioden, mens Finnmark, Troms og Vest kan vise til en økende trend. Utover dette er det vanskelig å se noen tydelige mønstre i utviklingen annet enn at sakstallene er relativt stabile til tross for årlige variasjoner ved de enkelte konfliktrådene.

De fleste sivile sakene kommer i form av henvendelser fra en av partene. Omtrent fem prosent av sakene kommer som henvendelse formidlet via kriminalomsorgen. Disse sakene skiller seg fra de andre sivile sakene. Les også avsnittet om *Lokalt samarbeid mellom konfliktrådene og kriminalomsorgens enheter* på s. 21.

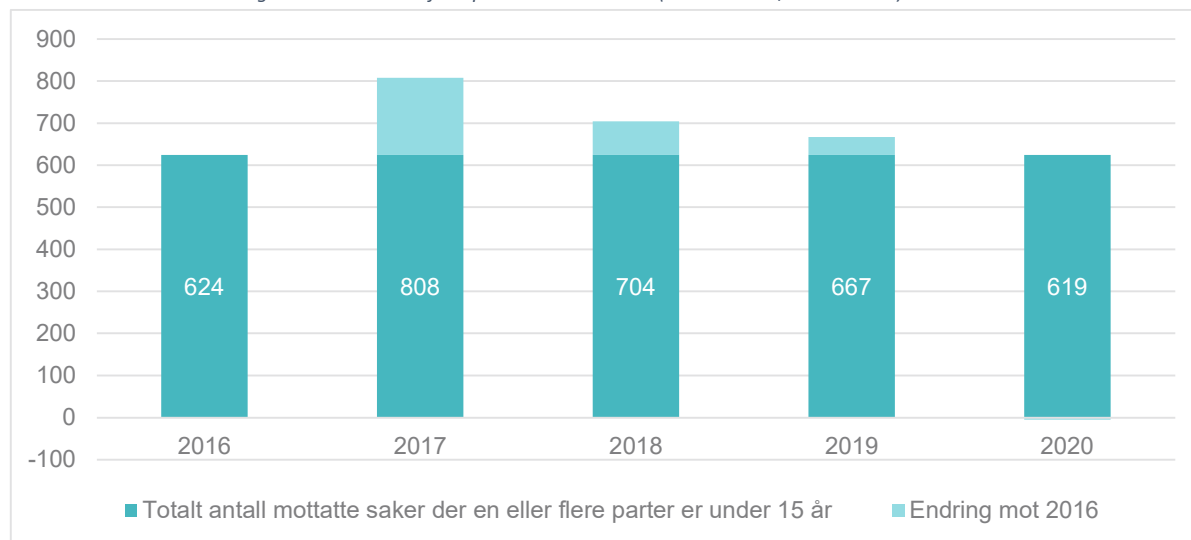
Konfliktrådets overordnede kommunikasjonsmål er øking i antall sivile saker gjennom økt kjennskap, kunnskap og preferanse for vårt tilbud samt drive trafikk til nettsiden og våre tjenester. Konfliktrådet har per i dag informasjon på ulike plattformer, og vi fremstår ikke helhetlig. Høsten 2020 har Sfk arbeidet med å utvikle ny digital plattform, herunder nye nettsider og meklerportal. I den anledning har vi analysert ulike brukergrupper og deres behov for informasjon om konfliktrådet. Felles for alle respondentene er at de ønsker å finne en inngang til nettsiden for den målgruppen de tilhører. På bakgrunn av kvalitative intervjuer, søkeordsanalyser og nettstedsanalyser, har konfliktrådet identifisert fire hovedmålgrupper som skal få målgruppetilpasset informasjon på de nye nettsidene; innbyggeren, ungdommen, rådgiveren, og politiet og rettsaktører.

De nye nettsidene vil samle all god og relevant informasjon til de ulike målgruppene, og vil være et viktig element i å nå våre kommunikasjonsmål. De nye nettsidene lanseres våren 2021.

Saker med parter under 15 år

Tabellen under viser overførte og innmeldte meklingsaker (straffesaker, henlagte saker og sivile saker), der enten påklaget eller fornærmet var under 15 år på tidspunktet for hendelsen.

Tabell 9: Totalt antall meklingsaker der en eller flere parter er under 15 år (absolutte tall, 2016 – 2020)

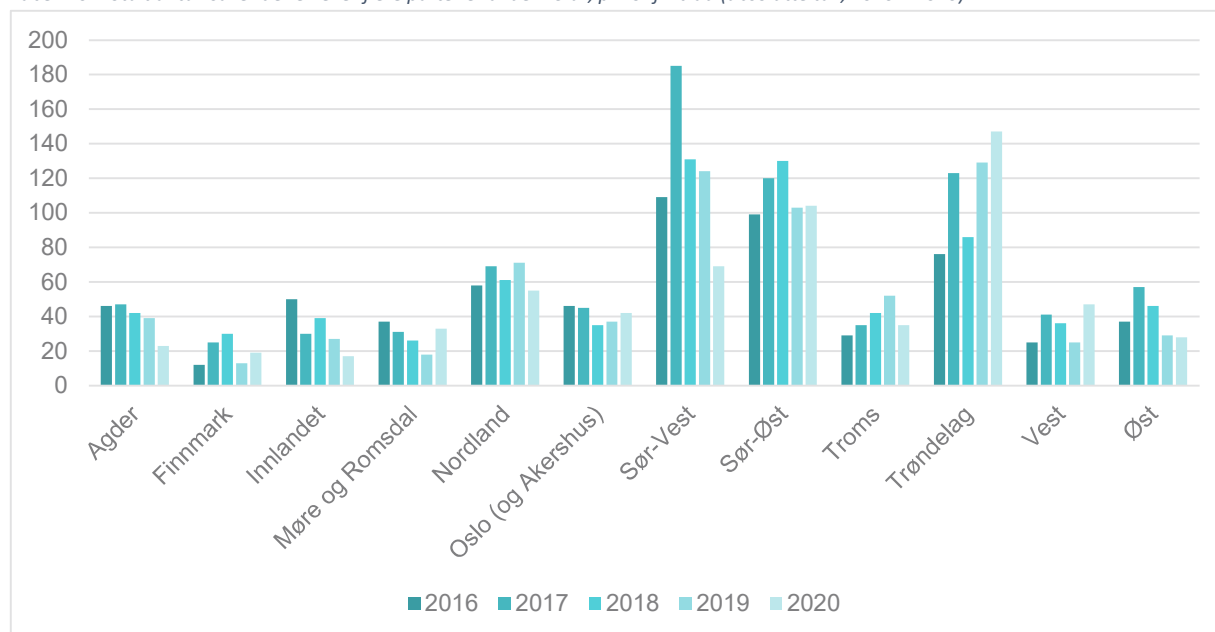
I 2020 er nærmere 80 prosent av sakene, der en eller flere parter i saken er under 15 år, henlagte saker. De er henlagte fordi påklaget var under den kriminelle lavalder på hendelsetidspunktet. Mengden slike saker er forholdsvis jevn, sett i en femårsperiode. Tallene fra 2016 – 2020 er oppdaterte og kan ikke gjenkjennes i tidligere rapporter.

I forbindelse med implementering av det nye saksbehandlingssystemet i 2020 har vi skilt ut de gjenopprettende prosessene tilhørende ungdomsstraff og ungdomsoppfølging fra ordinære straffesaker, også for årene bakover i tid⁶. Tallene som presenteres her er av den grunn sammenlignbare over tid.

Det er tre konfliktråd som over tid har en stor andel saker med parter under 15 år - Konfliktrådet Sør-Vest, Sør-Øst og Trøndelag.

⁶ En grundigere redegjørelse av denne endringen og konsekvensene av tidligere praksis kan leses i Vedlegg 1: Antall straffesaker over tid – endring av tidligere registreringspraksis.

Tabell 10: Totalt antall saker der en eller flere parter er under 15 år, pr konfliktråd (absolutte tall, 2016 – 2020)

Konfliktrådene rapporterer om stormøter som inkluderer skoler, ungdommer, SLT-koordinatorer, politi, barnevern og foreldre. Stormøter, som i noen tilfeller består av opptil 25 parter, er ressurskrevende – både for ansatte og meklere. Sakene dreier seg ofte om skadeverk, innbrudd, trusler, ordensforstyrrelser, vold og bildedeling.

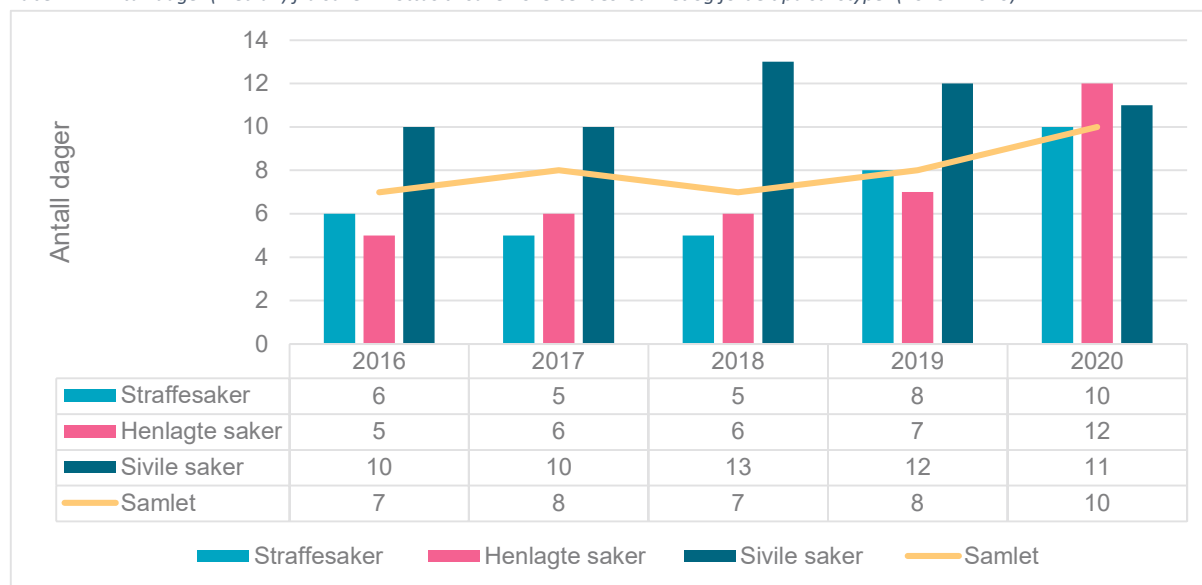
Samtlige konfliktråd rapporterer om gode erfaringer i saker med ungdom under 15 år. Selv om det for ungdommen ikke har noen strafferettslige konsekvenser eller konsekvenser for politiattesten om han/hun ikke stiller, er erfaringene at møtene i stor grad gjennomføres. Tilbakemeldingen er også at møtene oppleves som meningsfulle, både av parter og verger. Av og til prioriterer politiet deltakelse i møtene som en del av sitt forebyggende arbeid.

Å tilrettelegge for gjenopprettende møter for barn under den kriminelle lavalder er et viktig og proaktivt kriminalitetsforebyggende tiltak. Tabellen tyder likevel på at det er et lite benyttet tiltak. Det er vanskelig å anslå hvor stor andel «U15-saker» konfliktrådene bør motta, men det er grunn til å tro at potensialet er større enn det som fremstilles i tabellen.

Antall dager fra saken mottas til saken oversendes til mekler

Ventetiden fra en konflikt oppstår eller et lovbrudd blir begått, og frem til partene finner en løsning kan være belastende. Det er derfor viktig å komme raskt i gang med de gjenopprettende prosessene - det skal gå kort tid fra saken mottas til saken oversendes til mekler. Saksbehandlingstiden i konfliktråd inkluderer helger og helligdager. Brukeren er alltid i fokus, og det er derfor viktig at den opplevde ventetiden for berørte parter skal være førende for hvordan tidsbruk beregnes.

Tabell 11: Antall dager (median) fra saken mottas til saken oversendes. Samlet og fordelt på sakstyper (2016 – 2020)⁷

Saksbehandlingstid i konfliktrådets ordinære saker (straffe-, sivile- og henlagte saker samlet) for 2020 viser ti dager (median). Resultatkravet er syv dager. Sammenlignet med 2019 har saksbehandlingstiden i 2020 økt med to dager (median). Økt tidsbruk er å se i samtlige sakstyper, og da særlig i henlagte saker (fra syv dager i 2019 til tolv dager i 2020).

Etter at regjeringen satte inn pandemiltak 13. mars var det en tydelig nedgang i antall oversendte saker til meklere. Koronarestriksjonene medførte midlertidig stans i all meklingsaktivitet i 14 dager. Fysiske meklinger ble etter hvert erstattet av tilbud om meklinger over telefon og video. Mange konfliktråd erfarte likevel at parter ønsket å vente med meklingsmøter frem til fysisk møte ble mulig, og konfliktrådene valgte derfor å vente med å oversende saker til det var mulig å gjennomføre fysiske meklingsmøter.

I takt med at samfunnet gradvis gjenåpnet økte også meklingsaktiviteten. Sammenlignet med april 2020, da det ble gjennomført i underkant av 60 meklinger, økte meklingsaktiviteten til over 200 meklinger i snitt per måned fra mai til desember.

Til tross for lengre saksbehandlingstid i 2020 er det tydelig at straffesaker er blitt prioritert (se tabell 13 ovenfor). Det er likevel ikke den eneste årsaken til at straffesaker har kortere saksbehandlingstid. Hvem som innhenter samtykke, og hvordan samtykke innhentes kan ha stor innvirkning på konfliktrådets saksbehandlingstid. Samtykkeinnhenting varierer fra politidistrikt til politidistrikt, men også mellom konfliktrådene. Selv om det er påtalemyndighetens ansvar å vurdere egnethet og innhente samtykke i de enkelte sakene, er det tydelig at flere av konfliktrådene går langt i å bistå i dette arbeidet. I Riksadvokatens midlertidige direktiv fra mars 2020 ble det også presisert at konfliktrådet kan være behjelpelig med å innhente samtykke. Naturlig nok er det også slik at de konfliktråd som har høy andel saker der samtykke allerede er

⁷ Tall for 2020 er baserte på antall saker mottatte i perioden 17.februar – 31. desember 2020. Grunnet overføring til nytt saksbehandlingssystem i februar 2020 er saksbehandlingstid for de mottatte sakene i perioden 1.januar – 16.februar 2020 ikke inkludert i oversikten.

avklart før saken kommer til konfliktrådet, har en betydelig kortere saksbehandlingstid sammenlignet med de konfliktråd som sjeldent mottar saker der samtykke allerede er avklart.

Status på digitaliseringsarbeidet

Konfliktrådenes digitaliseringsprogram gjennomføres i perioden 2018 - 2021. Programmet innebærer en total digitalisering av alle våre hovedprosesser og er oppdelt i fem områder:

1. **Nytt saks- og arkiveringssystem.** Elements som nytt saks- og arkivsystem ble implementert i 2020. Systemet danner grunnlag for ytterligere digitaliseringsarbeid og det er her alle opplysninger om saker registreres og lagres. Implementeringen av Elements midt i en pandemi var utfordrende, og vi har i 2020 arbeidet med å tilpasse systemet til våre behov og rette feil forløpende.
2. **Justishub** er vår digitale kobling mot andre aktører i straffesakskjeden. I 2020 har vi gjort det tekniske forarbeid for tilkobling, slik at vi fra 2021 vil motta saker digitalt gjennom Justishub. Gjennom bruk av RPA (robotisering) vil samtlige saker vi mottar fra samarbeidspartnere i justissektoren opprettes automatisk i vårt saks- og arkivsystem.
3. **Nye nettsider og intranett.** Sfk lanserer i 2021 ny nettside og intranett. I 2020 har vi anskaffet løsninger som dekker våre behov, og arbeidet med å iverksette prosjektene. Som en del av arbeidet automatiseres opprettelsen av sivile saker, som er meldt inn gjennom våre nettsider i saks- og arkivsystem, og vil kunne ekspederes enkelt videre til mekler gjennom meklingsportalen.
4. **Meklerportalen** vil effektivisere det administrative arbeidet for våre rådgivere og meklere ved å samle meklertjenester på ett sted. Tidligere ble samtlige av våre ca. 5 700 meklings saker sendt med brevpost til meklerne, noe som både i et miljø- og kostnadsperspektiv var utfordrende. Fra 2021 vil alle saker sendes mekler digitalt.
5. Tilgjengelighet, struktur og oppfølging av styrende, gjennomførende og kontrollerende dokumenter for å legge til rette for lik saksgjennomføring i hele landet er et viktig område for Sfk. I 2020 startet vi arbeidet med KonDok - vårt nye system og strukturer for dokumentasjon. Første del av KonDok iverksettes i 2021.

I tillegg til de nevnte prosjektene tok virksomheten også i bruk Office365 i starten av 2020. Applikasjonen Teams ble implementert umiddelbart, og ga oss et godt utgangspunkt for å etablere effektiv digital samhandling under pandemien. Arbeid med SharePoint og OneDrive ble iverksatt på slutten av året, og vil implementeres i løpet av første kvartal 2021.

Første steg mot nytt HR-system ble også tatt i 2020, hvor vi etter en analyse av våre behov inngikk avtale med Direktoratet for forvaltning og økonomistyring om å bli pilotkunde på nytt statlig HR-system. Systemet implementeres i 2021.

Pandemien påvirket digitaliseringsarbeidet i 2020 og medførte noen forsinkelser. I utgangspunktet skulle digitaliseringsprogrammet avsluttes i 2020, men pandemien har påvirket fremdriften og vi har derfor forlenget arbeidet inn i 2021.

Lokalt samarbeid mellom konfliktrådene og kriminalomsorgens enheter

Innsatte skal ha tilbud om gjenopprettende prosess under straffegjennomføring og konfliktrådene og Kriminalomsorgen har derfor over tid jobbet for å utvikle gode rammer og rutiner i denne sammenheng. Det lokale samarbeidet mellom konfliktrådene og kriminalomsorgens enheter omfattet i 2020 både friomsorgskontor og fengsler. Rådene har etablert faste samarbeidsmøter med ansatte, og inngått samarbeid om å bidra i informasjonsarbeid, undervisning og kurs for innsatte. Flere råd har de siste årene inngått lokale samarbeidsavtaler bygget på Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) retningslinje 5 (datert 13. juni 2018). KDIs retningslinje regulerer ansvarsfordeling mellom konfliktråd og kriminalomsorg og ble utarbeidet i samarbeid med Sfk med utgangspunkt i straffegjennomføringslovens bestemmelse om at det skal gis tilbud om gjenopprettende prosess under straffegjennomføring.

Konfliktrådene beskriver relativt omfattende lokalt samarbeid med kriminalomsorgens enheter for å nå ut til domfelte med informasjon om gjenopprettende prosess. I 2020 la imidlertid pandemien etter hvert store begrensinger for samarbeidet, blant annet med hensyn til konfliktrådets tilstedeværelse i fengsler og friomsorgskontorer. Det har antakelig bidratt til at kun 80⁸ domfelte henvendte seg til konfliktrådet i 2020. Henvendelsene fordeler seg ulikt på rådene, fem konfliktråd hadde i løpet av året fra åtte til 20 henvendelser fra personer under straffegjennomføring, fire råd mottok fem henvendelser eller færre, og tre råd registrerte ingen henvendelser fra domfelte. Pandemien har trolig spilt inn på antall henvendelser.

Rådene rapporterer at sakene som mottas er tid- og ressurskrevende for ansatte og meklere både med hensyn til vurdering av sakens egnethet, og av hensyn til partenes prosess. I hovedsak omhandler initiativ til gjenopprettende prosess fra soningsdømte alvorligere lovbrudd - ofte av integritetskrenkende karakter. Dette er saker der partene vil ha behov for en lengre prosess hver for seg før det kan tilrettelegges for et gjenopprettende møte mellom dem. En gjenopprettende prosess kan være et verdifullt bidrag til fornærmede i deres prosess for å bearbeide det som har skjedd. Det er imidlertid mange fornærmede som ikke ønsker å møte gjerningspersonen, og det er svært viktig at de ikke opplever press fra konfliktrådene til å møte. Utgangspunktet må være god ivaretagelse av fornærmede og deres behov. Konfliktrådene skal vurdere om saken er egnet for gjenopprettende møte og enkelte saker blir avvist fordi gjerningspersonens motivasjon og formål med henvendelsen ikke er forenlig med en gjenopprettende prosess. Enkelte saker avvises fordi den innsatte er i varetekt, har besøksforbud eller kontaktforbud. Av de totalt 80 henvendelsene i 2020 er det som følge av dette så langt gjennomført en gjenopprettende prosess kun i et fåtall av sakene. Noen saker er fortsatt under arbeid.

Rådene trekker frem viktigheten av at ansatte i kriminalomsorgen har god kunnskap om hva gjenopprettende prosesser er, slik at de kan motivere og støtte innsatte som ønsker en gjenopprettende prosess til å ta kontakt med konfliktrådet. God kunnskap blant ansatte er også viktig for å bidra til realistiske forventninger og ivareta innsatte dersom saken blir avvist, eller den andre part takker nei til å møte. I 2020 har Sfk i samarbeid med konfliktrådene utviklet et todagers kursopplegg om gjenopprettende prosess for ansatte i kriminalomsorgen som kan benyttes lokalt. Sfk vil i samarbeid med KDI videreutvikle arbeidet for å oppnå god kunnskap om gjenopprettende prosess.

⁸ Tallene er baserte på mottatte sivile saker i perioden 17.februar – 31. desember 2020.

Hva som er egnede tidspunkt for gjenopprettende prosess under straffegjennomføringen - ved oppstart av soning, før prøveløslatelse eller midt i soningen, varierer noe i konfliktrådernes vurderinger. Egnede tidspunkt vurderes først og fremst å avhenge av hvilke behov fornærmede og den som soner har i den enkelte sak, framfor bestemte faser knyttet til soning. Konfliktrådene beskriver at det kan være nyttig at den domfelte ved flere tidspunkt i straffegjennomføringen får informasjon og tilbud om gjenopprettende prosess slik at de får mulighet til å reflektere og ta et godt fundert valg. Flere konfliktråd vektlegger at i prosessen med tilbakeføring til samfunnet kan det være mange ulike relasjoner utover fornærmede i straffesaken der gjerningsperson eller den andre part har behov for en gjenopprettende prosess.

Når det gjelder konfliktrådets arbeid opp mot fornærmede opplever rådene at deres henvendelser kan være overraskende for fornærmede, som på forhånd har fått liten eller ingen opplysning om den tjenesten konfliktrådet tilbyr. Konfliktrådene har erfart til dels kraftige reaksjoner fra fornærmede, og fra deres hjelpeapparat på henvendelser om gjenopprettende prosess etter alvorlige lovbrudd. Sfk har i denne sammenheng fulgt opp og etablert gode dialoger blant annet med Bistandsadvokatutvalget. Mangel på informasjon om gjenopprettende prosess i rettssystemet til fornærmede er en overordnet utfordring for konfliktrådets arbeid som vi tar tak i. Det gjelder både informasjon om muligheten for gjenopprettende prosess, ved at fornærmede selv kan ta initiativ til dette, og at konfliktrådet kan ta kontakt på bakgrunn av henvendelser fra gjerningsperson.

I 2020 har samarbeidet med Støttesentrene for kriminaltetsutsatte (SKU) fått økt oppmerksomhet både sentralt og lokalt. Sfk har deltatt digitalt på samling for ledere og ansatte nasjonalt i SKU, samt gjennomført faste samarbeidsmøter sentralt. Flere av konfliktrådene har også opprettet samarbeid lokalt med SKU. Ett kontor har også laget en lokal samarbeidsavtale. Flere andre konfliktråd har planer om å etablere tettere samarbeid med sentrene i 2021. SKU har flere steder vært støtteperson for fornærmede i møter i konfliktråd, og de har også henvist enkelte sivile saker til konfliktrådet. Høsten 2020 utarbeidet Sfk og SKU en nasjonal samarbeidsavtale, denne er ferdigstilt og skal signeres og gjøres kjent første kvartal 2021. Avtalen tydeliggjør et felles ønske både om samarbeid i enkeltsaker for å ivareta fornærmede, samt om å bidra til gjensidig informasjonsdeling om hverandres tjenester.

Flere konfliktråd har også videreført eller opprettet samarbeid med andre lokale tjenester som ivaretar fornærmede. Dette gjelder både krisesentre og de tidligere sentrene mot incest og voldtekt, som fra 2020 heter NOK. De lokale samarbeidene bidrar til å spre informasjon om konfliktrådets samfunnsoppdrag og de muligheter som ligger i gjenopprettende prosess for fornærmede, i tillegg til at for eksempel krisesentrene har bidratt med fenomenkunnskap til meklere og ansatte. Enkelte konfliktråd oppgir også at de har et godt samarbeid med psykiske helsetjenester, som både har bidratt med enkelte henvisninger av saker samt at behandlere har vært støtteperson for fornærmede i tilrettede samtaler i konfliktrådet.

Sfk har jobbet systematisk de siste årene for å styrke konfliktrådernes arbeid opp mot fornærmede spesielt i integritetskrekkende saker, jf. oppdrag 06. Som del av dette større arbeidet for å nå frem til fornærmede på en god og ivaretagende måte har Sfk i 2020 igangsatt utvikling av informasjonsmaterieill rettet mot fornærmede. Dette er informasjon som bør gis av flere aktører som er i kontakt med fornærmede på ulike tidspunkt tilknyttet en straffesak. Sfk har innledet dialoger med aktuelle samarbeidspartnere om å bidra til å

dele informasjon om gjenopprettende prosess med fornærmede på en god og ivaretagende måte. Sfk fortsetter dette arbeidet i 2021.

Samarbeid med Domstoladministrasjonen, Kriminalomsorgsdirektoratet og Politidirektoratet

Sfk har deltatt i arbeidet sammen med KDI, POD og Domstolsadministrasjonen med mål om å samordne og utvikle prognose- og analysearbeid for straffesakskjeden, og gjennom dette sikre større samhandling mellom de ulike aktørene i straffesakskjeden. Vi har deltatt i en rekke arbeidsmøter og bidratt til en felles rapport. Rapporten beskriver de ulike aktørenes roller samt aktørenes saksflyt og produksjon i perioden 2009 – 2019. Fokuset i arbeidsgruppen har derfor vært å se på hvilke muligheter vi har til å utvikle nye prognoser og framskrivninger på bakgrunn av tilgjengelig informasjon de ulike aktørene i straffesakskjeden har per i dag.

Grunnprinsippet bak prognoser er at en gjennom systematisk innhenting av data om tidligere utvikling/utfall, kan gjøre antakelser om hvordan samme fenomen vil utvikle seg i framtiden. Den vanligste tilnærmingen ved utarbeidelse av prognoser er derfor også å se på historiske data og utvikling over tid.

Grunnsteinen i vår prognosemodell/framskrivningsmodell er tidsbruk i straffesakskjeden. Ved å kartlegge hvor lang tid en sak bruker gjennom straffesakskjeden, kan vi også si noe om når saken vil tre inn i de ulike aktørenes portefølje.

Arbeidet med å utvikle prognoser er ikke avsluttet, og rapporten er derfor ikke ferdigstilt. Sfk vil i 2021, sammen med de andre aktørene i straffesakskjeden, delta videre i arbeidet med å utarbeide felles prognoser for straffesakskjeden.

Vurdering av måloppnåelse – en mer effektiv straffesakskjede

Konfliktrådene har samlet ikke oppnådd fastsatte resultatkrav på syv dager (median) i saksbehandlingstid i ordinære saker, vi ser også økt tidsbruk i samtlige sakstyper. Det er likevel viktig å fremheve at vi ser at saksbehandlingstiden har gått jevnt ned og i takt med at samfunnet gradvis ble gjenåpnet. Sfk er i lys av dette, og andre utfordringer koronapandemien har medført, fornøyd med måloppnåelse for målet om en mer effektiv straffesakskjede. Konfliktrådene skal, også i 2021, jobbe aktivt med å redusere saksbehandlingstiden.

Det er imidlertid flere faktorer som påvirker risiko for manglende måloppnåelse, og som stiller krav til et målrettet arbeid på tvers av hele straffesakskjeden. For å kunne planlegge kapasitetsstyringen bedre, og styrke måloppnåelsen bidrar konfliktrådet som nevnt over inn i prognose- og analysearbeid.

Det er et mål for Sfk å bidra til at flest mulig får konflikter løst på lavest mulig nivå. Antallet straffesaker overført til mekling i konfliktråd har imidlertid vist nedgang over lengre tid, og utviklingen har tiltatt i 2020. At parter i egnede straffesaker blir tilbudt gjenopprettende prosess er avgjørende for konfliktrådets måloppnåelse for en mer effektiv straffesakskjede. Sfk mener at en videre saksnedgang vil være veldig uheldig for virksomheten og vi arbeider derfor med tiltak som kan snu utviklingen. Vi vil ta initiativ overfor Politidirektoratet og Riksadvokaten i dette arbeidet. Vi jobber også målrettet med å nå ut til flere, samt øke kjennskap om konfliktrådets tjenester blant befolkningen og samarbeidspartnere gjennom god implementering av digitale plattformer som ny nettside og meklerportal som lanseres våren 2021.

Mål 2: Redusere alvorlig kriminalitet

Formålet med ungdomsstraff og ungdomsoppfølging er å skape positive endringer hos ungdom som har begått lovbrudd slik at de kan få et liv uten kriminalitet. For at dette målet skal nås, er det viktig at ungdommene starter straffegjennomføringen så raskt som mulig, og at gjennomføringen fylles med innhold som bidrar til positive endringer ut fra ungdommens behov og til å forebygge nye lovbrudd. Gjenopprettende prosesser med fornærmede eller andre berørte av lovbruddet er en viktig del av straffegjennomføringen. Konfliktrådet skal ha en gjenopprettende tilnærming gjennom hele straffegjennomføringen, også utover møtet mellom ungdommen og fornærmede.

For å nå disse målene, har Sekretariatet for konfliktrådene (Sfk) i 2020 utarbeidet en områdestrategi for straffegjennomføring og en områdestrategi for gjenopprettende prosess for perioden 2020 - 2022. Formålet med områdestrategiene er at konfliktrådet strategisk og systematisk skal jobbe med prioriterte områder for å sikre en bedre straffegjennomføring, og nå målet om at ungdommene skal komme styrket ut av straffegjennomføringen. Sfk har også arbeidet med en veileder for hvordan man skal jobbe med gjenopprettende prosess i ungdomssakene, og denne forventes ferdigstilt i løpet av 2021.

I 2020 har et av de prioriterte områdene vært knyttet til arbeidet som gjøres i tiden før straffereaksjonene igangsettes. Både Nordlandsforskning og egne erfaringer har vist at det ofte tar lang tid fra lovbrudd begås til straffegjennomføringen starter. For første gang har Sfk sammen med de andre aktørene i straffesakskjeden hatt et felles oppdrag om å analysere tidsbruken i denne fasen. Sfk har også jobbet med å kartlegge og forbedre arbeidet i koordineringsgruppene (KOG), og laget nytt informasjonsmaterieil til ungdom, verge og samarbeidspartnere. I 2021 vil Sfk arbeide med å følge opp anbefalingene og tiltakene fra felles tidsbruksrapport, samt fortsette utviklingsarbeidet knyttet opp mot KOGene.

Sfk har gjennom samarbeid med andre etater, blant annet gjennom 0-24-arbeidet, løftet utfordringene med at det på mange områder mangler tilgjengelige tiltak til ungdom under straffegjennomføring. Vi har også utredet hvorvidt konfliktrådet selv kan tilby tiltak.

Pandemien har påvirket oppstart og gjennomføring av ungdomsreaksjonene. I tillegg til konfliktrådets egne utfordringer med å tilpasse seg en ny hverdag med færre fysiske møter, hjemmekontor og økt bruk av digitale løsninger førte nedstengningen i enkelte områder til at de tiltakene som sto i ungdomsplanene ikke lenger var tilgjengelige, og det var vanskelig å finne tiltak i saker som var under oppstart. Vi vurderte i denne situasjonen at det var viktig at sakene som hovedregel startet opp som normalt, selv om dette i noen tilfeller medførte at innholdet i straffen ved oppstart ble annerledes og noe mindre omfattende enn planlagt. Hensynet til hva som var ungdommens beste i denne situasjonen, og faren for at de ville havne i «glippsonen» uten oppfølging hvis vi ikke startet opp straffegjennomføringen, var avgjørende i denne vurderingen. For å sikre opprettholdelsen av arbeidet, ble ungdomskoordinatorene også definert som en gruppe med samfunnskritiske funksjoner.

Sfk er bekymret for hvordan pandemien har påvirket ungdom som er under straffegjennomføring, da mange av disse er sårbare. Dag- og fritidstilbud er en svært viktig del av det helhetlige arbeidet for å redusere risiko for tilbakefall til kriminalitet og negativ utvikling. Sfk har jobbet systematisk sammen med konfliktrådene for å ha oppdatert oversikt over situasjonen, bidra til å dele beste praksis, gjøre nødvendige avklaringer og iverksette risikoreducerende tiltak. Gjennom koordineringsgruppen for sårbare barn og unge har vi løftet

overordnede utfordringer og bidratt med situasjonsbeskrivelser, status på tjenestene og anbefalinger til regjeringen i månedlige rapporter.

Dette kapitlet svarer ut de parametere, rapporteringskrav og oppdrag som er gitt i tildelingsbrevet for 2020:

Tilstandsindikator	T 2: Utvikling i antall saker ungdomsoppfølging og ungdomsstraff
	T 3: Andel ungdom med tilbakefall til kriminalitet
Styringsparameter	SP 2: Antall dager fra saken mottas i konfliktrådene til straffegjennomføringen starter
Styringsparameter	SP 3: Andel ungdommer som fullfører ungdomsstraff og ungdomsoppfølging
Rapporteringskrav	R 3: Omfanget av involvering av sosialt nettverk i oppfølgingsteam og omfanget av gjenopprettende prosesser med fornærmede eller andre berørte i løpet av straffegjennomføringen
Rapporteringskrav	R 4: Status i arbeidet med kartlegging og brukerundersøkelse ved gjennomføring av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging
Oppdrag	O3: Nordlandsforsknings evaluering, og departementets arbeid med regelverksendringer
Oppdrag	O 4: 0-24-samarbeidet
Statistikk	<p>Antall mottatte saker med gjerningsperson/fornærmet under 15 år</p> <p>Antall mottatte saker med ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, fordelt på sakstyper</p> <p>Antall pågående saker ungdomsstraff og ungdomsoppfølging per konfliktråd</p> <p>Antall saker per ungdomskordinator fordelt på kontorer</p> <p>Antall ungdommer som har fullført ungdomsstraff/ungdomsoppfølging per konfliktråd, samt andre årsaker til avslutning</p>

Saksutvikling i ungdomsoppfølging og ungdomsstraff

Fra ungdomsstraff og ungdomsoppfølging ble innført 1. juli 2014 og frem til 31. desember 2020 er det registrert i underkant av 2 800 slike reaksjoner. Antallet har økt hvert år, unntaket er 2020 – der det samlede sakstallet for ungdomsreaksjonene viser en nedgang på 7 prosent⁹. Ungdommen dømmes ofte for mer enn

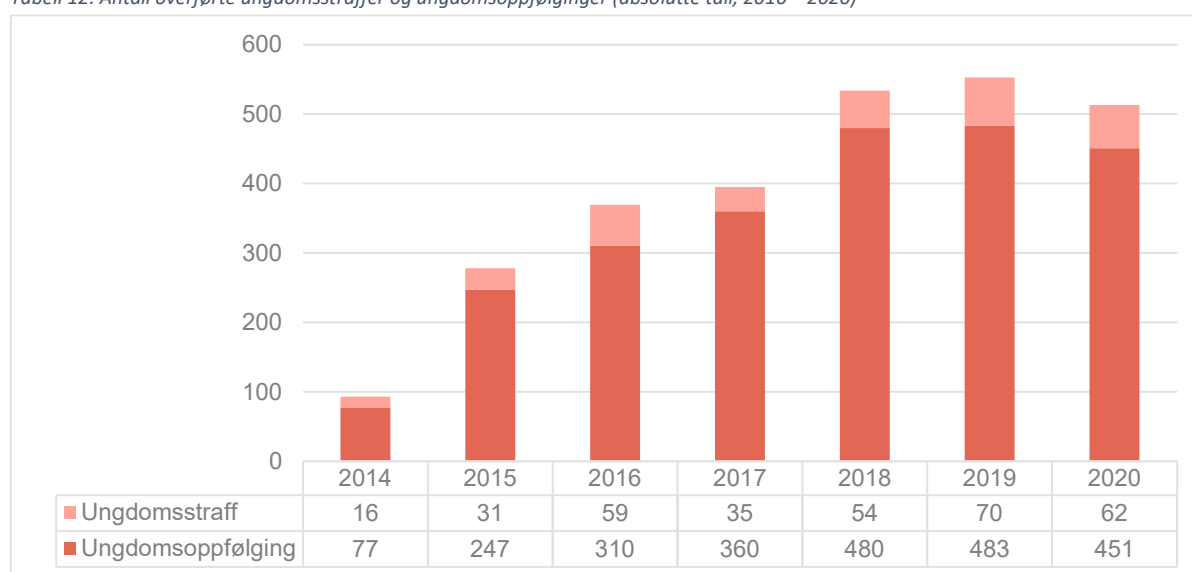
⁹ Som en konsekvens av overgangen til nytt saksbehandlingssystem har en oppdatering av den historiske databasen muliggjort etterkorrigeringer av *mottattdatoen* i noen ungdomsstraffer og ungdomsoppfølginger. Daværende saksbehandlingssystem fanget opp flere mottattdatoer enn det saken egentlig hadde - etterkorrigeringen er gjort for å hindre at sakene «flyttet seg» over tid. *Totalen* av mottatte saker i perioden 2014–2019 er å gjenkjenne i tidligere rapporteringer, men fordelingen av saker fra det ene året til det andre kan være annerledes. Eksempel: I 2017 rapporterte Sfk om totalt 383 mottatte UO-saker, tallene i dag viser at vi i 2017 mottok 360 UO-saker. I 2018 rapporterte Sfk om totalt 471 mottatte UO-saker, tallene i dag viser at vi i realiteten mottok 480 saker. Tallene som presenteres i årsrapport 2020 er oppdaterte og vil ikke endres/forskyves over tid.

ett straffbart forhold. De største sakskategoriene er vold og narkotika, og til sammen utgjør disse to omtrent 50 prosent av den totale saksporteføljen i oppfølgingsreaksjonene.

Ser man kun på *ungdomsstraff* er bildet litt annerledes – her dominerer seksuallovbrudd. Nærmere en tredjedel av ungdommer som er idømt ungdomsstraff er blitt dømt på bakgrunn av en eller flere seksuallovbrudd. Også ran utpeker seg i denne straffereaksjonen, og utgjør nærmere 20 prosent av disse sakene.

For en mer detaljert oversikt over sakskategorier i ungdomsstraff og ungdomsoppfølging (og oppfølging i konfliktråd), se *Vedlegg 3: Sakskategorier i ungdomsstraff, ungdomsoppfølging og oppfølging i konfliktråd*.

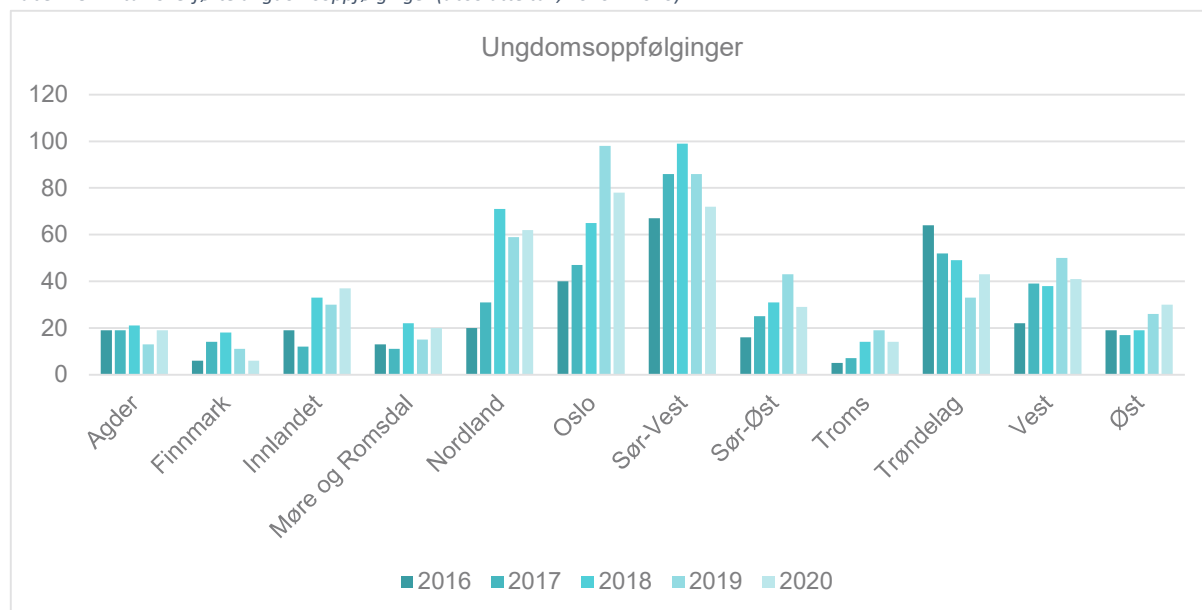
Tabell 12: Antall overførte ungdomsstraffer og ungdomsoppfølginger (absolutte tall, 2016 – 2020)

Ungdomsoppfølging

Omtrent 20 prosent av ungdomsoppfølginger kommer fra domstolene hvert år, som vilkår for betinget dom. De resterende er overført fra påtalemyndigheten, enten som vilkår for påtaleunntatelse eller overføring etter strpl. §71 a. Konfliktrådet har i 2020 mottatt 65 færre ungdomsoppfølginger fra påtalemyndigheten, en nedgang med 15 prosent sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. At den totale nedgangen i ungdomsoppfølgingssaker i 2020 ikke er større enn 7 prosent skyldes økt overføring av ungdomsoppfølginger fra domstolene i 2020.

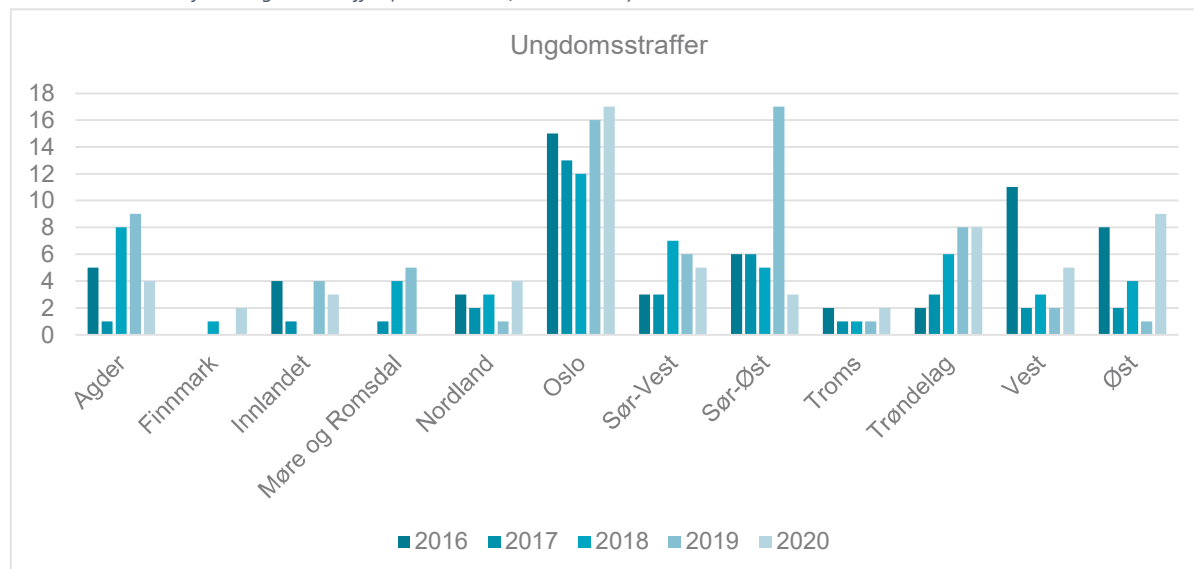
Tabell 13: Antall overførte ungdomsoppfølginger (absolutte tall, 2016 – 2020)

Ungdomsstraff

I 2020 har konfliktrådene hatt en relativt stabil saksoverføring av ungdomsstraffer fra domstolene. Nedgangen på 13 prosent i 2020 sammenlignet med 2019, tilsvarer åtte færre saker i 2020. Nedgangen skyldes primært få oversendte saker 1. tertial, og da særlig mars og april.

Tabell 14: Antall overførte ungdomsstraffer (absolutte tall, 2016 – 2020)

Da samfunnet stengte ned i mars 2020 ble tjenestetilbudet til ungdom under straffegjennomføring svekket i hele landet. Sfk besluttet i samråd med Politidirektoratet (POD) at Koordineringsgruppene (KOG) skulle risikovurdere sakene. Saker med «høy risiko» skulle prioriteres i KOG, både når det gjaldt vurderingen av

hvilke ungdom som skulle få reaksjonene og i forbindelse med oppfølgingen av de ungdommene som allerede var under straffegjennomføring.

30. mars 2020 publiserte Riksadvokaten midlertidige direktiver for straffebehandlingen i pandemisituasjonen. Der fremkom det blant annet at påtalemyndigheten kunne øke bruken av straffereaksjoner som ikke krever domstolsbehandling, begrunnet i behovet for redusert saksinntak ved domstolene. Ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging ble ikke direkte omtalt, men enkelte konfliktråd ser en bevegelse i sakstilfang som kan tilsa at direktivet har hatt en effekt. Noen konfliktråd har hatt en nedgang i, eller ingen overførte, ungdomsstraffesaker i 2020, samtidig som de har hatt en økning i ungdomsoppfølginger ilagt av påtalemyndigheten.

Rapporter fra koordineringsgruppen for utsatte barn og unge peker på at det tok lang tid å gjenåpne tjenestene, selv om smittetrykket var lavt i store deler av landet. Smitteverntiltakene har også påvirket konfliktrådets prioriteringer i ungdomsreaksjonene ved at ungdomskordinator har vært tettere på ungdommen, og følgelig brukt mer tid og ressurser per sak. I ettertid ser Sfk at regioner med mye smitte har vært opptatt av, og har brukt mye ressurser på, å sikre god nok kvalitet i straffegjennomføringen. Dette kan naturligvis ha gått på bekostning av arbeidet knyttet til sakstilfang.

Selv om sakstilfanget viser en samlet nedgang på syv prosent, fremgår det av tabellene over at noen konfliktråd også har hatt en økning fra 2019 til 2020. Pandemiens effekt på sakstallene og i hvilken retning, har lokale variasjoner. På den ene siden rapporterer noen konfliktråd at pandemien har innvirket negativt på sakstilfanget - det vises til nedgang av antall anmeldelser, omdisponering av ressurser i politiet og nedprioritering av etterforskning av lovbrudd som ofte resulterer i ungdomsreaksjoner. På den andre siden er det konfliktråd som mener pandemien ikke har påvirket deres sakstilfang og som rapporterer på en økning grunnet mer kjennskap hos samarbeidende etater, økte ressurser og kapasitet internt i konfliktrådene. Uavhengig av pandemiåret trekkes det frem en opplevelse av at sakstilfanget er for personavhengig, og ikke systemavhengig, og at dette ikke vil være bærekraftig over tid. Sfk vurderer at noe av denne utfordringen kan avhjelpes gjennom Riksadvokatens arbeid med nye retningslinjer til påtalemyndigheten for ungdomsreaksjonene. Sfk vil også følge opp problemstillingen gjennom oppfølgingen av anbefalingene i den tverretatlige tidsbruksrapporten.

Faktorer som påvirker mottak av egnede saker til konfliktrådet

Det finnes ingen juridisk definisjon av hva som menes med «egne saker», men i lovens forarbeid og gjennom praksis har man blant annet sett hen til ungdommens oppfølgingsbehov, motivasjon, om reaksjonen kan gjennomføres i frihet (forutsatt tett oppfølging), lovbruddets art og grovhet, risikoen for ny kriminalitet og om ungdommen vil kunne møte fornærmede i et gjenopprettende møte.

Konfliktrådene rapporterer at de opplever de fleste sakene de mottar som egnet. Gode drøftelser i KOG og et godt samarbeid med påtalemyndigheten trekkes frem som viktige premisser for at ungdomsreaksjonene ilegges i de riktige sakene. Noen konfliktråd rapporterer at de mottar saker som ikke er egnet, og at dette primært er saker de får overført fra andre politidistrikt. Dette viser at det fortsatt ikke er en felles forståelse av hva som er en egnet sak. Det er særlig ungdommens oppfølgingsbehov og forholdsmessighet som vurderes ulikt. Der oppfølgingsbehovet ikke er vurdert tilstrekkelig, enten av påtalemyndigheten eller domstolen,

rapporterer noen konfliktråd at det blir utfordrende å fylle en straffegjennomføring, og at saken derfor ikke vurderes som egnet. Tidsaspektet kan også spille inn på om saken er egnet eller ikke. Har det gått lang tid fra vurderingen av egnethet til straffegjennomføringen starter, kan det ha skjedd mye i ungdommens liv i mellomtiden som påvirker egnetheten - både i positiv og negativ retning.

Bemanning og kapasitet i forbindelse med ungdomsreaksjonene

Konfliktrådenes kapasitet har betydning for hvor raskt ungdomsreaksjonene igangsettes og kvaliteten på gjennomføringen.

I 2020 varierte antall nye saker per ungdomskoordinator fra fire til 16 saker¹⁰. Antall saker er likevel ikke en fullgod indikator på ungdomskoordinatorens totale arbeidsmengde. Oppstartsfasen av en sak er alltid arbeidsintensiv - én enkelt sak, eksempelvis en ungdomsstraff eller en sak som går til brudd, kan kreve mer arbeid enn to eller tre saker som er igangsatt og som gjennomføres etter planen. Ungdomsreaksjonene har som tidligere nevnt vært ekstra tids-, - og ressurskrevende under pandemien. En nærmere beskrivelse og vurdering av nevnte utfordringer kan lese i «*Del IV – Styring og kontroll i virksomheten*», under avsnitt om *bemanning og regjeringens inkluderingsdugnad*.

I 2020 mottok Sfk en ekstrabevilgning gjennom revidert nasjonalbudsjett, for å sikre opprettholdelse av saksgjennomføring for ungdomsstraff og ungdomsfølging under pandemien. Den særskilte bevilgningen i 2020 har blitt benyttet til å etablere risikoreduserende tiltak og styrke bemanningen ved konfliktrådene med størst behov.

Andel ungdom uten tilbakefall til kriminalitet

Tilbakefall er en indikator på om konfliktrådene og samarbeidspartnere jobber riktig med straffereaksjonene og om samfunnet får den ønskede effekten av arbeidet. Det er imidlertid viktig å kjenne rammene og forutsetningene rundt ungdommene og reaksjonene når resultatene skal tolkes. Sfk har i samarbeid med POD og KRIPOS videreført analysen av ungdom som har fullført ungdomsstraff og ungdomsoppfølging og følger utviklingen når det gjelder nye lovbrudd over treårsperioder.

Tilbakefallstall måles på ulike måter. Dette medfører utfordringer med hensyn til hva tallene kan fortelle, og muligheten for å kunne sammenlikne med andre straffereaksjoner eller andre lands tilbakefallstall¹¹. Generelt må det tas forbehold om muligheten for mørketall, det vil si lovbrudd som ikke oppdages og registreres av strafferettssystemet. Vi må også ta forbehold om lovbrudd som er begått, men som ennå ikke er avgjort av påtalemyndighet eller domstol. Slike forsinkelser i rettssystemet kan også generelt medføre såkalte «falske» tilbakefall, ved at lovbruddene ble begått på tidligere tidspunkt enn den perioden det måles tilbakefall for.

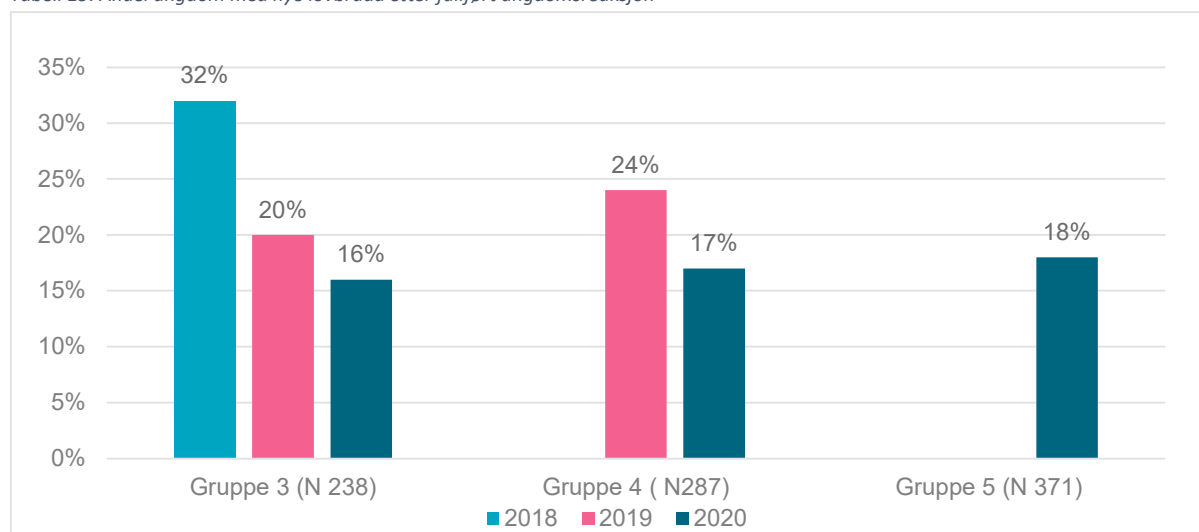
¹⁰ Antall saker fordelt på antall stillingshjemler på det enkelte råd,

¹¹ Andersen og Skardhamar (2013) «Å måle gjentatt kriminalitet – hvem, hva og når?» Samfunnspeilet 3/2013)

Vi har valgt å definere tilbakefall med utgangspunkt i dato for gjerningstidspunkt og at det anmeldte forholdet førte til en rettskraftig reaksjon. Tallene viser dermed reelle tilbakefall ved at lovbruddene skjedde etter fullført ungdomsstraff/ungdomsoppfølging. Ved å ta et så strengt uttrekk kan ungdommene ha begått flere lovbrudd enn det som fremkommer her. Ved å se på tilbakefall over noe tid, slik vi gjør med treårsperioder, får vi likevel en god indikasjon på ungdommenes utvikling.

I analysen følger vi tre ulike «kull» av ungdommer etter hvilket år de fullførte ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging (ungdomsreaksjon). Tabellen under viser ungdom som fullførte i løpet av 2017 (gruppe 3)¹², og 2020 er det siste året de inngår i denne oversikten. Videre inngår ungdom som fullførte i løpet av 2018 (gruppe 4), og vi ser nå deres utvikling med hensyn til nye lovbrudd over to år. Til sist er ungdom som fullførte i løpet av 2019 (gruppe 5) og vi ser antall tilbakefall for denne gruppen for første gang og da for året 2020¹³.

Tabell 15: Andel ungdom med nye lovbrudd etter fullført ungdomsreaksjon

Det første året etter fullført reaksjon ser vi at drøye 30 og 20 prosent av ungdommene i gruppe 3 og 4¹⁴ har begått nye lovbrudd som de er ilagt/idømt en straffereaksjon for. Deretter er tendensen synkende. For gruppen som inngår for første gang i denne rapporteringen (gruppe 5 i tabellen) er 18 prosent ilagt/idømt ny reaksjon for nye forhold begått i 2020. Det er sannsynlig at prosentandelen i 2020 er preget av pandemien på flere ulike vis. Det er mulig at kriminaliteten i større grad kan ha flyttet seg inn på private og andre arenaer, f. eks på nettet og at lovbrudd der i mindre grad oppdages. Det kan også være uttrykk for reell nedgang i kriminalitet blant ungdommene. For 2020 kan vi se at politiet rapporterer om færre anmeldelser. De skriver at «Nedgangen skyldes særlig nedgang i vinning-, narkotika- og økonomilovbrudd. Utviklingen antas blant

¹² Tidligere har vi fulgt to kull som nå ikke lenger inngår i denne oversikten.

¹³ Ungdommene fullfører straffereaksjonen på ulike tidspunkt gjennom ett år, og for gruppe 5 kan det dermed være nye lovbrudd begått i 2019 som ikke kommer med her. Diagrammet beskriver kun 2020 og lovbrudd ungdommene begikk og ble ilagt/idømt nye reaksjon for i denne perioden.

¹⁴ Tall for gruppe 4 for 2019 er korrigeret (etter å ha oppdaget en feilberegning) og viser nå en lavere andel enn i årsrapporten for 2019.

annet å skyldes at pandemiltakene medførte færre personer i det offentlig rom»¹⁵ .

Hovedbildet når det gjelder tilbakefall for ungdom som har fullført ungdomsstraff og ungdomsoppfølging er at flertallet av ungdommene i ettertid ikke blir ilagt eller idømt nye straffereaksjoner for nye lovbrudd.

Ungdommene med tilbakefall, ser ut til å begå flere lovbrudd. Tall fra samarbeidspartner viser at antall lovbrudd ungdommene ble ilagt/idømt ny straffereaksjon for i 2020 i snitt gir to lovbrudd per ungdom. En situasjon kan inneholde flere lovbrudd og det er sannsynlig at noen av disse lovbruddene har funnet sted samtidig som del av samme hendelse.

Kunnskap om ungdommenes egen utsatthet for lovbrudd sier noe om hvilke utfordrende livssituasjoner en del av disse ungdommene har stått i, og som noen fortsatt står i. I 2020 ser vi at en del av ungdommene selv er registrert som fornærmet part i en straffesak. Dette gjaldt 11 prosent av ungdommene i gruppe 3 og gruppe 5, og 7 prosent av ungdommene i gruppe 4.

Andel av ungdommene registrert som fornærmet part samlet over tid (1998 - 2020) viser eksempelvis for gruppe 5 at 58 prosent av ungdommene på et tidspunkt har vært registrert som fornærmet part. Dette samsvarer med hva vi har sett for tidligere årskull av ungdom med fullført U18-sak, at om lag halvparten av ungdommene selv var registrert som fornærmet part. En del av disse var utsatt for lovbrudd allerede tidlig i livet. I gruppe 5 finner vi at 20 prosent av ungdommene var registret som fornærmet part før 2015. Blant disse var flere fornærmet part i saker med voldshendelser og overgrep, blant annet vold i nær relasjon. Når det gjelder integritetskrenkende lovbrudd som seksuallovbrudd og vold i nære relasjoner, er dette også lovbruddskategorier der vi vet det er store mørketall.

Forskning på «desistance», det vil si hvordan personer slutter med kriminalitet, viser at dette er prosessarbeid som kan svinge noe fram og tilbake (McNeill: 2014)¹⁶. Forskerne Skardhamar og Andersen (2015) skriver blant annet at tilbakefallstall også kan skjule suksesser, lovbruddene kan opptre sjeldnere, være mindre alvorlige, og ungdommen kan være i en positiv endringsprosess som tallene ikke kan vise oss. De faktorene som forskerne viser generelt påvirker tilbakefall er alder – enkelt ved at ungdommen modnes og «vokser det av seg», videre etablering av gode nære relasjoner (kjæreste, stifter familie) og å ha meningsfulle aktiviteter i livet gjennom arbeid, skole eller utdanning.

De fleste av ungdommen som fullførte ungdomsreaksjonene var ilagt/idømt ungdomsoppfølging med varighet opp til tolv måneder. Mange har kortere oppfølgingstid med varighet mellom fire til seks måneder, det gjaldt eksempelvis om lag halvparten av ungdommene i gruppe 5. Det må derfor forventes at igangsatte positive prosesser ikke alltid er sluttført i løpet av den tidsrammen konfliktrådene har til rådighet.

Sfk vurderer på bakgrunn av dette at tallene vi ser for tilbakefall med om lag en tredjedel til en fjerdedel med tilbakefall etter første år og deretter en synkende tendens, er gode resultater og tyder på at konfliktrådene gjør godt arbeid med ungdommene. Når det gjelder 2020 må vi ta forbehold om pandemiens påvirkning på

¹⁵ <https://www.politiet.no/globalassets/04-aktuelt-tall-og-fakta/strasak/2020/anmeldt-kriminalitet-strasak-andre-terial-2020.pdf>

¹⁶ <https://discoveringdesistance.home.blog/2014/05/23/three-aspects-of-desistance/>

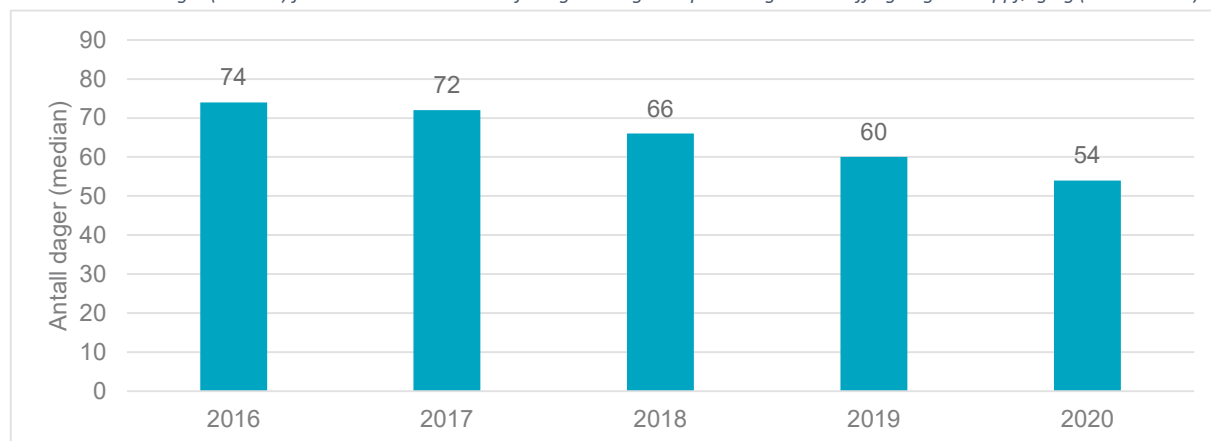
den registrerte kriminaliteten og det blir viktig å se tendensen videre i 2021. Gitt rammene for ungdomsoppfølging, med til dels korte gjennomføringstider, er konfliktrådene arbeid for å involvere personer fra ungdommens eget uformelle sosiale nettverk, særdeles viktig for å støtte opp om ungdommens positive utvikling, også etter endt straffegjennomføring. Sfk har fokus på å styrke dette arbeidet i 2021 og viser til beskrevne tiltak under avsnittet om *involvering av sosialt nettverk i oppfølging av ungdom* og om *gjenopprettende prosesser* for å (re-)etablere gode relasjoner rundt ungdommen.

Antall dager fra saken mottas til straffegjennomføringen starter

Det er viktig at ungdommene starter straffegjennomføringen så raskt som mulig etter domsavgivelse/påtaleavgjørelse. Når konfliktrådet mottar saken inviteres ungdom og verge til informasjons- og kartleggingssamtaler, og det utformes en ungdomsplan tilpasset den enkelte ungdom med krav og tiltak som skal bidra til positiv endring for ungdommen og hindre ny kriminalitet.

Tiden konfliktrådene bruker fra de mottar en sak til straffegjennomføringen er igangsatt har hatt en positiv utvikling de siste fem årene. Statistikk per konfliktråd fra 2017 til 2020 viser den samme utviklingen. I 2019 var åtte av tolv konfliktråd innenfor daværende resultatkrav på 60 dager, mot fire i 2018.

Tabell 16: Antall dager (median) fra mottak av sak til dato for signert ungdomsplan i ungdomsstraff og ungdomsoppfølging (2016 – 2020)¹⁷

Saksbehandlingstiden for konfliktrådets ungdomsreaksjoner per 31. desember 2020 viser 54 dager (median). Resultatkravet er 55 dager.

Endringer i aktivitetsmønstre som følge av koronatiltakene resulterte i oppstartsforsinkelser av flere ungdomsoppfølginger og ungdomsstraffer som ble oversendt konfliktrådene særlig rett før, og to måneder etter nedstengningen. I denne perioden mottok konfliktrådene over 100 ungdomsreaksjoner, samtidig som flere av tiltakshaverne i de lokale tjenestene ble omdisponert til andre oppgaver eller var utilgjengelige for fysiske møter (også etter at konfliktrådet hadde åpnet opp for dette). Halvparten av konfliktrådene hadde utfordringer med å sette i gang straffereaksjonene innen 55 dager i 1. tertial 2020. Det er flere grunner til at kontorene klarte å snu utviklingen og få ned saksbehandlingstiden. Sfk ga for det første føringer om at saker

¹⁷ Tall for 2020 er baserte på antall saker mottatte i perioden 17.februar – 31. desember 2020. Grunnet overføring til nytt saksbehandlingssystem i februar 2020 er saksbehandlingstid for de mottatte sakene i perioden 1.januar – 16.februar 2020 ikke inkludert i oversikten.

kunne starte opp med midlertidige planer. Føringer fra regjeringen om å holde tjenester til sårbare barn og unge åpne, medvirket også til at tiltak i ungdomsplanene ble mer tilgjengelige igjen. Videre mener vi at en viktig årsak er at konfliktrådene raskt klarte å omstille seg. De tok i bruk nye digitale møteplattformer, mobile kontorsteder og fikk raskt godt innarbeidede smittevernrutiner. Digital signering av ungdomsplan var også et godt tiltak for å sikre rask oppstart av straffereaksjonene. Det trekkes også frem at konfliktrådene har arbeidet over tid på systemnivå for å sikre raskere saksbehandlingstid. Gjennom resten av 2020 har vi flere steder hatt utfordringer med forsinkelser i oppstart ut fra lokal smittesituasjon og omfang av nasjonale og lokale smitteverntiltak.

Andel ungdommer som fullfører ungdomsstraff og ungdomsoppfølging

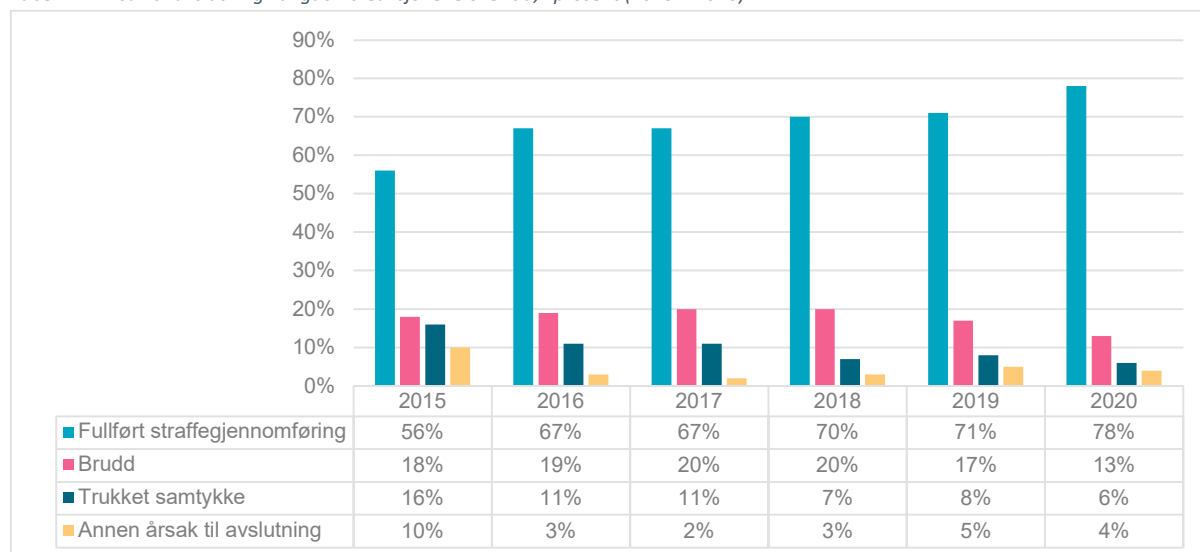
Målet med straffereaksjonene er å forhindre ny kriminalitet. Ungdom som gjennomfører ungdomsstraff og ungdomsoppfølging har ofte store utfordringer i livet, og det må derfor påregnes at de ikke alltid klarer å imøtekomme alle kravene som stilles i ungdomsplanen. Datamateriale fra Nordlandsforsknings følgeevaluering tydet på at brudd ble håndtert forskjellig fra konfliktråd til konfliktråd, og ungdomskoordinatorene etterlyste klarere føringer for hvordan vilkårsbrudd burde håndteres. Sfk nedsatte i 2018 en arbeidsgruppe med deltakere fra POD, KDI og Riksadvokaten med mål om å lage en veileder for håndtering av vilkårsbrudd. Veilederen ble ferdigstilt juni 2020, og er nå tatt i bruk i organisasjonen

En ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging kan ha åtte ulike årsaker til avslutning. Disse åtte deles inn i fire kategorier i grafer og tabeller med følgende inndeling:

Kategori	Årsaker til avslutning
<i>Fullført</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Fullført straffegjennomføring
<i>Brudd</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Brudd på vilkår • Brudd pga. nye lovbrudd • Brudd pga. nye lovbrudd og brudd på vilkår • Brudd pga. nye lovbrudd før iverksettelse
<i>Samtykke trukket</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Samtykket trukket før signert ungdomsplan • Samtykke trukket etter signert ungdomsplan
<i>Annen årsak til avslutning</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ikke kommet i kontakt med ungdommen • Ungdommen har ikke gitt samtykke til reaksjon, men har likevel fått oversendt saken til konfliktrådet • Ungdommen er død

Andelen ungdommer som fullfører er en styringsparameter med resultatkrav om økning fra året før (jfr. Tildelingsbrev for 2019). Tabellen under gir en oversikt over årsaken til avslutning i ungdomsreaksjonene over tid. Av samtlige avsluttede ungdomsreaksjoner i 2020 fullførte 78 prosent av ungdommene. Sammenlignet med forutgående år er dette en økning på syv prosentpoeng.

Tabell 17: Årsak til avslutning i ungdomsreaksjonene over tid, i prosent (2015 – 2020)

Andelen ungdommer med brudd har gått ned med fire prosentpoeng fra 2019 til 2020. Fullføringsraten i ungdomsstraff- og ungdomsoppfølgingssakene må også sees i lys av at omtrent 50 prosent av ungdommene selv har vært utsatt for kriminalitet, se nærmere om dette under tilbakefallsrapporteringen i avsnitt *Andel ungdom uten tilbakefall til kriminalitet*. Dette tilsier at det i våre ungdomssaker er mange sårbare barn og unge, og mange som har vært en del av hjelpeapparatet over lang tid. Videre er målgruppen for reaksjonene unge som har begått gjentatt eller alvorlig kriminalitet, og som har behov for tverrfaglig oppfølging over tid. Selv om konfliktrådene har arbeidet langsiktig med, og skal fortsette å arbeide for, å sikre gode og stabile straffegjennomføringer, er Sfk av den oppfatning at fullføringsandelen i 2020 er høy.

Siden oppstart av straffereaksjonene har spennet mellom de ulike konfliktrådenes fullføringsprosent blitt mindre. I 2016 var ytterpunktene 85 prosent mot 33 prosent. I 2020 er de på 92 prosent mot 58 prosent. Utarbeidelsen av *veileder for håndtering av vilkårsbrudd* og et tydeligere rammeverk kan ha bidratt til endringen mot en likere praksis for hvordan brudd håndteres. Konfliktrådene trekker både frem et godt forarbeid med faglige forankrede drøftinger i koordineringsgruppene og et grundig forarbeid av ungdomscoordinatorer gjennom informasjons- og kartleggingssamtaler som forklaringer på den økte fullføringsprosenten. Videre pekes det også på rask oppstart, stabile og dedikerte oppfølgingsteam, samt at konfliktrådene har opparbeidet gode relasjoner til nettverket av profesjonelle bidragsytere der aktørene har fått en likere forståelse for våre straffereaksjoner.

Under pandemien har Sfk signalisert at konfliktrådene bør ha høyere terskel for å avbryte straffegjennomføringen hvis årsakene til brudd kan knyttes til at oppfølgingen er mangelfull som følge av pandemien. Noe av økningen kan nok derfor skyldes dette.

I tildelingsbrev for 2021 er andel ungdommer som fullfører også en styringsparameter med resultatkrav om økning. Sfk har i disponeringsskriv for 2021 bedt konfliktrådene om å generelt kommentere statistikken fra 2020 til 2021, og kun gitt rådspesifikke krav om økning til de konfliktrådene som ligger lavt på fullføringsprosenten.

Involvering av sosialt nettverk i oppfølging av ungdom

I ungdomsstraff og ungdomsoppfølging følges ungdommen opp av et tverrfaglig oppfølgingsteam ledet av en ungdomsordinator i konfliktrådet. Teamet har ansvar for, i samarbeid med ungdommen, å utforme, tilrettelegge for og kontrollere tiltakene fastsatt i ungdomsplanen. Oppfølgingsteamet består av både representanter for offentlige tjenester og fra ungdommens sosiale uformelle nettverk, som *foreldre/verge, annen familie, venner, fritid/lokalsamfunn, tidligere lærere, og annet sosialt nettverk*. Forskning om hvordan folk slutter å begå lovbrudd (såkalt «*desistance teori og praksis*») viser at trygge og støttende relasjoner ofte er avgjørende for å lykkes i slike krevende endringsprosesser. Personer fra det uformelle sosiale nettverket vil kunne være støttespillere for ungdommen også på fritid og etter endt straffegjennomføring.

Tall hentet fra arkivsystemet viser at for perioden mellom 17.02 - 31.12 2020 deltok foreldre/andre verger i 180 av 240 registrerte oppfølgingsteam, dette tilsvarer 75 prosent (76 prosent i 2019). Det kan være ulike årsaker til at foreldre/andre verger ikke deltar i oppfølgingsteam - blant annet kan ungdommen være fylt 18 år ved oppstart av straffereaksjonen. I tillegg deltok annet sosialt uformelt nettverk i 26 av 240 oppfølgingsteam, det vil si 11 prosent som fordeler seg slik:

Annet sosialt uformelt nettverk	Antall saker	Prosent
Annen familie	10	4 %
Venner	2	1 %
Fritid/lokalsamfunn	9	4 %
Annet sosialt nettverk	5	2 %

Konfliktrådene peker på at hovedårsakene til lav deltakelse er at ungdom ofte opplever det som en byrde å ha med sosialt uformelt nettverk inn i oppfølgingsteamet. Følelser av skam og av å «plage andre» går igjen, eller behov for å ikke ville fremstå som kriminell overfor andre voksne, eksempelvis trenere og andre fra fritidsarenaer. Både foreldre og ungdom ønsker sjelden at andre skal få vite om straffegjennomføringen. Konfliktrådene respekterer dette ønsket, og ser farene ved å bidra til stigmatisering.

En del av ungdommene har få, eller ingen, ressurser i sitt sosiale uformelle nettverk som har kapasitet til å være slike gode støttespillere. Det kan også være vanskelig for konfliktrådet å vurdere om personer fra sosialt uformelt nettverk vil være gode støttepersoner og rollemodeller for ungdommen. I slike situasjoner er det viktig å bidra til å etablere relasjoner som på sikt vil kunne fylle en slik rolle også utover straffegjennomføringen.

Konfliktrådene søker å involvere sosialt uformelt nettverk på flere områder, eksempelvis gjennom tiltak i ungdomsplanen. Nedstenging av arenaer i lokalmiljøet har imidlertid gitt utfordringer for å få til relasjonsbygging. Der det har vært mulig rapporterer konfliktrådene om viktig relasjonsbygging for ungdommene med skolerepresentanter, miljøarbeidere og politikontakter. Flere konfliktråd melder at forebyggende politi har gjort en ekstra innsats overfor enkelte ungdommer og bygget gode relasjoner. Konfliktrådene beskriver også at ungdommer gjenoppretter sitt forhold til skole og lærere ved å få en mer tilrettelagt skolegang, og krav om oppmøte i ungdomsplanen. På denne måten gjenoprettes blant annet relasjonen mellom ungdom, sosiallærer og kontaktlærer.

Omfanget av gjenopprettende prosesser med fornærmede eller andre berørte i løpet av straffegjennomføringen

Gjenopprettende prosesser med fornærmede eller andre berørte av lovbruddet er en viktig del av straffegjennomføringen. Gjenopprettende prosesser kan også bidra i arbeidet med relasjonsbygging eller re-etablere ulike relasjoner i det private nettverket til ungdommen. Ungdom kan også være fornærmet selv, og ha behov for gjenopprettende prosesser i egne liv (se også under avsnitt om tilbakefall).

I 2020 har konfliktrådet registrert møter i 292 gjenopprettende prosesser knyttet til ungdom under straffegjennomføring (en ungdom kan ha flere gjenopprettende prosesser). Statistikken for 2020 skiller mellom saker med fornærmet, saker hvor det ikke er en juridisk fornærmet og saker hvor det er gjennomført gjenopprettende prosesser med andre relasjoner enn fornærmet eller berørte av lovbruddet. De 292 gjenopprettende prosessene fordeler seg slik:

	Møter
Direkte berørte av lovbrudd (165)	77 <i>fornærmede</i> , møtt ungdommen for gjenopprettende prosess
	30 <i>berørte av lovbruddet</i> , møtt ungdommen for gjenopprettende prosess
	49 <i>fornærmet og berørte</i> , møtt ungdommen i samme møte
Andre relasjoner (136)	88 møter der profesjonelt nettverk har møtt ungdommen
	46 møter mellom ungdom og foreldre
	2 møter mellom ungdom og «andre» (annen familie og annet privat nettverk)

Tallene viser at det totalt sett er gjennomført flere gjenopprettende prosesser i løpet av straffegjennomføringen i 2020 enn i 2019, men vi ser at det er færre fornærmede og berørte av selve lovbruddet som har deltatt i møter. Dette kan ha flere årsaker, det kan være alvorlige saker hvor fornærmede ikke ønsker å delta. For nærmere beskrivelse av problemstillingene knyttet til dette se mål 3, avsnitt om *forebygging av voldtekt og vold i nære relasjoner*. Det er også saker uten fornærmede, eksempelvis saker i forbindelse med overtredelse i trafikk og narkotika. Konfliktrådene rapporterer om gode erfaringer med å legge til rette for møter mellom ungdom og foreldre i saker hvor tilliten mellom dem har vært brutt.

Vår vurdering er at nedgangen i antall møter mellom fornærmet og ungdom særlig skyldes konsekvenser av pandemien. Under pandemien har det blitt gjennomført fysiske møter der det har vært forsvarlig ut fra smittevernsregler. Det har også vært gjennomført digitale møter hvor det har vært forsvarlig ut fra partenes behov og partene har ønsket det.

Vurdering av utviklingen og faktorer som påvirker gjenopprettende prosesser

Tiden fra et lovbrudd er begått til iverksettelse av straffegjennomføringen, er en faktor som påvirker gjenopprettende prosess negativt. Har det gått for lang tid, ønsker ofte ikke fornærmede å møte da de har lagt saken bak seg. Imidlertid erfarer konfliktrådene at tidsaspektet stiller seg annerledes etter alvorlige integritetskretnende lovbrudd. Der kan lengre tid fra tidspunkt for hendelse bidra til at fornærmede er klar for møte. Tid for partene og tillit til prosessen er erfaringsvis ofte faktorer som avgjør om det blir en gjenopprettende prosess. Dersom fornærmede ikke ønsker et møte med ungdommen, rapporterer

konfliktrådene at de alternativt undersøker om fornærmede vil ta imot et brev fra ungdommen som konfliktrådet kan formidle.

Konfliktrådene opplever at flere av sakene nå er alvorlige og integritetskrenkende. Dette krever økt kompetanse fra ansatte og meklere i konfliktrådene og trenden over tid er økende. I 2020 har Sfk hatt fokus på god tilnærming til og ivaretagelse av fornærmede¹⁸

Kognitiv funksjon eller adferdsutfordringer hos ungdommen kan også bidra til at det kan ta tid før ungdommen er i stand til å reflektere over hendelsen og gjennomføre et gjenopprettende møte med fornærmede. Pandemien har også vært en hindring, da konfliktrådene har vurdert at disse møtene ikke egner seg for videomekling.

Faktorer som fremmer gjenopprettende prosesser er fokus på dette gjennom hele straffegjennomføringen, og at denne tilnærmingen inngår i et felles faglig og verdimeisig grunnlag i oppfølgingsteamets arbeid med ungdommen. Videre at det er et godt samarbeid mellom ungdomskordinator, mekler og rådgiver. Ungdomskordinator bygger relasjon og tillit til ungdommen og forbereder ungdommen på gjenopprettende møte med fornærmede. Dette innebærer også at ungdommen tar ansvar for egne handlinger og kan møte fornærmede på en konstruktiv måte.

Sfk har fulgt opp funn fra følgeevalueringen og hatt fokus på en bredere forståelse av gjenopprettende prosess i straffegjennomføringen. Sfk har på denne bakgrunn i 2020 utviklet en veileder for gjenopprettende prosess og annen relasjonsbygging i ungdomsstraff og ungdomsoppfølging (GP i U18), som er en videreføring av rapporteringspunkt R4 i årsrapport 2019. Veilederen ble sendt på høring til alle konfliktråd i 2020 og vil bli ferdigstilt våren 2021. Vi vil i 2021 også videreutvikle informasjon til fornærmede, informasjon til deltakere i oppfølgingsteam og revidere opplæring, rutiner og retningslinjer knyttet til gjenopprettende prosess i U18 for å øke antall gjenopprettende prosesser mellom ungdom og fornærmet.

Kartlegging og brukerundersøkelse ved gjennomføringen av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging

Sfk har igangsatt et prosjekt for å lage en brukerundersøkelse der det overordnede målet opprinnelig var å utvikle indikatorer på om ungdommen har hatt en positiv utvikling i forbindelse med gjennomføring av ungdomsreaksjonene. Brukerundersøkelsen er imidlertid et omfattende arbeid som berører en rekke andre problemstillinger, blant annet personvernspørsmål. Prosjektet ble derfor endret til å ha som formål å intervju ungdom der spørsmålene i brukerundersøkelsen i all hovedsak ble utformet slik at konfliktrådet kunne få kvantitative tilbakemeldinger på hvordan ungdommen opplevde tjenesten i konfliktrådet.

Sfk har underveis i dette arbeidet gjort flere risikovurderinger knyttet til personvernkonsekvenser for ungdommen som skulle intervjues. På bakgrunn av at det er knyttet usikkerhet til om Sfk har hjemmel til å gjennomføre denne brukerundersøkelsen, har vi ikke igangsatt undersøkelsen ennå. Sfk jobber imidlertid

¹⁸ Se avsnitt om *Lokalt samarbeid mellom konfliktrådene og kriminalomsorgens enheter* (side 22) og *Forebygging av voldtekt og vold i nære relasjoner* (side 44).

med å vurdere alternative måter å gjennomføre en slik undersøkelse på, som samtidig vil kunne ivareta personvern hensyn.

Felles analyse av tidsbruk

Sfk ledet i 2020 et arbeid sammen med Politidirektoratet, Riksadvokaten, Domstoladministrasjonen og Kriminalomsorgsdirektoratet om å utarbeide en felles analyse av tidsbruken fra lovbrudd begås til straffegjennomføringen av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging starter, samt vurdere tiltak for å begrense denne tidsbruken. Rapporten ble levert i oktober 2020 og er publisert på Sfks nettsider¹⁹. Tidsbrukrapporten samler erfaringer og kunnskap fra hver enkelt etat og gir en felles problemforståelse og et felles kunnskapsgrunnlag for videre arbeid med å utvikle en mer effektiv og helhetlig straffesakskjede til det beste for ungdommene det gjelder. Sfk vil arbeide videre med å følge opp anbefalingene og tiltakene fra rapporten i 2021.

Oppfølging av Nordlandsforskning

Funnene og anbefalingene fra Nordlandsforsknings følgeevaluering var med på å sette kursen for konfliktrådets arbeid også i 2020. Mange av problemstillingene som ble reist i rapporten jobbes det kontinuerlig med i konfliktrådet, og disse er kommentert andre steder i årsrapporten. Områdestrategien for straffegjennomføring er også basert på funn og anbefalinger fra følgeevalueringen, det samme gjelder tiltakene vi har jobbet med knyttet til gjenopprettende prosess for ungdom under straffegjennomføring. Nedenfor vil vi særlig trekke frem arbeidet med innledende fase og utfordringen med å få tilgjengelige tiltak til ungdom under straffegjennomføring.

Innledende fase

Ett av funnene i Nordlandsforsknings følgeevaluering var at ungdom ikke alltid fikk tilstrekkelig informasjon før de samtykket til ungdomsreaksjonene. I 2020 har konfliktrådet derfor utarbeidet en ny informasjonspakke om ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Den består av et revidert informasjonshefte og en animasjonsfilm²⁰. Informasjonsheftet har blitt oversatt til 13 språk. Hensikten har vært å gi en innføring i hva ungdomsreaksjonene er på et språk og en utforming tilpasset målgruppen. Animasjonsfilmen ble lansert i februar 2021. Målsettingen er at disse to produktene sammen skal gi ungdom bedre informasjon og dermed danne et bedre grunnlag for å sikre et informert samtykke, og at dette kan brukes som verktøy for konfliktrådene og samarbeidspartnere.

I mars 2020 startet vi opp et prosjekt, det såkalte Storbyprosjektet for å teste ut tiltak i to koordineringsgrupper, henholdsvis i Oslo og Bergen. Prosjektet følger blant annet opp funn og anbefalinger fra Nordlandsforskning, og har som mål å sikre mer enhetlig og hensiktsmessig bruk av KOG og dermed få ned tid fra lovbrudd til straffegjennomføring starter. Prosjektet er forlenget ut 2021. Vi vil samtidig bruke foreløpige funn og

¹⁹ Tidsbruk i straffesakskjeden:
<https://www.konfliktraadet.no/getfile.php/4800726.2268.gwwqukzmuuzqjlj/Tidsbruk+i+straffesakskjeden%2C+oppdrag+2+tildelingsbrev+2020.pdf>

²⁰ <https://www.konfliktraadet.no/informasjonsvideo.358584.no.html>

anbefalinger knyttet til reorganisering og oppgaveløsning i KOG inn i det øvrige utviklingsarbeidet Sfk har igangsatt med innledende fase.

Tiltak

Siden oppstarten av ungdomsreaksjonene har det vært en utfordring å finne relevante tiltak til ungdomsplanene og få tiltaksleverandørene til å forplikte seg. Konfliktrådet har en koordinerende rolle i straffegjennomføringen, og står ikke selv ansvarlig for å levere tiltak utover gjenopprettende prosess. Ni av tolv konfliktråd rapporterer at de mangler tiltak, og at det særlig er mangel på tiltak for ungdom med rusproblemer, psykiske helseproblemer og for de som har utfordringer knyttet til volds- og aggresjonsatferd, samt skadelig seksuell atferd. Flere steder er det også en utfordring å finne dagtilbud til ungdommene, og flere konfliktråd rapporterer at dette ble forverret da skoler og arbeidsplasser stengte ned som følge av pandemien. En av konsekvensene av mangelfulle tiltak og tiltak som ikke er spisset mot lovbruddet og ungdommens utfordringer, er at det blir større risiko for nye lovbrudd av samme karakter. Det virker som det er spesielt utfordrende å få tilgang på tiltak innenfor psykiske helsetjenester, og da særskilt spesialisthelsetjenesten som barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker (BUP) og distriktpsikiatriske sentre (DPS). Mer lavterskeltilbud som eksempelvis samtaler med helsesykepleier, utekontakt, ruskonsulent eller kommunepsykolog oppgis å være lettere tilgjengelig enkelte steder, selv om også dette nevnes som mangelfullt av flere konfliktråd. Tilgang på relevante tiltak tilknyttet rus, vold og skadelig seksuell atferd har Sfk i 2020 løftet i ulike fora, blant annet i møter med Helsedirektoratet og i forbindelse med 0-24-samarbeidet. Sfk kommenterte også på utfordringer med tilgang på tiltak og forvaltningssamarbeid i vårt høringsssvar om endringer i Konfliktrådsloven. Konfliktrådene tar også opp at det er færre tilgjengelige tiltak for de som er over 18 år.

Under pandemien ble utfordringen med manglende tiltak forsterket. Mange ungdomscoordinatorer rapporterte at de pågående tiltak ble redusert eller falt bort og det var vanskelig og mer tidkrevende å finne tiltak i saker som var under oppstart. I regjeringens tiltakspakke for sårbare barn og unge ble det avsatt midler for å gjøre organisasjonen bedre rustet til å ivareta ungdommene under de særlige utfordringene som oppsto på grunn av pandemien. Midlene ble blant annet brukt til å ansette flere ungdomscoordinatorer, og til et prosjekt for å se på muligheter for belastningsutjevning på tvers av rådene. Sfk iverksatte også et prosjekt for å lage et beslutningsgrunnlag om mulig kompensierende tiltak som kan bidra til å styrke konfliktrådet i arbeidet med ungdom under straffegjennomføring når relevante tiltak faller bort eller ikke er tilgjengelig. Prosjektet har særlig utredet muligheten for at konfliktrådet selv kan tilby et konfliktdependende kurs som ledd i straffegjennomføring for ungdom og leverte sin rapport i slutten av februar 2021. Sfk vil i løpet av kort tid ta stilling til videre oppfølging.

Regelverksendringer

Høsten 2020 var konfliktrådet involvert i å gi innspill til høringsnotatet om forslag til endringer i Konfliktrådsloven. Sfk sendte en samlet uttalelse til departementet på bakgrunn av innspill fra konfliktrådene og har belyst både faglige, praktiske, økonomiske og administrative konsekvenser. Avhengig av hvordan de endelige lovendringene blir, der blant annet spørsmålet om innføring av klageadgang og etablering av klageordning vil ha særlig stor betydning, er vi forberedt på at vi må gjøre et større arbeid med å tilpasse og forberede organisasjonen, endre retningslinjer og rutiner og sikre at endringene kan iverksettes fra ikrafttredelsestidspunktet.

0-24-samarbeidet

Hensikten med 0-24-samarbeidet (2017-2020) er å sikre koordinerte tjenester og en mer helhetlig innsats for utsatte barn og unge under 24 år og deres familier, slik at barn og unge får den støtten og hjelpen de behøver for å mestre eget liv.

Sfks deltakelse i 0-24-samarbeidet startet i januar 2019 med en felles workshop med direktoratene i 0-24-samarbeidet m.fl. Hensikten var å få til en bedre samordning av direktoratenes virkemidler for å understøtte kommunenes og fylkeskommunenes arbeid for bedre samarbeid om utsatte barn, unge og deres familier.

I prosjektet *Bedre tversektorielt arbeid* (BTS) har Sfk gitt faglige innspill, samt fremmet SLT-modellen som en viktig modell for å styrke samhandling og koordinering lokalt i kommunene. I en rapport publisert om prosjektet, pekes det på at kommunene oppfatter at virkemiddelapparatet er omfattende og sektorspesifikt, noe som gjør det vanskelig for de kommunale tjenestene å orientere seg. Derfor må det gjøres justeringer (jfr. [NIBR-rapport 2020:22/O](#))²¹. Sfk er enige i vurderingene og vil videreutvikle egne tjenester som kan bidra til å styrke samordningen lokalt om kriminalitetsforebyggende tiltak.

Et annet delprosjekt under 0-24-paraplyen, som Sfk har deltatt i er «*Arbeid med barn og unge som begår eller står i fare for å begå kriminelle handlinger*». Syv direktorater, inklusiv Sfk leverte en sluttrapport med beskrivelse av utfordringsbildet og forslag til tiltak²². Sfks bidrag var rettet mot behovet for koordinert samhandling når ungdom under 18 år gjennomfører straff. Sfk påpekte at bedre samhandling mellom relevante etater i fasen før straffereaksjon ilegges, kan bidra til raskere og bedre håndtering av sakene. Det er en utfordring at barn som har begått lovbrudd ikke får nødvendige og koordinerte tjenester og tiltak, og som kan forebygge at de begår nye lovbrudd.

Sfk deltok i *Styringsgruppen for 0-24-samarbeidet* fra 2020, og har særlig vært opptatt av hvordan varige strukturer kan etableres i etterkant av prosjektene. I tillegg har det vært fokus på å sikre bedre samarbeid mellom de tradisjonelle velferdstjenestene og justissektoren. Deltakelse i 0-24-samarbeidet har synliggjort behovet for å skape gode og varige strukturer, som kan bedre tversektorielt samarbeid om utsatte barn og unge. Det er stor variasjon kommunene imellom, både når det kommer til tjenestetilbud og ressurser. Til tross for et betydelig kunnskapsgrunnlag, som er publisert, gjenstår fortsatt utforming og samkjøring av tiltakene. Sfk mener et viktig grep er en bedre avklaring av sentrale aktører i koordinering av innsatsen, og har i denne sammenheng vektlagt SLT-koordinatorenes rolle. På den måten kan en sammen styrke innsatsen overfor sårbare barn og unge og familier i deres utfordringer i hverdagen. De tolv konfliktrådene så vel som SLT-koordinatorene er viktige aktører for å samordne tiltak som kan bidra til bedre samhandling lokalt, både i det brede kriminalitetsforebyggende arbeidet, men også i det konkrete arbeidet rettet mot ungdom under 18 år som gjennomfører straff. Sfk mener det er et stort behov for å utvikle denne samhandlingen videre.

²¹ Danielsen, Gotaas & Myrvold (2020): *Styring gjennom støtte og veiledning: lokale effekter av pedagogiske virkemidler for tversektorielt samarbeid om utsatte barn og ungdom*. NIBR-rapport 2020:22.

²² Bufdir.rapport 2020: [Barn og unge som begår eller står i fare for å begå kriminelle handlinger. FHI hadde fått i oppdrag å utarbeide en oppsamling av kunnskap som underlag; FHI rapport-2020: Barn, unge og kriminalitet. Hvordan forhindre at barn og unge kommer inn i eller fortsetter med en kriminell løpebane? Oppsummering og vurdering av virksomme tiltak, behandling og organisering.](#)

Egnethet og overføringsgrunnlag

I 2020 leverte Sfk og Riksadvokaten rapporten «*Ungdomsstraff og ungdomsoppfølging – egnede saker og overføringsgrunnlag*»²³ til departementet. Rapporten viste at terskelen for å ilegge de ulike reaksjonene og fastsette gjennomføringstid praktiseres ulikt fra sted til sted, og at like saker får ulike reaksjoner og omvendt. Funnene i rapporten og tilbakemelding fra konfliktrådene viser at det er et behov for at praksis blir mer ensartet i landet. Tydeligere føringer for hvilke saker som bør få de ulike reaksjonene vil gi bedre rettslikhet for ungdommene, og Sfk vil i 2021 bistå Riksadvokaten i å utarbeide nærmere retningslinjer for ungdomsreaksjonene og oppfølging i konfliktråd.

Vurdering av måloppnåelse – redusere alvorlig kriminalitet

Sfk vurderer at måloppnåelsen for de kvantitative målene er god. Bortsett fra en liten nedgang i antall mottatte saker, ser det ut til at pandemien ikke har hatt avgjørende innvirkning på tallene. Konfliktrådene har meldt at det har vært utfordringer knyttet til oppstart på grunn av redusert tilbud. At måloppnåelsen til tross for dette er så god, er derfor svært positivt.

Pandemien har imidlertid påvirket innholdet i straffegjennomføringen og vår evne til å følge opp ungdommene, og det har i noen saker vært utfordrende få individuelt tilpasset tiltak fra ansvarlige samarbeidspartnere. Noen konfliktråd har hatt større utfordringer enn andre som følge av strenge smittevernstiltak over tid og dette har endret seg i takt med smittesituasjonen. Dette har også påvirket kvaliteten i arbeidet med gjenopprettende prosesser for ungdommene. Konfliktrådene melder i starten av 2021 om at det merkes en økning i motivasjonstap og psykisk uhelse blant ungdommene under straffegjennomføring. Selv om analysen av tilbakefall viser en positiv utvikling mener Sfk å se at dette påvirker risiko for tilbakefall til kriminalitet og negativ utvikling. Felles er likevel at alle konfliktrådene har vært omstillingsdyktige og strukket seg langt for å møte de utfordringene som har oppstått og gjør det som er mulig for å sikre best mulig oppfølging ut fra lokal situasjon.

Mye av arbeidet som legges ned har som formål å styrke kjennskap og kunnskap blant relevante parter. Selv om den kvalitative innsatsen og det langsiktige arbeidet som legges ned kan være utfordrende å måle, er erfaringen at tiltak med fokus på forebygging, samarbeid på tvers og langsiktig planlegging styrker måloppnåelsen.

²³ [Ungdomsstraff og ungdomsoppfølging – egnede saker og overføringsgrunnlag](#)

Mål 3: Styrke forebygging av kriminalitet

Konfliktrådets samfunnsoppdrag handler i stor grad om å bistå lokalsamfunnene til selv å løse konflikter og forebygge kriminalitet på et tidlig tidspunkt, før utfordringene eskalerer. Forebygging av kriminalitet er derfor et helt sentralt mål for samtlige av konfliktrådets virkemidler, som gjenopprettende prosesser, ungdomsreaksjonene, SLT-modellen, konferanser og tilskuddsordningene. Vi arbeider kontinuerlig med å videreutvikle våre tjenester og stimulere til kunnskapsdeling og synergier mellom konfliktrådet og samarbeidspartnere.

I 2020 har Sfk gjennomgått en organisasjonsendring. Organisasjonsendringen er en del av arbeidet med å sette konfliktrådet i posisjon til å levere enda bedre tjenester til befolkningen. Målsetningen er både å kunne arbeide mer målrettet og systematisk med kommunikasjon, formidling og samfunnskontakt, og integrere og utvikle videre det kriminalitetsforebyggende arbeidet som del av konfliktrådets virksomhet. For å fremstå som en tydelig samfunnsaktør og bidra med relevant kunnskap om våre tjenester er det viktig for konfliktrådet å fremstå enhetlig. Dette er avgjørende både i dialog med viktige samarbeidspartnere, som politiet og kommunene, og overfor befolkningen generelt. I året som gikk har konfliktrådet fått ny visuell profil og arbeidet med å anskaffe ny nettside. Den nye plattformen skal gjøre oss bedre rustet til å kommunisere mer effektivt og målrettet med publikum og sentrale målgrupper, og samle informasjon om våre tjenester på ett sted. Dette omfatter blant annet nytt innhold om kriminalitetsforebyggende arbeid på lokalt nivå med vekt på SLT-modellen. Den nye netjtjenesten vil bli utviklet og lansert i løpet av 2021.

Pandemien gjorde 2020 til et krevende år, og vi har vært nødt til å avlyse våre faste konferanser, og møtt store utfordringer i forbindelse med gjennomføring av kurs. For å kompensere for bortfallet av konferansene har konfliktrådet i stedet arrangert digitale samlinger, og produsert filmer distribuert på digitale flater rettet mot målgruppen for arrangementene. Dette digitale innholdet vil få en sentral plass på konfliktrådets nye nettside. I årsrapport for 2019 varslet Sfk at arbeidet med områdestrategier for samfunnskontakt og kommunikasjon og for kriminalitetsforebygging ville bli igangsatt i 2020. Som følge av organisasjonsendring og pandemi kom dette arbeidet først i gang mot slutten av 2020. Områdestrategiene vil bli fullført i 2021.

Dette kapitlet svarer ut de oppdrag som er gitt i tildelingsbrevet for 2020:

Oppdrag 6	Bidra i arbeidet knyttet til forebygging av voldtekt og vold i nære relasjoner, både i kommunene og i arbeidet med integritetskrenkende saker i konfliktrådene. Sfk skal bidra med fagkunnskap i ny nasjonal handlingsplan mot vold i nære relasjoner
Oppdrag 7	Bidra i arbeidet med å videreutvikle forebygging og bekjempelse av radikaliserings og voldelig ekstremisme, samt koordinere arbeidet i direktoratsgruppen som følger opp og videreutvikler tiltak på feltet, i samarbeid med departementsgruppen.
Oppdrag 8	Bidra i arbeidet med samordning av rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid i kommunene gjennom SLT-modellen

Forebygging av voldtekt og vold i nære relasjoner

Forebygging av vold i nære relasjoner generelt i samfunnet, og spesielt konfliktrådernes arbeid med integritetskrenkende saker, har vært et viktig fokusområde i 2020. I 2020 utgjorde voldssaker 40 prosent av straffesaksporteføljen, hvorav 10 prosent er kategorisert som vold i nære relasjoner. Det ser ut til å ha vært en økning i antall saker med vold i nære relasjoner, selv om det er vanskelig å tallfeste på grunn av nytt saksbehandlingssystem og nye sakskategorier i 2020²⁴. Vi ser vi også en stor andel saker om vold og trusler, i tillegg til at trusler, vold og seksualkriminalitet er de største kategoriene for ungdomsstraff og ungdomsoppfølging (se mål 2). Konfliktrådene rapporterer om stadig mer komplekse og alvorlige saker i både U18-reaksjonene og i ordinære saker. Konfliktrådene og Sfk er i en prosess for å sikre gode gjenopprettende møter i integritetskrenkende saker, og har hatt særskilt fokus på å finne rett form for den første kontakten med fornærmede i 2020. Slike saker kan være krevende for ansatte og meklere av flere årsaker. Fornærmet part kan ha lite kjennskap til gjenopprettende prosess og kan bli overrasket og oppleve det som truende å få en henvendelse fra konfliktrådet om å møte gjerningspersonen. Det er ofte nødvendig å bruke god tid for å trygge partene, både i form av formøter og å finne gode støttepersoner for partene. Videre er det viktig med god fenomenkunnskap for å sikre at partene, og spesielt fornærmet part, ikke opplever et tilrettelagt møte i regi av konfliktrådene som en ny krenkelse. Det er derfor viktig med gode rutiner, og kompetente ansatte og meklere. På grunn av koronapandemien har det oppstått tilleggsutfordringer tilknyttet bruk av digitale løsninger som digitale møter, da det er særskilt viktig å sikre at slike møter er trygge for partene. Sfk ser at digitale møter kan være spesielt utfordrende i denne sakstypen, men vi har hatt fokus på at alle parter skal sitte igjen med en positiv opplevelse også etter digitale møter. Vi har derfor laget interne rutiner med fokus på muligheten for å sikre det digitale møterommet, sikre at uvedkommende ikke utsetter en fornærmet part for press, og sikre at parten har gode støttepersoner tilgjengelig.

I 2020 har fokuset vært særskilt på to prosjekter:

- **Pilotprosjekt om å utvikle nye opplæringsmoduler om integritetskrenkende saker for meklere og ansatte**, som vil ferdigstilles i løpet av 2021. Hensikten er å styrke ansatte og mekleres kompetanse, og knytte ny fenomenkunnskap og prosessforståelse til gjenopprettende prosess.
- **Utvikling av ny retningslinje for vurdering av egnethet i integritetskrenkende saker og første kontakt med fornærmet part**. Den omhandler særlig den innledende fasen når konfliktrådet mottar direkte henvendelser fra en part og omhandler spesielt henvendelser fra domfelte jf. straffegjennomføringslovens §2, 2 ledd (se også *Lokalt samarbeid mellom konfliktrådene og kriminalomsorgens enheter*). Et utkast til retningslinjen ble utviklet høsten 2020, og var på høring i konfliktrådene før jul 2020. Vi forventer å ferdigstille retningslinjen kort tid etter ekstern høringsfrist som er medio februar.

Sfk og konfliktrådene arbeider kontinuerlig med å bygge gode faglige nettverk nasjonalt og lokalt. Det er viktig for konfliktrådet å få opplyst tjenester som har oppgaver ovenfor fornærmede om gjenopprettende prosess. Det er en kjent problemstilling at det er manglende kunnskap i befolkningen om konfliktrådet og

²⁴ Se vedlegg 1: *Antall straffesaker over tid – endring av tidligere registreringspraksis*, og vedlegg 2: *Sakskategorier i straffe-, henlagte- og sivile saker*

gjenopprettende prosess, og konfliktrådet er derfor avhengig av at samarbeidende tjenester kan gi god informasjon til både fornærmede og gjerningspersoner. Som i avsnittet om samarbeid med kriminalomsorgens enheter (Rapporteringskrav 2) arbeider konfliktrådene lokalt med å sikre gode samarbeid med relevante aktører. Flere konfliktråd oppgir også at de har samarbeid med bistandsadvokater i enkeltsaker, og at dette oppleves som positivt. En utfordring er imidlertid at bistandsadvokatenes oppdrag overfor fornærmede ofte er over når en sak kommer til konfliktrådet, noe som gjør en henvendelse til dem vanskelig både med tanke på deling av taushetsbelagt informasjon og når det gjelder salær til bistandsadvokaten. Som et ledd i å sikre gode og trygge gjenopprettende møter for begge parter har Sfk i 2020 hatt to møter med Bistandsadvokatutvalget. Vi har diskutert utfordringer og muligheter for fornærmedes deltakelse og utbytte av gjenopprettende prosess i integritetskrenkende saker. Sfk ser bistandsadvokater som en viktig partner i å sikre at fornærmede får mer informasjon om gjenopprettende prosess, og vil jobbe for å videreutvikle samarbeidet i 2021.

Sfk og konfliktrådene har bidratt med råd og innspill til tiltak i ny nasjonal handlingsplan mot vold i nære relasjoner, både den generelle delen og til den samiske delen. Sfk har også bidratt i arbeidet med ny strategi mot internettrelaterte overgrep mot barn. Sfk har i henhold til tiltak 29 i regjeringens handlingsplan mot voldtekt fortsatt arbeidet med å innhente gode eksempler fra landets kommuner - et arbeid som vil fortsette i 2021. Sfk og konfliktrådene har også bidratt inn i ulike arbeidsgrupper i 2020, blant annet utvikling av *Play it right* og *LeVel* som er to ulike samtaleverktøy om trygg seksualitet.

Sfk har siden 2017 arrangert den årlige nasjonale konferansen om å forebygge vold i nære relasjoner, men på grunn av koronapandemien ble det avgjort at det ikke ville være mulig å gjennomføre en fysisk konferanse i 2020. Vi laget i stedet filmer med ulike innledere, og det ble totalt produsert syv filmer. Filmene omhandler en rekke ulike temaer tilknyttet forebygging av vold i nære relasjoner mot barn og voksne, og innleiderne representerte forskermiljøer, interesseorganisasjoner og psykisk helsevern. I tillegg til temafilmen ble det laget en promoteringsfilm. Alle filmene ble delt i konfliktrådets sosiale medier og på www.kriminalitetsforebygging.no. Filmene har fått gode tilbakemeldinger, og er sett av flere tusen mennesker totalt. Det er tydelig at filmer er et nyttig virkemiddel, og tallene viser at man kan nå svært mange flere enn ved en fysisk konferanse. Samtidig går deltakerne glipp av det relasjonsskapende elementet ved fysiske konferanser. Begge elementer må tas med i planlegging av fremtidige konferanser.

Forebygge og bekjempe radikaliserings og voldelig ekstremisme

Sfk har koordinert og ledet arbeidet i *Direktoratsgruppen for å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme* i 2020. Gruppen består av representanter fra Avdir, Udir, Bufdir, IMDi, Hdir, UDI, Sfk, KDI, PST og POD. Oppdraget har vært å følge utviklingen på feltet, identifisere behov for justeringer eller nye tiltak og gi råd til departementsgruppen, som ledes av Justis- og beredskapsdepartementet (JD).

Sfks har forberedt og gjennomført elleve møter (derav ni digitalt) og lagt til rette for diskusjoner og presentasjoner fra fagmiljøer og praksisfeltet i kommunene. Hensikten er at Direktoratsgruppen har godt kunnskapsgrunnlag før anbefalinger sendes JD.

I 2020 har direktoratgruppens arbeid vært konsentrert om tiltak til *Regjeringens handlingsplan mot Radikalisering og voldelig ekstremisme*²⁵, som ble offentliggjort i juni 2020, «*Veileder for Exit-arbeid*» og «*Aktørkart*» (se tiltak beskrevet under).

Direktoratsgruppen foreslo flere nasjonale veilednings-, ressurs- og støttefunksjoner, som nye tiltak i handlingsplanen, blant annet i regi av de regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) og NAV. Hensikten er å styrke kompetanse i tjenesteapparatet, slik at de bedre kan bidra til å forebygge og håndtere utfordringer knyttet til ekstremisme. Dette omfattet både tjenester fra konfliktrådene, SLT-koordinatorer, utdanningssektoren, kriminalomsorgen, politiet, helsesektoren, arbeids- og velferdsforvaltningen og barneverntjenesten.

For konfliktrådene er det nye tiltaket «*Utpøving av nye metoder for reintegrering etter endt straffegjennomføring*» sentralt (tiltak 22). Sfk skal i samarbeid med Europeisk forum for gjenopprettende prosess (EFJ) komme med anbefalinger, og i samarbeid med KDI utvikle og prøve ut gjenopprettende prosess for personer dømt etter terrorlovgivningen.

Retten før nedstengningen i forbindelse med pandemien i mars, mottok Direktoratsgruppen oppdraget «*Veileder for Exit-arbeid*». Veilederen er publisert på [regjeringen.no](https://www.regjeringen.no) og inneholder informasjon om relevante ordninger som hjelpeapparatet/kommunene kan benytte i exit-arbeidet når tidligere ekstremister skal reintegreres til samfunnet. Direktoratsgruppen konkluderte med at individuelt tilpassede hjelpetiltak og samarbeid på tvers av sektorer er essensielt. Sfk anbefalte at konfliktrådets tjenester kan benyttes når det er behov for å bygge og gjenoppta relasjoner både i sivile saker, straffesaker og i exit-arbeid.

Da handlingsplanen ble offentliggjort i juni 2020, introduserte Justis- og beredskapsministeren et nytt tiltak *Aktørkart* (tiltak 12). Direktoratsgruppen fikk oppdraget og har utarbeidet et *Aktørkart*, med informasjon og lenker om hvor ansatte eller privatpersoner kan søke råd og henvende seg ved en bekymring for radikalisering og voldelig ekstremisme. Samlet sett har arbeidet i direktoratsgruppen hatt god faglig fremdrift. Samarbeid og gjensidig informasjon fra og til JD og departementsgruppen har vært positiv og gitt en felles forståelse av utfordringsbildet og oppgavene.

SLT-samarbeidet

Samordning av lokale rus og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT) er en samordningsmodell for lokale, forebyggende tiltak mot rus- og kriminalitet.

SLT-kartlegging

For å levere en bedre tilpasset opplæring rullet Sfk ut et kartleggingsprosjekt rettet mot SLT-koordinatorer i januar 2020. Vi ønsker blant annet informasjon om SLT-modellen, samarbeid med lokalt politi, konfliktrådene og utfordringer knyttet til ungdomskriminalitet. Målet med denne kartleggingen er en bedre tilpasset opplæring og veiledning. Ny nettside vil også være et viktig verktøy i den forbindelse. Smittesituasjonen har forsinket dette arbeidet da mange av landets SLT-koordinatorer tidvis har deltatt i kommunens beredskapsarbeid. Ved

²⁵ <https://www.regjeringen.no/no/sub/radikalisering/id2001759/>

utgangen av 2020 var det gjennomført ca. 80 kartleggingsamtaler. Kartlegging vil avsluttes innen utgangen av 2021.

Kurs og konferanser

SLT-innføringskurs ble gjennomført i januar med 21 deltagere. Kurset gir en innføring i SLT-modellen, med gode eksempler fra forskjellige kommuner, samt et blikk på temaer som koordinering, forebygging og kommunikasjon. SLT-konferansen måtte gjøres digital og ble en forenklet dagsutgave, som ble gjennomført i samarbeid med RVTS Øst, med til sammen 157 deltagere fordelt på tre samlinger. Vi mottok mange tilbakemeldinger på at denne møteformen var et godt supplement til fysiske samlinger, og konfliktrådet vil tilby flere digitale samlinger i 2021.

Bortfall av tilskuddsmidler

Gjennom 0-24-samarbeidet har det vært stort fokus på bedre samordning av ressurser opp mot utsatte barn og unge. Sammen med implementeringen av kommune- og politireformen har vi mottatt en rekke henvendelser fra kommuner og lokalt politi som etterlyser stimuleringsmidler til etablering eller reetablering av SLT-modellen. Avviklingen av SLT-stimuleringsmidler har tatt bort et av våre viktigste virkemidler for å kunne bidra til at enda flere kommuner vil benytte seg av denne ordningen. Fravær av midlene har også tatt bort en viktig mulighet til å påvirke kommunenes arbeid med forebygging av kriminalitet blant barn og unge. SLT-modellen benyttes i dag av 180 kommuner og bydeler, men konfliktrådet vurderer at langt flere kommuner kunne tatt ordningen i bruk, og på denne måten styrket samordning av kriminalitetsforebyggende tiltak lokalt.

Vurdering av måloppnåelse – styrke forebygging av kriminalitet

Sfk vurderer at måloppnåelsen for mål 3 er tilfredsstillende, tatt i betraktning at pandemi og utviklingsprosjekter som ny profil og nettsider reduserte vår utadrettede aktivitet. Det er en positiv gevinst at både egen organisasjon og viktige samarbeidspartnere viste seg omstillingsdyktige.

Hoveddelen av planlagte oppgaver er igangsatt, gjennomført eller erstattet av alternative tiltak. Vi har høstet viktige erfaringer i bruk av digitale verktøy, og vil ta dette med oss videre i arbeidet med kunnskapsformidling om kriminalitetsforebyggende tiltak i 2021. Vi mener at konfliktrådet står godt rustet til å videreutvikle det kriminalitetsforebyggende arbeidet, og vår samhandling med samarbeidspartnere om dette. Vi forventer betydelig større aktivitet innenfor kunnskapsformidling i løpet av 2021, og vi har mål om å levere gode resultater på området fremover.

Øvrig rapportering - Tilskuddsordninger

Sekretariatet for konfliktrådene forvalter tre tilskuddsordninger på vegne av Justis- og beredskapsdepartementet. Dette er tilskuddsordningene *tilskudd til å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner*, *tilskudd til å forebygge kriminalitet*, samt *tilskudd til forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme*. Midlene ble utlyst 22. januar 2020 på nettsiden kriminalitetsforebygging.no med søknadsfrist 1. april 2020.

Antall mottatte søknader var på samme nivå i 2020 som tidligere år, med unntak av tilskudd til å forebygge kriminalitet. Her fortsatte økningen i antall søknader fra tidligere år. I 2020 fordelte søknadene i de tre ulike tilskuddsordningene seg slik:

Tilskudd til å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner kap. 474, post 70		
	2020	2019
Tilskuddsbeløp*	14 500 000	14 142 000
Total søknadssum*	31 034 241	31 002 677
Antall søknader	68	67
Søknader innvilget	51	52
Søknader avslått	17	15

*beløp i kroner

Tilskudd til å forebygge kriminalitet kap. 474, post 70		
	2020	2019
Tilskuddsbeløp*	7 400 000	7 400 000
Total søknadssum*	42 201 045	35 000 000
Antall søknader	81	58
Søknader innvilget	40	34
Søknader avslått	41	24

*beløp i kroner

Tilskudd til forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme, kap. 474 post 60		
	2020	2019
Tilskuddsbeløp	13 202 000	13 667 520
Total søknadssum	20 394 973	21 672 671
Antall søknader	48	46
Søknader innvilget	42	41
Søknader avslått	6	5

*beløp i kroner

Sfk mener at det bør vurderes å omfordele midlene i de tre ulike tilskuddspostene, slik at tilskuddsmidlene til disposisjon i de ulike ordningene samsvarer bedre med antall søkere og totalt søknadsbeløp. Basert på søknader mottatt i 2019 og 2020, vurderer Sfk at det er stort udekket behov for tilskuddsmidler som kan stimulere til lokalt kriminalitetsforebyggende samarbeid og utvikling av gode tiltak. Sfk vil følge dette opp i dialog med departementet i løpet av 2021.

I 2020 ble søknadsbehandlingen forsinket som følge av implementering av nytt saksbehandlingssystem og koronautbruddet. Pandemien medførte også at mange av de innvilgede tiltakene ble endret, eller måtte utsettes. Mange av tilskuddsmottakerne har måttet tenke nytt og mer digitalt. Sfk vurderer imidlertid at både søknadene og de gjennomførte tiltakene i alle tre tilskuddsordningene holder et generelt høyt nivå.

Tilskudd for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner

Tilskuddsmidlene i denne tilskuddsordningen har de siste årene gått til tiltak rettet mot en rekke ulike temaer og målgrupper. Blant søkerne og mottakerne finner vi hjelpetiltak rettet mot barn og voksne som er utsatt for vold i nære relasjoner, kompetansebyggingstiltak rettet mot hjelpeapparatet slik som konferanser eller utvikling av opplæringsmateriell, samt tiltak knyttet til seksualitet og samtykke blant barn og unge. Flere av tiltakene retter seg mot spesifikke grupper slik som etniske og seksuelle minoriteter. Dette er gjerne grupper som er vanskelig å nå for det ordinære hjelpeapparatet. Det er fortsatt relativt få søknader som omhandler tiltak rettet mot personer som utøver vold.

Tilskudd til å forebygge kriminalitet

De siste årene har stadig flere søkt om midler fra denne tilskuddsordningen, noe som innebærer en hardere prioritering av midlene. Blant søkerne i 2020 finner vi både store nasjonale organisasjoner med et bredt spekter av tiltak og små lokale foreninger med noen få frivillige som vil bidra til en forskjell for barn og unge i sitt nærmiljø. Søknadene kan grovt deles i to grupper; forebyggende tiltak for utsatte barn og unge og tiltak i overgangen mellom straff og frihet. De fleste søkerne i denne tilskuddsordning ønsker å bidra i et rom hvor det offentlige hjelpeapparat ikke strekker til. Frivillig sektor er en viktig aktør på dette feltet, og bidrar til et bedre og bredere tilbud til mennesker med ulike utfordringer, ofte i tett samarbeid med offentlig aktører. Konfliktrådet vurderer at økningen i antall søkere og størrelse på søknadssummen, som i 2020 var på vel 40 millioner kroner, uttrykker at det er et stort behov og tilsvarende potensiale for å jobbe med kriminalitetsforebyggende tiltak. Tilskuddspostens nåværende størrelse på 7,4 millioner kroner er for lavt til å imøtekomme dette behovet, og begrenser potensialet for å utvikle gode kriminalitetsforebyggende tiltak som kan komme barn og unge til gode.

Tilskudd til å forebygge radikalisering og voldelig ekstremisme

De tre største kategoriene det ble bevilget midler til fra denne tilskuddsordningen i 2019 var kompetansehevende tiltak, forebyggende tiltak rettet mot personer eller miljøer i risiko for radikalisering samt mentorordninger. Rapporteringene viser at kommunene opplever at de i stor grad lykkes med å nå målsetningene med tiltakene. Kommunene som har etablert mentorordninger i samarbeid med de regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS), rapporterer at de er fornøyde med dette. Samtidig er det viktig å merke seg at forebygging og kompetanseheving tar tid, og kommuner uttrykker et ønske om en mulighet til å kunne søke om midler til flerårige prosjekt og tiltak. Søknadene Sfk mottok i 2020 vitner om et fortsatt behov for kompetanseheving på området. Flere kommuner søker om midler til å utdanne mentorer gjennom RVTS sine tilbud om mentoropplæring. Inkluderende tiltak for barn og unge voksne, både på fritidsarenaer og gjennom arbeidsrettede tiltak har blitt prioritert videre i 2020. Søknadene viser at flere kommuner ser nytten av å etablere eller videreføre kommunale og interkommunale ressursgrupper som innebærer et samarbeid utover kommunen med statlige og frivillige aktører samt trossamfunn. Kommuner prioriterer også koordinatorene som sørger for fokus og fremdrift på forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme. Kommunene ser det som hensiktsmessig å knytte arbeidet opp mot allerede eksisterende samarbeidsstrukturer, som f.eks. SLT-modellen.

DEL IV – Styling og kontroll i virksomheten

Dette kapitlet skal gi en beskrivelse av styling og kontroll i virksomheten, og svarer ut de oppdrag som er gitt i tildelingsbrevet for 2020:

Rapporteringskrav 6 Sfk skal gi følgende rapportering om styling og kontroll:

- Overordnet redegjørelse og vurdering av den interne kontrollen i virksomheten.
- Evt. nærmere omtale av vesentlige forhold ved virksomhetens interne kontroll
- Virksomhetens vurdering av hvor det finnes utfordringer i den interne kontrollen som departementet bør være kjent med
- Omtale av konkrete svakheter som er avdekket, hvilke tiltak som eventuelt er satt i verk og effekten av tiltakene

Overordnet beskrivelse og vurdering av styling og kontroll

God internkontroll og risikostyring er prosesser som skal bidra til kvalitet i de tjenester som leveres, være integrert i driften og sørge for at samfunnsoppdraget løses på en god måte. Styling og kontroll av virksomheten gjøres blant annet gjennom mål- og resultatstyring, internkontroll og tilsyn av konfliktrådene og følger de retningslinjer som er gitt av Direktoratet for økonomistyring.

I 2020 ble det som følge av koronapandemien ikke gjennomført ordinære tilsyn. Likevel har vi gjennom løpende rapportering og kontroller en god situasjonsforståelse for driften ved samtlige avdelinger. Avvik har blitt adressert og rettet. I tillegg har vi faste strukturer, som for eksempel lederforum med alle konfliktrådsledere, hvor styling og kontroll ofte er temaer. Direktør gjennomfører også regelmessige statusamtaler med samtlige ledere, hvor styling, kontroll og avvik er temaer.

Arbeidet med konfliktrådets nye styringssystem ble også igangsatt i 2020. Foruten å implementere en digital løsning som sikrer enkel tilgang til styrende, gjennomførende og kontrollerende dokumenter vil det også bli foretatt en gjennomgang og delvis revisjon av vår samlede dokumentasjonsportefølje. Arbeidet vil også resultere i en tydeligere forvaltningsmodell for dokumentasjon, og legger grunnlaget for mer lik oppgaveutførelse på tvers av konfliktrådene og en mer strukturert tilgang til løpende intern kontroll.

Sfk og konfliktrådene gjennomfører anskaffelser i samsvar med økonomiregelverket og lov om offentlige anskaffelser. Som en del av organisasjonsendringen i Sfk ble det etablert tydeligere ansvar for å sikre etterlevelse av dette og en rekke interne rutiner og maler ble utarbeidet. Det ble også gjennomført kompetanseheving av utvalgte medarbeidere innen dette området i 2020.

Særskilt om bygge- og leiekontrakter

Konfliktrådene har for tiden 23 løpende leiekontrakter. Samtlige leieforhold er rapportert til det sentrale registeret Statens lokaler.

Leieforholdene administreres og godkjennes sentralt. Fullmakt til å inngå leiekontrakter er delegert fra direktør til avdelingsdirektør administrative fellestjenester.

Ved inngåelse av nye leieforhold gjøres dette etter gjeldende regler for offentlige anskaffelser, og det er en tett dialog mellom ansvarlig leder for den avdelingen som skal anskaffe lokaler og Sfk.

Det oppleves som krevende å møte de krav som er satt til størrelse på lokalene da vi har mange små enheter med få ansatte som samtidig skal ha tilgang til et nødvendig antall kvm. som fellesareal, møterom og sosiale rom. En konsekvens av dette er at våre kontorer gjennomgående ikke klarer å møte statens normtall for antall kvm pr ansatt.

Avvik og varslinger om kritikkverdige forhold

Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudsmannen

Konfliktrådet har ikke mottatt merknader fra Riksrevisjonen eller hatt noen saker for Sivilombudsmannen i 2020.

Innmeldte saker til Justis- og beredskapsdepartementet

Sfk har avdekket at et konfliktråd har gjennomført det vi oppfatter som straff i en sak uten å ha hjemmel til dette. Dette utgjør etter vår oppfatning et vesentlig avvik og hendelsen er rapportert til departementet i eget brev. Som en oppfølging har Sfk fulgt opp enkeltsaken og forsikret oss om at dette er et engangstilfelle på det aktuelle konfliktrådet og at dette ikke har skjedd ved andre konfliktråd.

Personvern

Sfk v/personvernombudet melder brudd på personopplysningssikkerheten til Datatilsynet. Antall avviksmeldinger i 2020 er 20. Eksempler på slike avvik kan være brev med personopplysninger som forsvinner i postgang eller at brev sendes til feil mottager. Avvikene er håndtert i henhold til konfliktrådets rutiner, herunder har vi, basert på hvert enkelt avvik, vurdert innhold i eksisterende rutiner og ved behov oppdatert disse for å forhindre at avviket gjentar seg.

Fokusområder for styring og kontroll i virksomheten

Sfk jobber kontinuerlig med styring og kontroll i virksomheten, under gis det en kort beskrivelse av de områder det har vært særlig fokus på i 2020.

Risikovurdering og -styring

Sfk har i 2020 utarbeidet tertialvise risikovurderinger som er fokusert på måloppnåelse opp mot krav og føringer i tildelingsbrev og hovedinstruks fra Justis- og beredskapsdepartementet.

Fra 2. tertialrapportering ble tre risikoer vurdert til å ha høy konsekvens og stor sannsynlighet for å inntreffe:

1. Manglende nedbygging av restanser på gjennomføring av meklingsaker, på grunn av koronasituasjonen vil dette medføre at resultatkravet på syv dager for oversending av sivile, sivil henlagte og straffesaker ikke kan overholdes
2. Nedgang i antall sivile saker

3. Vedvarende nedgang i saker fra politi- og påtalemyndigheten, ytterligere forsterket på grunn av koronapandemien

I tillegg til tertialvise risikovurderinger, har Sfk og konfliktrådene i forbindelse med koronapandemien gjennomført en rekke risikovurderinger på forskjellige organisatoriske nivå. Gjennomføringen av ungdomsreaksjonene (ungdomsstraff og ungdomsoppfølging) ble tidlig definert som samfunnskritiske og ble gjenstand for økt fokus. Som et resultat av dette ble det utarbeidet risikovurderinger helt ned på den enkelte ungdom – med fokus på å sikre etablering av nødvendige tiltak i en periode hvor store deler av samfunnet stengte ned.

Virksomhetsplanlegging og -styring

Sfk har gjennom organisasjonsendringen i 1. kvartal 2020 og etableringen av en dedikert stabsenhet, styrket fokus på styring og kontroll.

Planlegging, gjennomføring og oppfølging av oppdrag Sfk mottar gjennom tildelingsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet er sentrale i virksomhetsplanlegging, i tillegg til en rekke prosjekter og tiltak som gjennomføres for å forbedre og digitalisere etaten i tråd med vår virksomhetsstrategi. Prosjekter og tiltak samles i Sfks årlige virksomhetsplan.

Styringsdialogen mellom Sfk og konfliktrådene tar utgangspunkt i det årlige disponeringsskriv. Disponeringsskrivet sendes fra Sfk til rådene og definerer krav og føringer til det enkelte råd. Hvert enkelt konfliktråd rapporterer tertialvis (1. tertial, 2. tertial og årsrapport) på oppnåelse av krav og føringer i disponeringsskriv. I tillegg har direktør jevnlig statusamtaler med konfliktrådslederne, hvor blant annet disponeringsskrivet følges opp.

Konfliktrådene innretter driften etter krav og føringer fra disponeringsskriv og etablerer i tillegg lokale virksomhetsplaner for å sikre at årets resultater oppnås.

Beredskap

Pandemien har påvirket virksomheten i alle ledd, og Sfk har sett behovet for å gjennomgå virksomhetens beredskapsarbeid. I 2020 har arbeidet med beredskap gått fra å være organisert sentralt fra Sfk, til i større grad også å være formalisert og forankret i det enkelte råd og avdeling. Justis- og beredskapsdepartementet legger til grunn fire grunnprinsipper for sitt beredskapsarbeid og krisehåndtering. Disse fire prinsippene er også de som ligger til grunn for Sfks eget arbeid:

Ansvarsprinsippet

Den organisasjon som har ansvar for et fagområde i en normalsituasjon, har også ansvaret for nødvendige beredskapsforberedelser og for å håndtere ekstraordinære hendelser på området

Likhetsprinsippet

Den organisasjon man opererer med under kriser, skal i utgangspunktet være mest mulig lik den organisasjon man har til daglig.

Nærhetsprinsippet

Kriser skal organisatorisk håndteres på lavest mulig nivå

Samvirkeprinsippet

Myndigheter, virksomheter og etater har et selvstendig ansvar for å sikre et best mulig samvirke med relevante aktører og virksomheter i arbeidet med forebygging, beredskap og krisehåndtering.

Planlegging og forebygging

Sfk har i 2020 gjennomgått våre beredskapsrutiner og -tiltak. Gjennomgangen har blant annet resultert i at hvert konfliktråd nå har sine egne utarbeidede kontinuitetsplaner. De fleste konfliktråd har gode interne rutiner som sikrer kontinuitet i driften også under en krisesituasjon, mesteparten av arbeidet besto derfor i å kartlegge og systematisere det som allerede var der – og lære av hverandre. I arbeidet med planlegging og forebygging har prinsippene om ansvar og nærhet vært viktig – det er det enkelte konfliktråd som vil være best egnet til å vurdere de lokale forholdene. Arbeidet med kontinuitetsplaner var et omfattende arbeid som ble i gang satt i 2020, og som vil fortsette inn i 2021.

Organisering av krisehåndtering internt

Sfk har vært fokusert på å sikre god krisehåndtering under hele pandemien. Fra pandemiens start til primo juni satte Sfk krisestab, hvor vår ledergruppe gjennomførte daglige digitale møter. Møtefrekvensen ble etter hvert justert for å tilpasse behovet.

Det ble i løpet av våren 2020 utarbeidet en smittevernveileder for konfliktrådene rettet mot ansatte og meklere. Det ble også utarbeidet en beredskapstrapp som kobler tiltaksnivå, basert på smittesituasjon, til konkrete føringer for driften.

Illustrasjon 3: Sfks beredskapstrapp

Beredskap – Corona fase 2 / liknende situasjon

*Oppgaver som ikke kan ivaretas på hjemmekontor, utføres på kontoret eller i andre lokaler vi leverer våre tjenester.

Oppfølgingsteam-møter/ungdomsstormøter: I tilfeller der ikke hele oppfølgingsteamet kan møtes samlet **pga smitteverntiltak, kan UK legge til rette for at enkelte profesjonelle aktører deltar på skjerm.

Beredskapstrappen har i løpet av året blitt revidert og oppdatert, og brukes aktivt som en del av beredskapsledelsen i virksomheten.

For Sfk har det vært viktig å være tydelig på at konfliktrådene skal følge de nasjonale reglene, men at det er opp til den enkelte konfliktrådsleder å vurdere tiltak lokalt. Nettopp fordi pandemiens omfang har variert over tid og fra region til region har vi tatt utgangspunkt i en lokal vurdering av nivå på beredskap basert på vår felles beredskapstrapp. Som det fremgår av beredskapstrappen har det hele tiden vært viktig at møter med ungdom under straffgjennomføring gjennomføres så normalt som mulig.

Koordinering og samarbeid med andre etater og departementet

Sfk har hatt en koordinerende rolle internt, og på tvers i virksomheten opp mot departementet gjennom ukentlig rapportering og månedlige statusmøter for å diskutere eventuelle utfordringer i forbindelse med koronapandemien.

Sfk har deltatt på faste koordineringsmøter med aktørene i straffesakskjeden (POD, DA, RA, KDI og Sfk), samt på jevnlig møter JD har gjennomført med etatsledere i underliggende etater.

Sfk har deltatt i koordineringsgruppen for sårbare barn og unge (beskrevet under mål 2 tidligere i årsrapporten). Regjeringen så behov for en egen struktur på direktoratsnivå som sikrer at problemstillinger av relevans for denne gruppen drøftes og håndteres på tvers av sektorene under pandemien. Gruppens mål har vært å gi myndighetene en helhetlig og felles forståelse av risikobildet for denne gruppen, samt bidra til et tettere samarbeid mellom direktoratene og en mer koordinert innsats, slik at behov for tiltak kan løftes til departement og regjering.

Ny sikkerhetslov

Rapporteringskrav 7 Sfk skal i årsrapporten for 2020 redegjøre for arbeidet med å integrere sikkerhetsstyringen i øvrig virksomhetsstyring, hvorvidt det er etablert rutiner for ledelsens gjennomgang av virksomhetens forebyggende sikkerhetsarbeid og om dette er gjennomført

Sfk arbeider kontinuerlig med å opprettholde riktig nivå av sikkerhet, spesielt innen IT-området. I arbeidet med IKT og sikkerhetsstyring tar vi utgangspunkt i Nasjonale sikkerhetsmyndigheters (NSM) fire grunnprinsipper for IKT-sikkerhet; identifisere og kartlegge, beskytte og opprettholde, oppdage, samt håndtere og gjenopprette.

Vi har etablert et tett samarbeid med Justisert (Justissektorens IKT-sikkerhets- og responsmiljø (SRM)). Sammen med Justisert arbeider våre IT-ressurser daglig med å detektere, analysere, varsle, koordinere og håndtere alvorlige digitale hendelser. Det bidras også aktivt gjennom ulike tiltak til å redusere sårbarheter, både i sektor og spesifikt i konfliktrådene.

Sfk har kun registrert en hendelse innen IT i 2020 hvor det var nødvendig å gjøre konkrete tiltak i samarbeid med Justisert. Hendelsen ble håndtert i henhold til rutiner for å håndtere og gjenopprette sikkerhetsnivået.

Ansvar for IT er plassert i administrasjonsavdelingen på Sfk, hvor avdelingsdirektør for administrative fellestjenester gjennom tett oppfølging og utfra en risikobasert inngang, sikrer fokus på IT-sikkerhet. IT og IT-sikkerhet er jevnlig temaer på ledermøtene i Sfk.

I 2020 påbegynte Sfk et strategiarbeid for IT-området. Arbeidet har identifisert en rekke konkrete tiltak som vi vurderer vil bidra til å understøtte sikkerhetsarbeidet ytterligere.

Bemanning og regjeringens inkluderingsdugnad

Kjønnsbalanse

Per 31. desember 2020 var det 128 faste ansatte i konfliktrådene, av disse er 91 kvinner og 37 menn. Blant konfliktrådslederne er det to menn og ti kvinner. I ledergruppen i Sfk er det tre menn og to kvinner. Virksomhetens direktør er kvinne. For å fremme likestilling mellom kjønnene har menn, ved noen rekrutteringer, blitt oppfordret til å søke. I disse tilfellene har man valgt, ved ellers like kvalifikasjoner, å ansette menn. Det er likevel en kjensgjerning at det er flest kvinner som søker seg til konfliktrådet. Av alle utlyste stillinger i 2020 er kun 28 prosent av søkerne menn.

Bemanning på konfliktrådene

Sfk jobber kontinuerlig med å optimalisere bemanningen på tvers av konfliktråd, slik at tilgang på ressurser best mulig svarer opp behov. I 2020 har vi også jobbet med å styrke samarbeid på tvers av råd, herunder deling av ressurser for å bidra til belastningsutjevning.

Ved utgangen av 2020 jobbet 48,5 årsverk på konfliktrådene med ungdomsreaksjoner (ungdomsstraff og ungdomsoppfølging). Dette er sakstyper som fordrer stor grad fysisk tilstedeværelse av ungdomskordinator, for eksempel på oppstartsmøter med ungdom og i bruddsamtaler. Dette vanskeliggjør effektiv utnyttelse av ungdomskordinator på tvers av landet og muligheten for å allokere ressurser mellom konfliktråd reduseres betraktelig sammenlignet med ordinære meklingsaker, hvor konfliktråd kan bistå hverandre i større grad. Dette kan følgelig medføre uhensiktsmessig belastningsfordeling på enkelt medarbeidere, spesielt i situasjoner med plutselige endringer i saksvolum eller sykdom i medarbeidergruppen. Bemanning og kapasitet i forbindelse med ungdomsreaksjonene over tid er en utfordring som har vist seg å være krevende, og som koronapandemien har gjort ytterligere krevende

42,3 årsverk på konfliktrådene jobbet i 2020 med våre meklingsaker (sivile, straffe og henlagte) og opplæring samt veiledning av over 500 meklere på tvers av landet.

Sykefravær

Sfk og konfliktrådene har hatt følgende sykefravær de siste tre årene:

Periode	Sykefraværprosent
2018	5,97%
2019	4,67%
2020	5,83%

Det har vært jobbet aktivt med å redusere sykefraværet i konfliktrådene. Nærmeste leder har fokus på oppfølging fra første melding om sykefravær. Vi har god oversikt og tett oppfølging av våre langtidssykemeldte.

Lærlinger

Konfliktrådene har i løpet av de siste fem årene hatt flere lærlinger. I Sfk har vi i to omganger hatt to lærlinger, en på IKT og en på kontorlag. I 2020 ble det besluttet å ha kun en lærling på kontorlag, da det krever tid til opplæring og oppfølging og det var ikke rom for dette lenger hos våre to faste medarbeidere på IKT. Konfliktrådet Troms har hatt en lærling som var ferdig med sin opplæring våren 2020. Status inn i 2021 er at det er en lærling på kontorlag i Sfk og en lærling i Konfliktrådet Innlandet.

Regjeringens inkluderingsdugnad

Det vises til vårt svar på departementets forespørsel om handlingsplan om inkludering av søkere med funksjonsnedsettelse og hull i CV, datert 29.10.2020.

I våre stillingsutlysninger benyttes en oppfordring om at søkere med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV oppfordres til å søke med henvisning til regjeringens inkluderingsdugnad.

Våre tall viser at 924 søkere har søkt på stillinger hos oss i 2020. 14 søkere (1,4 prosent) har opplyst at de hadde funksjonsnedsettelse og 40 søkere (4,3 prosent) hadde hull i CV. Ved siden av ordinære utlysninger er to medarbeidere blitt rekruttert fra bemanningsbyrå, en av disse har nedsatt funksjonsevne.

Ansettelser	2020
Nyansatte totalt	19
Nyansatte fra målgruppene	1
Andel nyansatte med nedsatt funksjonsevne eller hull i CVen	5,26 %

DEL V – Vurdering av framtidsutsikter

Oppdrag 8	Sfk skal, i forkant av årsrapporten, gjøre en overordnet, strategisk vurdering av risiko og mulighetsrom knyttet til samfunnsoppdraget i et femårsperspektiv. Vurderingen skal danne grunnlaget for årsrapportens kapittel V
-----------	--

Ordningen med konfliktråd som alternativ til ordinær straffesaksbehandling har utviklet seg over tre årtier. Det hersker i dag bred enighet om at bruk av konfliktråd er god samfunnsøkonomi, ofte til det beste for partene og et viktig ledd i å forebygge kriminalitet. Mekling i konfliktråd og gjennomføring av ungdomsreaksjoner kan løse konflikter, og skape trygghet på en måte som er vanskelig å få til med andre strafferettslige reaksjoner. Konfliktrådet er imidlertid som en mindre virksomhet helt avhengig av et tett og velfungerende samarbeid med de øvrige aktørene i straffesakskjeden for å lykkes med sitt samfunnsoppdrag.

Dette kommer til uttrykk i konfliktrådenes arbeid med ordinære straffesaker, som utgjør den største saks-kategorien. Som omtalt i årsrapport for 2019 har straffesaker oversendt fra påtalemyndigheten sunket over en tiårsperiode. Fallet fortsatte i 2020. Selv om koronapandemien påvirket sakstilfanget, kan ikke dette alene forklare nedgangen. Fortsetter denne utviklingen er det fare for at mekling i konfliktråd ikke lenger vil være et reelt alternativ i straffesaker. Samtidig viser undersøkelser konfliktrådet har gjort at parter som har deltatt i mekling stort sett er godt fornøyde med tjenesten, at politiet har stor tillit til ordningen, og ikke minst at det er et stort potensial for økt bruk av mekling i straffesaker.

Å løse denne utfordringen har høyeste prioritet i årene fremover, og Sfk har igangsatt et prioritert prosjekt for å utrede årsakene og finne tiltak som kan snu utviklingen. Tettere samhandling med politi og påtalemyndighet vil være en av nøkkelfaktorene. Prosjektet er en del av utviklingsporteføljen som skal styrke forvaltning, fagtjenester, kommunikasjon og ikke minst samhandling med aktørene i straffesakskjeden.

Vår prosjektportefølje er et svar på utfordringer vi står overfor i årene fremover. Synkende saksutvikling, mer kompliserte og alvorlige saker, og behov for tettere samhandling med bl.a. aktørene i straffesakskjeden, i tillegg til digitaliserings- og effektiviseringsbehov stiller krav om utvikling av organisasjon og tjenester. For konfliktrådet som en mindre virksomhet er fellestjenester et kritisk område for vår ytelsesevne, og Sfk mener at fellestjenester fremover må utvikles på tvers av etater for å sikre robuste fagmiljøer med nødvendig spisskompetanse og driftsoptimal utnyttelse.

Felles for mange av utfordringene er behovet for å utvikle kompetanse. Ledelse, evne til samhandling, høy faglighet og et godt medarbeiderskap er avgjørende for videre utvikling av organisasjonen, og konfliktrådet utvikler derfor en kompetansestrategi, som ferdigstilles i 2021. Konfliktrådets utviklingsprosjekter sammenfaller med departementets bestilling om innspill til langtidsplan for justissektoren. Planarbeidet er høyt prioritert i Sfk, og vil bli nært koordinert med utviklingsvirksomheten for øvrig.

Konfliktrådet vurderer at "*oppfølging i konfliktråd*" kan bli en viktig straffereaksjon. Reaksjonen benyttes i liten grad og med til dels betydelige variasjoner mellom politidistriktene. Dersom straffereaksjonen skal tilbys i større grad er det nødvendig med noen juridiske avklaringer og satsing på fagutvikling.

Konfliktrådet har erfart at samordning av offentlige tiltak lokalt for barn og unge er en nøkkelfaktor i arbeidet med ungdomsreaksjonene. Samtidig ser vi at konfliktrådets arbeid med gjenopprettende prosesser kan være en viktig ressurs i kommunenes kriminalitetsforebyggende arbeid. Sfk mener dette er et område med store utviklingsmuligheter, også som et proaktivt kriminalitetsforebyggende tiltak for barn under den kriminelle lavalder. For å lykkes er en styrket samhandling mellom konfliktrådene, politikontakter, kommunale myndigheter, SLT-koordinatorer og andre statlige myndigheter helt nødvendig. Sfk vil i årene fremover satse på tiltak som kan bidra til dette formålet, og konkret i 2021 iverksette piloter som skal teste ut modeller for tettere samhandling mellom konfliktråd og SLT-koordinatorer i utvalgte regioner.

Utfallet av den politiske behandling av rusreformen vil kunne påvirke omfanget av saker som omhandler narkotika. Det vil også kunne utfordre konfliktrådene og samarbeidende etaters arbeid i saker hvor ungdom under straffegjennomføring har behov for oppfølging knyttet til rus.

Ordringen med konfliktråd og samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak er viktige bidrag for å skape tillit og trygghet hos både enkeltindivider og i lokalsamfunn. Konfliktrådet er en liten aktør, men en stor ressurs for det norske samfunnet. Den beste måten å ta vare på og videreutvikle denne ressursen er å ta den i bruk. Den oppgaven må løses i fellesskap mellom aktørene i straffesakskjeden sentralt og politi, kommuner og konfliktråd lokalt.

DEL VI - Årsregnskap

Formål

Konfliktrådet mekler mellom parter i en konflikt som følge av en straffbar handling eller mellom parter i sivile konflikter. Konfliktrådet har ansvar for straffereaksjonene ungdomsstraff, ungdomsoppfølging og oppfølging i konfliktråd, og har et spesielt ansvar for unge i konflikt med loven. Konfliktrådet skal videre bidra til å formidle og bygge kunnskap om kriminalitetsforebygging, med vekt på samhandling lokalt.

Konfliktrådets virksomhet bygger på gjenopprettende prosesser som innebærer at parter, og andre som er berørt av et lovbrudd eller en konflikt, i fellesskap bestemmer hvordan virkningene skal håndteres. Konfliktrådet ivaretar fornærmede, pårørende og gjerningspersoner ved å tilby tilrettelagte møter, i sivile saker og straffesaker.

Sfk er et statlig forvaltningsorgan som fører regnskapet i henhold til kontantprinsippet. Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for virksomheten. Årsregnskapet utgjør kapittel VI i årsrapporten til Justis- og beredskapsdepartementet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Justis- og beredskapsdepartementet i *Instruks om økonomistyring*. Regnskapet gir et dekkende bilde av Sfk sine disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurdering av noen vesentlige forhold

Sfk fikk for 2020 en samlet tildeling på kapittel 0474 post 01 på 151 277 000 kroner. Dette beløpet inkluderer tildelt beløp 139 495 000 kroner, overføring fra 2019 på 5 921 000 kroner, p117/19-20 (revidert nasjonalbudsjett) på 4 000 000 kroner, og i tillegg kompensasjon for lønnsoppgjøret på 461 000 kroner. I prp. P43/20-21 ble totaltildelingen endret ved at inntektskapitlet kap. 3474 post 02 ble økt med 1 400 000 kroner.

Samlet forbruk for 2020 var 143 983 761 kroner.

Samlet regnskapsført inntekt på kapittel 3474 post 02 var 2 170 014 kroner. Inntektskravet på 2 123 000 ble nådd. Dette innebærer at merinntekten på 47 014 kroner øker mindreforbruket til 7 340 253 kroner.

Sfk søker om å overføre 7 268 000 kroner til 2021.

Forklaring på mindreforbruket

Det er flere årsaker til mindreforbruket i 2020. Koronasituasjonen har medført utfordringer for konfliktrådets vanlige drift. Virksomheten har hatt lavere aktivitet enn forventet når det gjelder meklinger, reiser, kurs og konferanser og andre kompetansehevingstiltak for både ansatte og meklere. I tillegg ble Digitaliseringsprogrammet ytterligere forsinket som følge av utfordringer med tilknytting til Justishub.

Sfk har i 2020 fått refusjoner og tilskudd fra NAV på 3 394 777 kroner for sykemeldinger, foreldrepenger og arbeidsmarkedstiltak, noe som er 825 000 kroner høyere enn i 2019. I 2020 hadde Sfk høyere sykefraværspersent og flere ansatte i foreldrepermisjon enn i 2019.

Sfk ble i 2020 styrket med 4 000 000 kroner i revidert nasjonalbudsjett (RNB) for å øke konfliktrådernes kapasitet til oppfølging av ungdom som gjennomfører ungdomsstraff og ungdomsoppfølging som følge av koronaepidemien. Midlene ble satt av til å blant annet ansette flere ungdomscoordinatorer, veiledning og coaching av ungdomscoordinatorer og prosjekt U18-samhandling. På grunn av ferieavvikling og den økte smittesituasjonen høsten 2020, ble oppstart av stillinger og prosjekter forsinket og vil fortsette i 2021, uten at bevilgningen er videreført.

Overføring av ubrukte midler

Midlene som søkes overført er planlagt benyttet til aktiviteter, utvikling og oppgaver som er sentrale for måloppnåelse i konfliktrådene.

Oslo, 2. mars 2021

Christine Wilberg

Direktør

Sekretariatet for konfliktrådene

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskapet for Sfk er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2020 (se note 9 om feilklassifisering under bokføring)

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2020	Merutgift (-) og mindregift
0474	Konfliktrådene	01	Drift	A, B	151 277 000	143 983 761	7 293 239
0474	Tilskudd til kommuner SLT og radikalisering	60	Tilskudd	A	13 202 000	13 202 000	0
0474	Tilskudd vold i nære relasjoner	70	Tilskudd	A	21 921 000	21 921 000	0
0468	Kommisjonen for gjenopptakelse av straffes	01	Drift	B	0	825 000	
0540	Digitaliseringsdirektoratet	25	Medfinansieringsord.	B	0	2 959 000	
1633	Nettoordning for mva i staten	01	Drift		0	5 215 532	
<i>Sum utgiftsført</i>					186 400 000	188 106 293	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling*	Regnskap 2020	Merinntekt og mindreinntekt(-)	
3474	Inntekter konfl.rådene	02	Refusjoner	2 123 000	2 170 014	47 014	
5309	Tilfeldige inntekter	29		0	669 950		
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift	0	12 654 868		
<i>Sum inntektsført</i>					2 123 000	15 494 832	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet
172 611 460
Kapitalkontoer

60087601	Norges Bank KK /innbetalinger				7 336 137	
60087602	Norges Bank KK/utbetalinger				-180 437 324	
704488	Endring i mellomværende med statskassen				489 726	
<i>Sum rapportert</i>					0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

		31.12.2020	31.12.2019	Endring
XXXXXX	[Aksjer]	0	0	0
704488	Mellomværende med statskassen	-4 052 576	-4 542 302	489 726

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapitler og inntektskapitler). Se note B *Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år* for nærmere forklaring.

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
047401	5 921 000	145 356 000	151 277 000
047460	0	13 202 000	13 202 000
047470	0	21 921 000	21 921 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindre utgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Fullmakt til å overskride bevilgning med overtid, reisetid og timelønn for november 2020*	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp **	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
047401		7 293 239		7 293 239	47 014			33 947	7 340 253	7 267 800	7 267 800
									0		
									0		
									0		
									0		

*Denne kolonnen er kun aktuell for virksomheter som er lønnskunde av DFØ og som er berørt av omleggingen av utbetalingsløsningen i DFØ. DFØ har i 2020 endret utbetalingsløsningen for overtid, reisetid og timelønn. Dette medfører at virksomheter som er lønnskunder av DFØ for regnskapsåret 2020 vil utbetale overtid for 13 måneder (november og desember 2019 og januar til november 2020). Berørte virksomheter har fått fullmakt til å overskride bevilgning i 2020 tilsvarende engangseffekten knyttet til omlegging av utbetalingsløsningen i DFØ.

**Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter / tillegg til tildelingsbrev:

Sekretariatet for konfliktrådene har fra Kommissjonen for gjenopptakelse av straffesaker mottatt belastningsfullmakt på kr 825 000,- på budsjettkapittel 0468 01. Sekretariatet for konfliktrådene benytter hele belastningsfullmakten.

Sekretariatet for konfliktrådene har mottatt belastningsfullmakt på kap. 0540 DIFI i forbindelse med digitalisering og virksomheten har benyttet kr 2 959 000. Belastningsfullmakten er på kr 9 075 000.

Sekretariatet for konfliktrådene har fullmakt til å overskride driftsbevilgningen mot tilsvarende merinntekt under kap 0474/3474.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2020

	Note	2020	2019
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer			
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer		0	2 530 000
Salgs- og leieinntekter	1	2 170 014	36 000
Andre inntekter			
<i>Sum inntekter fra drift</i>		2 170 014	2 566 000
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	108 644 380	104 655 398
Andre utbetalinger til drift	3	36 665 373	34 374 376
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		145 309 754	139 029 773
Netto rapporterte driftsutgifter		143 139 740	136 463 773
Investerings- og finansinntekter rapportert til			
Innbetaling av finansinntekter			
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>			
Investerings- og finansutgifter rapportert til			
Utbetaling til investeringer	5	2 447 570	1 153 345
Utbetaling til kjøp av aksjer			
Utbetaling av finansutgifter	4	10 438	686
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		2 458 008	1 154 032
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		2 458 008	1 154 032
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	500 000	291 477
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		500 000	291 477
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	35 123 000	41 250 000
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		35 123 000	41 250 000
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		169 950	165 000
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		12 654 868	12 166 202
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633,		5 215 532	3 064 614
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-7 609 287	-9 266 588
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		172 611 460	169 309 740

Oversikt over mellomværende med statskassen **

Eiendeler og gjeld	2020	2019
Fordringer	12 000	13 000
Kontanter	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-4 070 615	-4 564 491
Skyldige offentlige avgifter	0	0
Annen gjeld	6 039	9 189
Sum mellomværende med statskassen	8	-4 542 302

* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

** Spesifiser og legg til linjer ved behov.

Kontrollsum:

172 611 460

172 611 460

0

Note 1: Innbetalinger fra drift (se også note 9)

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	0	2 530 000
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	2 530 000
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Tilfeldige inntekter (post 01,02)	2 170 014	36 000
Sum salgs- og leieinnbetalinger	2 170 014	36 000
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	2 170 014	2 566 000

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2020	31.12.2019
Lønn	83 085 577	79 224 078
Arbeidsgiveravgift	12 654 868	12 166 202
Pensjonsutgifter*	9 559 392	9 068 016
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-3 521 445	-2 569 678
Andre ytelser	6 865 988	6 766 780
Sum utbetalinger til lønn	108 644 380	104 655 398
Antall utførte årsverk:	157	142

*** Nærmere om pensjonskostnader**

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2020 er 14,0 prosent. Premiesatsen for 2019 var 14,0 prosent.

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2020	31.12.2019
Husleie	9 072 613	8 451 197
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	152 459	299 623
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	2 574 018	2 997 640
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	6 784	0
Mindre utstyrsanskaffelser	538 824	520 162
Leie av maskiner, inventar og lignende	66 521	63 562
Kjøp av konsulenttenester	9 229 693	3 180 024
Kjøp av andre fremmede tenester	4 728 305	3 078 371
Reiser og diett	4 019 949	6 906 938
Øvrige driftsutgifter	6 276 206	8 876 859
Sum andre utbetalinger til drift	36 665 373	34 374 376

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter		
Valutagevinst		
Annen finansinntekt		
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	10 438	686
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	10 438	686

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende		
Tomter, bygninger og annen fast eiendom		
Infrastruktureiendeler		
Maskiner og transportmidler		
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	2 447 570	1 153 345
Sum utbetaling til investeringer	2 447 570	1 153 345

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd		
Obligasjoner		
Investeringer i aksjer og andeler		
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2020	31.12.2019
Tilfeldige og andre inntekter (Statskonto 530929)	500 000	291 477
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	500 000	291 477

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2020	31.12.2019
Tilskudd til kommuner	35 123 000	41 250 000
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	35 123 000	41 250 000

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.
DelA Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2020	31.12.2020	Forskjell
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	12 000	12 000	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Sum	12 000	12 000	0
Langsiktig gjeld			
9 Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	5 884	0	5 884
Skyldig skatte trekk	-4 070 615	-4 070 615	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	6 039	6 039	0
Sum	-4 058 692	-4 064 576	5 884
Sum	-4 046 692	-4 052 576	5 884

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler følger også ut note 8B

DelB Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Ervervs dato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Aksjer							
Selskap 1							
Selskap 2							
Selskap 3							
Balanseført verdi 31.12.2020							0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifisering og kapitalregnskapet.

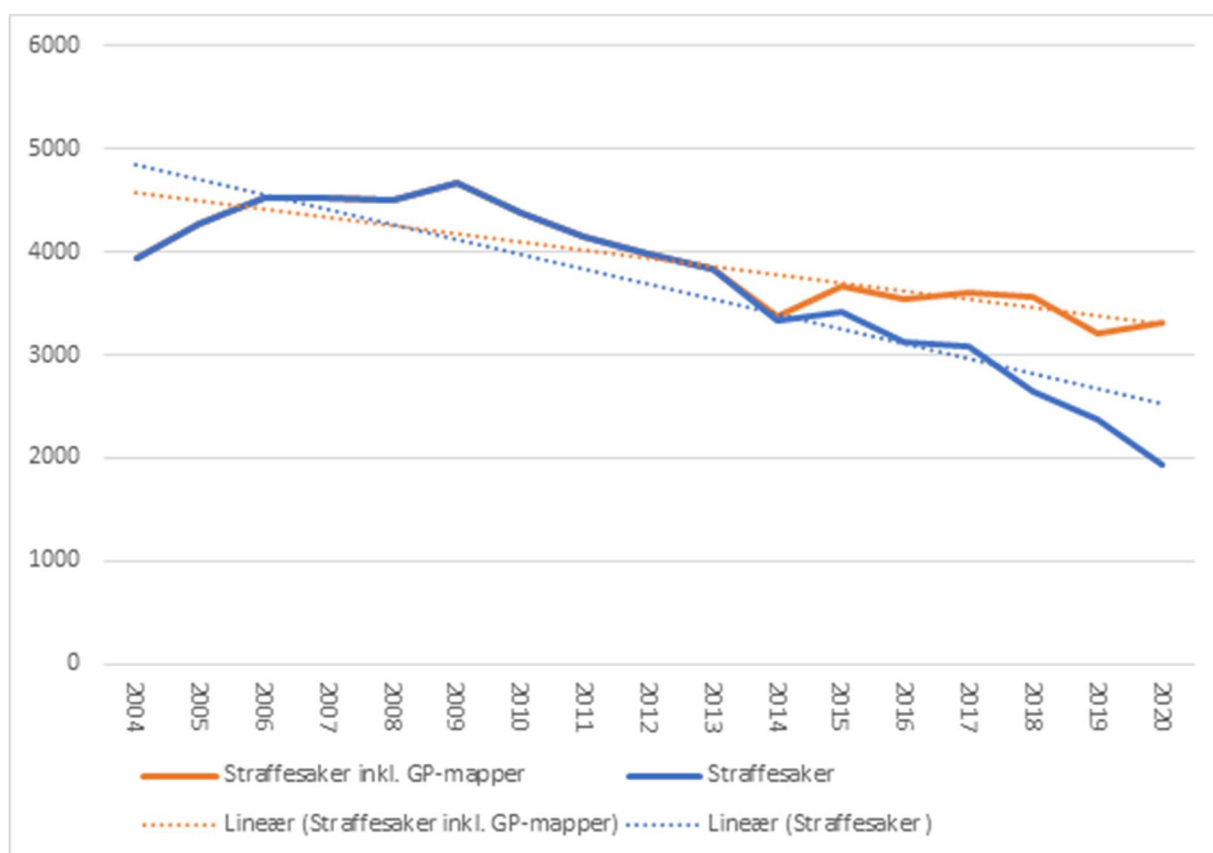
Note 9: Feilklassifisering av inntekter i 2020 under bokføring

Inntektene i 2020 ble feilklassifisert under bokføringen og er hovedsakelig tilskuddsinntekter. Dette ble avdekket for sent til å rette opp i årsregnskapet, men det har ikke noen regnskapsmessig effekt utover en mindre feil i presentasjon av inntektene.

Vedlegg 1. Antall straffesaker over tid – endring av tidligere registreringspraksis

Straffesaker i perioden 2014 - 2019 er oppdaterte og kan ikke gjenkjennes i årsrapportene 2014 – 2019. I forbindelse med implementering av det nye saksbehandlingssystemet i 2020 har vi i den anledning klart å skille ut de gjenopprettende prosessene tilhørende ungdomsstraff og ungdomsoppfølging (også kalt GP-mapper) fra ordinære straffesaker, også for årene bakover i tid. Se ellers fotnote i Årsrapport, 2019, der det også varsles om denne endringen.

Straffesakstallene er av den grunn sammenlignbare over tid, men skiller seg betydelig fra det som Sfk har rapportert tidligere. Som det kommer frem av figuren under viser den oransje kurven, som inkluderer GP-mapper, en relativt stabil utvikling for ordinære straffesaker i årene 2014-2019. I virkeligheten var det et betydelig fall i sakstilfanget i disse årene.

Antall saker der en eller flere parter er under 15 år

Antall saker der en eller flere parter var under 15 år på hendelsetidspunktet er også blitt påvirket av denne endringen. Da gjenopprettende prosesser tilhørende ungdomsstraff og ungdomsoppfølging ble skilt ut har også de fornærmede partene, som var under 15 år på hendelsetidspunktet, også blitt ekskludert. Tabellen i årsrapporten viser dermed kun parter under 15 år som er påklaget eller fornærmet i meklingsaker, dvs. ordinære straffesaker, henlagte saker eller sivile saker.

Antall opprettede GP-saker i for 2020 omtales i denne årsrapporten, under mål 2, pkt. *Omfanget av gjenopprettende prosesser med fornærmede eller andre berørte i løpet av straffegjennomføringen.*

Vedlegg 2. Sakskategorier i straffe-, henlagte- og sivile saker

I februar 2020 innførte konfliktrådet nye sakskategorier i forbindelse med implementering av nytt saksbehandlingssystem. De nye kategoriene (se tabell) er mer finmaskede. Dette gir mer detaljert informasjon, men gjør det også vanskelig å sammenligne utviklingen med tidligere år.

Antall og andel kategorier som vises i tabellen er basert på innkomne meklingsaker i perioden 17. februar – 31. desember 2020 og gir dermed ikke en total oversikt over samtlige sakskategorier i 2020. Tallene fra februar 2020 bekrefter likevel fordelingen av sakskategoriene som ble mottatte perioden 2014-2019.

Sakskategorier	Straffesak	Henlagt sak	Sivil sak	Totalt, antall	Totalt, prosent
Vold	29 %	21 %	3 %	830	17 %
Vold i nære relasjoner	10 %	7 %	1 %	290	6 %
Økonomiske konflikter	0 %	5 %	23 %	489	10 %
Annen konflikt	0 %	4 %	21 %	454	9 %
Skadeverk	15 %	12 %	2 %	454	9 %
Nabokonflikt	0 %	4 %	20 %	418	8 %
Mindre tyveri	11 %	9 %	2 %	338	7 %
Familiekonflikt	0 %	1 %	16 %	319	6 %
Hensynsløs adferd	5 %	10 %	3 %	288	6 %
Trusler	7 %	11 %	2 %	306	6 %
Tyveri	7 %	4 %	1 %	191	4 %
Digitale trusler/digital hensynsløs adferd	1 %	2 %	2 %	83	2 %
Husdyrhold	2 %	3 %	1 %	106	2 %
Økonomisk kriminalitet	4 %	2 %	1 %	105	2 %
Annen kriminalitet	2 %	2 %	0 %	63	1 %
Arbeidskonflikt	0 %	0 %	1 %	27	1 %
Ordensforstyrrelse	2 %	1 %	0 %	37	1 %
Seksuallovbrudd	1 %	1 %	1 %	50	1 %
Seksuallovbrudd digital	1 %	1 %	0 %	34	1 %
Trafikk	1 %	1 %	0 %	30	1 %
Brudd på besøksforbud	0 %	0 %	0 %	7	0 %
Innbrudd	1 %	1 %	0 %	21	0 %
Narkotika	0 %	0 %	0 %	7	0 %
Ran	0 %	1 %	0 %	16	0 %
Totalt	1681	1437	1845	4963	

Vedlegg 3. Sakskategorier i ungdomsstraff, ungdomsoppfølging og oppfølging i konfliktråd

I februar 2020 innførte konfliktrådet nye sakskategorier i forbindelse med implementering av nytt saksbehandlingssystem. De nye kategoriene (se tabell) er i hovedsak basert på straffeloven, legemiddeloven, vegtrafikkloven, lov om dyrevelferd og våpenloven. Dette gir mer detaljert informasjon om lovbruddene ungdommen blir siktet for, men gjør det også vanskelig å sammenligne utviklingen med tidligere år.

Antall og andel kategorier som vises i tabellen er basert på innkomne oppfølgingsreaksjoner i perioden 17.februar – 31. desember 2020 og gir dermed ikke en total oversikt over samtlige sakskategorier i 2020. Tallene fra februar 2020 bekrefter likevel fordelingen av sakskategoriene som ble mottatt i perioden 2014-2019.

Sakskategorier	Ungdomsstraff	Ungdoms oppfølging	Oppfølging i konfliktråd	Totalt, antall	Totalt, prosent
Annen kriminalitet	0 %	6 %	0 %	58	5 %
Brudd på besøksforbud (§168)	2 %	0 %	0 %	6	1 %
Dyremishandling (dyreferdsloven)	0 %	0 %	0 %	1	0 %
Falsk alarm (§ 187)	0 %	0 %	0 %	1	0 %
Frihetsberøvelse (§§ 254, 255, 256)	0 %	0 %	0 %	2	0 %
Hensynsløs adferd (§§ 266, 266a, 267)	1 %	2 %	2 %	22	2 %
Identitetstyveri/dokumentforfalskning (§§ 202, 361, 362)	0 %	0 %	0 %	4	0 %
Motarbeiding av rettsvesenet - (§§ 157, 158, 159)	0 %	1 %	0 %	5	1 %
Narkotika - bruk/besittelse (legemiddeloven)	4 %	16 %	34 %	166	15 %
Narkotika - narkotikaovertrødelse (§231)	2 %	5 %	2 %	50	5 %
Ordensforstyrrelse (§181)	0 %	1 %	0 %	5	1 %
Ran - (§§ 327, 328, 329)	19 %	2 %	0 %	42	4 %
Seksuallovbrudd - Fremvisning/fremstilling av seksuelle overgrep (§§ 310, 311)	3 %	1 %	0 %	15	1 %
Seksuallovbrudd - Incest/andre nærstående (§§ 312, 313, 314)	2 %	0 %	0 %	2	0 %
Seksuallovbrudd - Seksuell omgang (§§ 302, 303)	1 %	0 %	0 %	1	0 %
Seksuallovbrudd - Seksuelt krenkende adferd/handling (§§ 297, 298, 304, 305)	4 %	2 %	2 %	23	2 %
Seksuallovbrudd - Voldtekt (§§ 291, 292, 293, 294, 299, 300, 301)	19 %	0 %	0 %	26	2 %
Skadeverk (§§ 351, 352, 353)	4 %	7 %	2 %	71	6 %
Trafikk - diverse vegtrafikkloven	1 %	5 %	4 %	51	5 %
Trafikk - promille (vegtrafikkloven § 22)	0 %	1 %	0 %	10	1 %
Trafikk - uten førerkort (vegtrafikkloven § 24)	1 %	5 %	2 %	48	4 %
Trusler (§§ 263, 264)	6 %	4 %	2 %	47	4 %
Uberettiget adgang og opphold (§ 268)	2 %	1 %	2 %	13	1 %
Vinningslovbrudd - diverse vinningslovbrudd	1 %	2 %	0 %	21	2 %

Vinningslovbrudd - grovt tyveri (§323)	1 %	1 %	0 %	12	1 %
Vinningslovbrudd - heleri (§§332, 333, 334, 335)	2 %	1 %	0 %	11	1 %
Vinningslovbrudd - mindre tyveri (naskeri) (§323)	0 %	2 %	0 %	22	2 %
Vinningslovbrudd - tyveri (§§321, 342 ((bil))	2 %	4 %	2 %	45	4 %
Vinningslovbrudd - underslag (§§324, 325, 326)	0 %	0 %	0 %	1	0 %
Vold - Grov kroppskrenkelse (§ 272)	3 %	3 %	4 %	32	3 %
Vold - Grov kroppsskade (§274)	4 %	0 %	0 %	6	1 %
Vold - Kroppskrenkelse (§271)	4 %	13 %	13 %	130	12 %
Vold - Kroppsskade (§273)	8 %	3 %	1 %	42	4 %
Vold - Mishandling i nære relasjoner (§§ 282, 283)	0 %	0 %	23 %	11	1 %
Vold - Vold mot særskilt utsatte yrkesgrupper (§ 286)	1 %	0 %	0 %	1	0 %
Vold og trusler mot tjenestemenn - (§§ 155, 156)	6 %	7 %	0 %	2	7 %
Våpen - skytevåpen, kniv, eksplosiver, etc (§§ 188 - 191b, våpenloven)	2 %	3 %	2 %	29	3 %
Totalt	135	922	47	1104	